

উষা কিৰণ

শিশুৰ যতন তথা শিক্ষা বিষয়ক এখন হাতপুথি
আৰু
শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ স্মৃতিগ্ৰন্থ

USHA KIRON

A Handbook on Early Childhood Care & Education
and
Souvenir of Sishu Bikash Kendra

MODERN Crèche and Preschool

SISHU BIKASH KENDRA
3B, 1ST BYE LANE TO THE RIGHT, MANIK NAGAR
R.G. BARUAH ROAD, GUWAHATI , ASSAM
PIN : 781005
PH: +91 361 2207819

www.moderncrecheandpreschool.com
www.facebook.com/moderncrecheandmodernacademy/

"THE EDUCATION OF A CHILD DOES NOT AIM AT PREPARING HIM
OR HER FOR SCHOOL BUT FOR LIFE. "

MARIA MONTESSORI

www.sishubikashkendra.org / email: sishubikashkendra95@gmail.com

Phone : + 91 361 2207819

উষা কিৰণ

শিশুৰ যতন তথা শিক্ষা বিষয়ক এখন হাতপুথি
আৰু
শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ স্মৃতিগ্ৰন্থ

USHA KIRON

A Handbook on Early Childhood Care & Education
and
Souvenir of Sishu Bikash Kendra

**USHA KIRON : : A Handbook on Early Childhood Care & Education
and Souvenir of Sishu Bikash Kendra, Guwahati, Assam.**

Dated : 7th March, 2020

EDITORIAL COMMITTEE

Editor : Ms. Anindita Das, M.Phil (English)

Concept : Dr. Sangita Choudhury

**Members : Ranjan Choudhury
Shikha Baruah
Chinmoy Choudhury**

Cover Design : Manab Das

Layout : Pramod Ch. Sarmah

Printed at : Gyanam, Guwahati-3

Sarbananda Sonowal

**Chief Minister, Assam
Guwahati**

Dispur
2.03.2020

MESSAGE

It gives me immense pleasure to learn that Sishu Bikash Kendra which is dedicated to early childhood care and education is on the threshold of creating a history of its 25 years of eventful existence. A commemorative souvenir is being published to mark the event.

I hope the silver jubilee celebrations of Sishu Bikash Kendra apart from highlighting the silver jubilee memorial lecture and cultural functions will depict the core agenda of the organization like care of childhood and education. I hope in the coming years also Sishu Bikash Kendra continues its humanitarian services for the benefit of the society at large.

I convey my best wishes to the organiser and the editorial team of the souvenir '*Usha Kiron*' all success in their endeavour.

A handwritten signature in black ink, which appears to be 'Sarbananda Sonowal'.

(SARBANANDA SONOWAL)

Foreword

A full 25 years have passed since Sishu Bikash Kendra came into being, the brainchild of late Dr Usharanee Choudhury. The importance of a dependable institution such as this cannot be emphasized enough, as more and more mothers join the workforce of the country, even as the patriarchal nature of our society remains unchanged.

A crèche and preschool, it has rendered remarkable service to parents and the community in general as it conscientiously goes about looking after our little ones following all recommended norms that guide it, be it in terms of daycare, nutrition or creative activities for the children, or even periodic health camps for mothers and children, going above and beyond its call of duty. Besides, it ensures that most of its caregivers, workers and educators are trained and competent – thereby giving the parents of the preschoolers that much needed confidence in a world which is increasingly difficult to trust, especially with one's children. Besides, it is also one of the rare centres that actually have a great playground – a haven which is both secure, and ensures all round development of the child.

Speaking from a very personal point of view, I know exactly how difficult it is to leave behind a little child as you go to work, and how difficult it is to find a place where you can leave your child with your mind at ease. Sishu Bikash Kendra is one such place. It has gone from strength to strength, and even though there has been a change of guard in the management, the new team is as dedicated and forward looking as the old one was visionary.

This volume, Usha Kiron: A Handbook on Early Childhood Care & Education and Souvenir is a collection of articles from the various stakeholders at Sishu Bikash Kendra: the trustees, the management, the caregivers, the parents and experts such as paediatricians, psychologists, lawyers and educationists. Even a quick read will make evident the sincerity and dedication with which this institution runs, and what has made it unique and sustainable for a quarter of a century.

(Dr Asha Kuthari Chaudhuri)

Professor & Head, Department of English
Gauhati University

শিশু বিকাশ কেন্দ্র

কপালী জয়ন্তী উদ্‌যাপন

উপলক্ষে অধ্য ৭ আৰু ৮ মাৰ্চ ২০২০ তাৰিখে আয়োজন

সমবেশে নিমন্ত্ৰণ জনালোঁ।

উল্লেখ্য যে আয়োজিত "ড° উষাৰাণী চৌধুৰী সৌৰবশি বক্তৃতা" প্রদান কৰিব

প্ৰফেচাৰ ভেনিতা কৌল, প্ৰফেচাৰ এমেৰিট এডুকেশ্বন,

ড° বি. অৰ. আন্বেলকৰ বিশ্ববিদ্যালয়, দিল্লী।

বক্তৃতাৰ বিষয় :

"এখন দেশৰ সামাজিক, অৰ্থনৈতিক আৰু সাংস্কৃতিক ভেটি নিৰ্মাণত

শিশু কালৰ মতন আৰু শিক্ষাৰ গুৰুত্ব আৰু প্ৰভাৱ।"

Shikha Baruah
সম্পাদিকা

Dr. Rajit Choudhury
সম্পাদক

শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ

কলিকতা-৭০০০১২

মুখ্য কাৰ্যসূচী

৭ মাৰ্চ, ২০২০ ত্ৰিষ্টান্দ (শনিবাৰ)

স্থান : ববিন্দু ভৱন, গুৱাহাটী

বিয়লি ৫ বজাৰ পৰা ৮-১৫ বজালৈ

■ ড° উষাৰাণী চৌধুৰী সৌৰবশি বক্তৃতা

■ বিশ্ব মহী বিহাৰ ২০২০ উদ্‌যাপন

■ শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ বঁটা প্ৰদান

বঁটা গ্ৰহণ কৰিব-

ডাঃ পায়লী বেজবৰুৱা - ২০১৯ বৰ্ষৰ বাবে

শ্ৰীমতী নিমি বৰগোহাঁই - ২০২০ বৰ্ষৰ বাবে

বিশা ৮-১৫

■ আয়োজ

৮ মাৰ্চ, ২০২০ ত্ৰিষ্টান্দ (সোণবাৰ)

স্থান : শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ প্ৰাঙ্গণ, গুৱাহাটী

বিয়লি ১১ বজাৰ পৰা ৫ বজালৈ

■ শ্ৰী-ভুলৰ বহুকেইটিয়া বিহাৰৰ লগত সংগতি ৰাখি

মজাৰে ছোৱা আৰু শ্ৰী-ভুলৰ শিশুসকলৰ দ্বাৰা

পৰিৱেশিত বিভিন্নানুষ্ঠান

■ এপেল' হৃদয়সৈন্য গুৱাহাটীৰ দ্বাৰা শিশুৰ বিনামূলীয়া

স্বাস্থ্য পৰিবাৰ।

■ "মাকৃ উদ্যোগ"ৰ দ্বাৰা আয়োজিত প্ৰদৰ্শনী আৰু

বিল্ডিং কেন্দ্ৰ

■ বাৰাৰ বিপনী

■ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু অভিভাৱকৰ দ্বাৰা

বোনা মজাৰ দৃষ্টি-বীত আদি পৰিৱেশন।

ড° সৰীতা চৌধুৰী, বুটীয়া সম্পাদিকা

শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ, ৩৪, উপ-পথ-১, (বৌফাল)

ফোনিক নম্বৰ, আৰু, জি. বৰুৱা ৰোড, গুৱাহাটী, অসম, বৃহত্তাৰ : (0) 9435017819

ইমেইল : sishubikashkendra95@gmail.com ■ www.sishubikashkendra.org/

SISHU BIKASH KENDRA

cordially invites you to its

Silver Jubilee Celebrations on 7th & 8th March, 2020.

Prof. Venita Kaul, Professor Emerita Education,

Dr. B. R. Ambedkar University Delhi

has kindly consented to be the Keynote Speaker for the

"Dr. Usharanee Choudhury Memorial Lecture"

on the topic

"The Importance and Impact of Early Childhood Care and Education (ECCE) on the Social, Economic and Cultural Fabric of a Nation."

Shikha Baruah
Secretary

Dr. Rajit Choudhury
President

Sishu Bikash Kendra

Programme created

Programme Highlights

SATURDAY, 7th MARCH, 2020

Venue : Rabindra Bhawan, Guwahati

5:00 pm - 8:15 pm ■ Dr. Usharanee Choudhury Memorial Lecture

■ Celebration of International Women's Day 2020

■ Sishu Bikash Kendra Award Ceremony

Recipients -

Dr. Gayatri Bezboruah for 2019

Ms. Nimi Borgohain for 2020

8:15 pm

■ Refreshments

SUNDAY, 8th MARCH, 2020

Venue : Sishu Bikash Kendra Campus, Guwahati

11:00 am - 3:00 pm ■ Performance by children of

Modern Creche and Preschool

■ Annual Day Celebrations

■ Free Health Camp for Children by

Apollo Hospitals Guwahati

■ Exhibition cum Sale by Matri Udyog

■ Food Court

■ Open Stage performance by Alumni & Guardians

R.S.V.P. : Dr. Sangita Choudhury, Joint Secretary

Sishu Bikash Kendra, 38, 1st Byalane (Right)

Manikragar, R.G. Baruah Road, Guwahati, Assam, Mobile : (0) 9435017819,

email : sishubikashkendra95@gmail.com ■ www.sishubikashkendra.org/

শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ
ৰূপালী জয়ন্তী
আৰু
আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মহিলা দিৱস ২০২০

উদ্বাপন উপলক্ষে

ড° উষাৰাণী চৌধুৰী সোঁৱৰণি বক্তৃতা

বিষয় :

‘এখন দেশৰ সামাজিক, অৰ্থনৈতিক আৰু সাংস্কৃতিক ভেটি নিৰ্মাণত
শিশু কালৰ যতন আৰু শিক্ষাৰ গুৰুত্ব আৰু প্ৰভাৱ।’

বক্তা : প্ৰফেচাৰ ভেনিতা কৌল, প্ৰফেচাৰ এমেৰিটা এডুকেশ্বন,
ড° বি. আৰ. আম্বেদকাৰ বিশ্ববিদ্যালয়, দিল্লী।

৭ মাৰ্চ,
২০২০ খ্ৰীষ্টাব্দ
(শনিবাৰ)

সময় :
বিয়লি ৫ বজাত

স্থান :
ৰবীন্দ্ৰ ভৱন
গুৱাহাটী

SISHU BIKASH KENDRA
celebrates its
SILVER JUBILEE
and

INTERNATIONAL WOMEN'S DAY 2020

with

Dr. Usharani Choudhury Memorial Lecture

on the topic

‘The Importance and Impact of Early Childhood Care and Education
(ECCE) on the Social, Economic and Cultural Fabric of a Nation : An Indian Perspective’

**SPEAKER : PROF. VENITA KAUL, PROFESSOR EMERITA EDUCATION,
DR. B. R. AMBEDKAR UNIVERSITY DELHI**

Date :
7th March
2020
(Saturday)

Time : 5 PM

Venue :
Rabindra
Bhawan,
Guwahati

From the Editorial Desk

It gives us immense pleasure to present before you this Handbook on Early Childhood Care and Education (ECCE) and Souvenir *Usha Kiron* published on the occasion of Silver Jubilee celebration of Sishu Bikash Kendra. The vision with which the organization was primarily founded by late Dr. Usharanee Choudhury and Dr. Debi Charan Choudhury has been aptly put forward by the contributors of this souvenir through their write-ups. Their endeavor to provide a healthy, safe and secured environment to the children at their stage of growth and development is making a lasting effect on the rest of their lives. Moreover, with its venture “Matri Udyog”, the efforts of the organization to make the women associated with it discover their hidden ability in financially contributing to their families’ earning is truly commendable.

We all know that mothers and children share a special bonding, and so the women caregivers of the centre are happy to be a part of the organization, taking care of the children with all their love and affection. Similarly, the parents are also satisfied with the quality service provided by the organization. It’s good to see that so many people from various walks of life are involved with the organization, rendering their help and support in carrying forward the noble cause.

In compiling, editing and translating the write-ups of *Usha Kiron*, a lot of arduous work of the editorial team has gone into it. We hope it provides you with a fair idea of the activities of Sishu Bikash Kendra since its inception and enlighten you on some of the significant queries related to ECCE. We hope that our readers shall bear with our amateur touches at editing as the errors somehow refused to disappear despite all our best efforts.

Anindita Das

CONTENT

❖ Sishu Bikash Kendra - Usharanee's Brain – Child	Dr. Nirmal Kumar Chaudhury	7
❖ The Woman who won with her silent Pursuit	Dr. Alaka Goswami	8
❖ Welcome Address at 'Dr. Usharanee Choudhury Memorial Lecture'	Dr. Rajib Choudhury	13
❖ Chief Guest's Address A crèche: Is it a need for parents?	Dr. J.N.Sharma	15
❖ The Importance and Impact of Early Childhood Care and Education (ECCE) on the Social, Economic and Cultural Fabric of a Nation: An Indian Perspective	Prof. Venita Kaul	17
❖ Importance of Story Telling in Character Formation	Dr. Anuradha Dutta	23
❖ Overview of Learning Styles	Dr. Gayatri Bezboruah	25
❖ Mental health and children	Ms. Nimi Borgohain	29
❖ Health and Hygiene in early childhood	Dr Nandini Hazarika	31
❖ Children – Their rights to life, and are we Right & Wrong?	Ranjeeta Baruah Mahanta	33
❖ SISHU BIKASH KENDRA : A Dream of Late Dr. Usharanee Choudhury and Dr. Debi Charan Choudhury	Arch. Biswa Dutta	35
❖ A Brief History of Sishu Bikash Kendra (SBK)	Ranjan Choudhury	36
❖ Major Activity report of Sishu Bikash Kendra Since-1995	Shikha Baruah	37
❖ A Centre of Excellence	Arifa Hussain	38
❖ Why Celebrate Sishu Bikash Kendra?	Dr. Sangita Choudhury	39
❖ Tribute to My Mother	Dr. Dipali Deka	41
❖ The School	Dr. Deepak Choudhury	42
❖ Celebrating 25 years of Education and Development at Sishu Bikash Kendra	Ranjita Morton	43
❖ My Visits to India & Sishu Bikash Kendra	Preetom Choudhury	44
❖ AITA	Ryan Morton	44
❖ Usha, the Light of the Dawn	Naresh Chandra Baruah	45
❖ Silver Journey	Dolly Roy Choudhury	47
❖ Dr Usharanee Choudhury's Trust in Montessori Method	Esha Choudhury	48
❖ Reminiscences of Sishu Bikash Kendra	Kalpna Choudhury	50
❖ My Association with Sishu Bikash Kendra	Saila Roy Choudhury	51
❖ Ray of Hope	Biraj Malla Barua	52
❖ Beli Uday Thakil	Gautam Roy Choudhury	53
❖ Memories at Sishu Bikash Kendra	Pragyan Dutta	54
❖ The Early period of my Life	Bhushit Ranjan Gogoi	55
❖ My Experience in SBK	Kaveri Tumung	55
❖ Modern School and Creche : A Boon to the Working Mothers	Sabita Tamuly	56
❖ Early Childhood Education and its Significance in Holistic Development of Child	Papori Gogoi	57
❖ Modern Academy Pre-School and Creche (Sishu Bikash Kendra)	Khaled Ali Hassan	58
❖ Guwahati, Working parents and Modern Creche	Utpal Kumar Bhagawati	59
❖ As I Know	Jhanabi Das	60
❖ My Days with Sishu Bikash Kendra	Kanaklata Das	60

সূচীপত্ৰ

❖ নীৰৱ সাধনাৰে সফল মানুহ গৰাকী ড° উষাৰাণী চৌধুৰী	ডাঃ অলকা গোস্বামী	৬১
❖ সাদৰ সন্তাষণ	ডাঃ ৰাজীৱ চৌধুৰী	৬৪
❖ উষাৰাণীৰ মানস সন্তান	ড° নীৰ্মল চৌধুৰী	৬৫
❖ শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ ৰূপালী জয়ন্তী উপলক্ষে দিয়া মূল ভাষণ	প্ৰফেচৰ ভেনিতা কৌল	৬৬
❖ শিশু কালত স্বাস্থ্য আৰু পৰিচ্ছন্নতা	ডাঃ নন্দিনী হাজৰিকা	৭১
❖ শিশুৰ চৰিত্ৰ গঠনত সাধু কথা কোৱাৰ প্ৰয়োজনীয়তা	ড° অনুৰাধা দত্ত	৭৩
❖ মোৰ ভাৰত পৰিদৰ্শন আৰু শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ	প্ৰীতম চৌধুৰী	৭৪
❖ মানসিক স্বাস্থ্য আৰু শিশু	নিমি বৰগোঁহাঞি	৭৫
❖ ৰূপালী-যাত্ৰা	ডলী ৰায় চৌধুৰী	৭৭
❖ মোৰ মটলৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি	ডাঃ দিপালী ডেকা	৭৮
❖ শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰত ২৫ বছৰ যোৱা শিক্ষা আৰু উন্নয়নৰ উদ্‌যাপন	ৰঞ্জিতা চৌধুৰী মৰ্টন	৭৯
❖ শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ স্মৃতি ৰোমন্থন	কল্পনা চৌধুৰী	৮০
❖ স্কুলখন	ড° দীপক চৌধুৰী	৮১
❖ ড° উষাৰাণী চৌধুৰী আৰু শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ	ড° অনিমা চৌধুৰী	৮২
❖ শিশু তেওঁলোক জীৱনৰ অধিকাৰ আৰু আমি ভুল নে শুদ্ধ?	ৰঞ্জিতা বৰুৱা মহন্ত	৮৩
❖ আশাৰ ৰেঙণি	বিৰাজমল্ল বৰুৱা	৮৪
❖ প্ৰচাৰ বিমুখ মহিয়সী নাৰী ড° উষাৰাণী চৌধুৰী	বেদান্ত কুমাৰ শৰ্মা	৮৫
❖ শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ লগত মোৰ সম্পৰ্ক	শৈল্য ৰায় চৌধুৰী	৮৬
❖ আহিতা	ৰিয়ান মৰ্টন	৮৭
❖ গুৱাহাটী, কৰ্মৰত অভিভাৱক আৰু মৰ্দান ক্ৰেচ	উৎপল কুমাৰ ভাগৱতী	৮৮
❖ মই যিদৰে জানো	জাহ্নবী দাস	৮৯
❖ বিশিষ্টতাৰ এটি কেন্দ্ৰ	আৰিফা হুছেইন	৮৯
❖ জীৱনৰ প্ৰথম বেলিকা	ভূষিত ৰঞ্জন গগৈ	৯০
❖ আমি জনাত ৰাইদেউ	কনকলতা দাস	৯০
❖ মৰ্দাণ স্কুল আৰু ক্ৰেচ : কৰ্মৰত মাতৃসকলৰ বাবে আশীৰ্বাদ	সৱিতা তামুলী	৯১
❖ মোৰ কৃতজ্ঞতা	প্ৰগতি চৌধুৰী	৯২
❖ মৰ্দাণ ক্ৰেচ এণ্ড প্ৰি স্কুলৰ শিশুসকলৰ ক্ষোভ এটি অনুভৱ	দীপেন বৰা	৯৩
❖ আমাৰ ফুলনী খন	ৰীণা কলিতা	৯৩
❖ মণ্টেছৰী শিক্ষা পদ্ধতিত ড° উষাৰাণী চৌধুৰীৰ আশ্বাস	এষা চৌধুৰী	৯৪
❖ জয়তু শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ	শুভকান্ত অধিকাৰী	৯৬
❖ জীৱন	শুভকান্ত অধিকাৰী	৯৬

ৰং কিনিবা কোনে অ' ৰং কিনিবা কোনে

কথা-সুৰ-সংগীত-কণ্ঠ : ড° ভূপেন হাজৰিকা

ৰং কিনিবা কোনে, অ' ৰং কিনিবা কোনে
মোনা ভৰাই ৰং আনিছোঁ, কিনা মোনে মোনে
বাওধানৰ সোণ পথাৰৰ হালধীয়া চৰাই
আৰু হালধীয়া সৰিয়হৰ ফুলৰ পাপৰিয়ে
হালধীয়া ৰহণ মোক বেচে ঘনে ঘনে
ৰং কিনিবা কোনে।

সেউজীয়া থোৰ মেলা ধাননিতে
বৰ আকাশৰ নীলা নীলা সীমাখিনিতে
উৰি ফুৰা বগটি হেৰালে,
বগ পাখিৰ বগা বিচাৰি খালো
মই হাবাথুৰি
বগটি কেনিবা লুকালে।

ডাঠ পাতল সেউজ বোলত
লুকাই থকা বগটিয়ে হাঁহি মাৰি ক'লে,
মোৰ পাখিৰ বগা কিনা, নাপাবা সঘনে
হেঙুলীয়া ৰহণ খেদি সেন্দুৰী আলিৰে গ'লো
সুৰম্য ককাইক লগ ধৰাৰ মনে,
সুৰুয়ে বোলে
সকলো ৰঙৰ বেহা কৰে ইন্দ্ৰধনুখনে।

সেই ধনুৰে অলপ বেচত
মোনাখনিত ঢালি দিলে
সপোন সনা ৰহণবোৰ জুখি দোণে দোণে,
ৰং কিনিবা কোনে।

অকণি অ' অকণি ৰং বেচোঁতা মই
দেশ বিদেশে বেহা আছে
মই নেথাকোঁ বৈ,
লোৱা লোৱা ৰং লোৱা আনা সবাকৈ মাতি
ৰঙৰ বাবে নেলাগে, মোক পইছা-পাতি
মাথোঁ তুমি ৰং লোৱা লৰি লৰি আহি
সেই ৰঙেৰে ধৰা বোলোৱা
খিলখিলকৈ হাঁহি,
আহাঁ জনে জনে ৰং কিনিবা কোনে।

ৰং কিনিবা কোনে, অ' ৰং কিনিবা কোনে
মোনা ভৰাই ৰং আনিছোঁ
কিনা মোনে মোনে।

SISHU BIKASH KENDRA - USHARANEE'S BRAIN – CHILD

Dr. Nirmal Kumar Chaudhury

Former Vice Chancellor

Gauhati University

Advisor & Life – Member, Sishu Bikash Kendra

Sishu Bikash Kendra of Guwahati is a philanthropic centre dedicated to child welfare. Late Dr. Usharanee Choudhury started it twenty-five years ago after her retirement as the faculty of Gauhati University. In this noble effort, her husband Dr. Debi Charan Choudhury, a reputed physician of Assam, and their children assisted her. Their two sons, who are in the USA, made available the land and building for the Centre and the family members used to offer financial assistance whenever needed. Since its establishment, the Centre had a large number of well-wishers who were ready to help in its activities. It is remarkable that the well-wishers included a number of intellectuals of Guwahati including Prof Jyoti Prasad Medhi, Dr. Alaka Goswami, Dr. Sankha Dhar Barua and Jatindra Chandra Nath. Many other people helped in the development of the centre.

The centre has a modern crèche for children up to the age of 8 years. It is known to be the best crèche in Guwahati, where top class care is given to the tiny-tots. Over the years, it has provided a much-needed service to the people of the city. There is also a pre -school for the children of the crèche. Other children are also allowed to join the school. The centre has a unique wing named “Matri Udyog” where the mothers of the children are encouraged to bring home made consumables and other items for display and sale. It was a great pleasure for me to be actively associated with the centre for many years. I would like to put on record my appreciation and praise for the efforts made by Dr. Usharanee Choudhury in building up the centre with untiring effort and zeal until her last days. Conceived and created by her the Sishu Bikash Kendra is truly her brainchild. □

THE WOMAN WHO WON WITH HER SILENT PURSUIT

A brief biography of late Dr. Usharani Choudhury– Founder Secretary of Sishu Bikash Kendra

Dr. Alaka Goswami

Retd. Professor

Gauhati Medical College & Hospital

Advisor & Life – Member

Sishu Bikash Kendra

Today I intend to write about a highly empowered woman who did not yearn after public recognition but had been a resilient educationist mother who thought of making the young generation focused, well-disposed, and dutiful by awakening national consciousness in them so that they become good citizens. Many people may not know or even heard about her. The glorious mother I am talking about is, late Dr. Usharanee Choudhury.

Her husband Dr. Debi Charan Choudhury served

as Head of the Department of Medicine and Principal of all the three Medical Colleges of Assam's yesteryears.

Dr. Usharanee Choudhury was born on 10th Nov, 1934 to Ganga Bala Barua and Dinesh Chandra Barua of the Barua family of Gauripur. As she was born with the first rays of the sun, her father named her *Usha* with the nick name *Beli* (meaning the sun). Born after two sons, she was welcomed to the Barua family as the Lakhimi (Lakshmi) of the family.

Late Usharanee Choudhury's formal schooling began in the town of Dhubri. At that time in Dhubri, situated at the western border of Assam, Bengali language was prioritized over Assamese. Feeling the urgent need of an Assamese medium school, at the initiative of Usharanee's father, a Government Pleader (advocate) by profession and by some other residents of Dhubri, the Bharat Chandra (B.C) Memorial School was established in 1939 as the first Assamese Medium School of Dhubri.

After successfully passing her matriculation from Dhubri's Govt. Girls' Higher Secondary School in the year 1951, she passed I.A. (Intermediate Arts) from B.N College- Dhubri in 1953.

India got independence in the year 1947. Thus, along with the rest of India, there was stirring in the small

town of Dhubri located in the North East India. At the time of flag hoisting, the welcome song was rendered beautifully by *Usharaneer*. It was since her childhood that she visited her ancestral home in Gauripur where she received classical music training from her uncle. However, in the same year that she passed I.A. in 1953, Usharaneer (Beli) got married to Dr. Debi Charan Choudhury (Son of Chandi Charan Choudhury and Kamini Bala Choudhury) of Makhibaha village, situated at Tihu town under Nalbari district. Debi Charan Choudhury was the first MBBS doctor of the entire Tihu region.

Usharaneer Choudhury was not an exception to the girls in the society who were inherently coy by nature. Dr. Debi Charan came to Usharaneer's house at Dhubri to see her. The prospective bride Miss Usharaneer though served tea and snacks to her future groom Dr. Debi Charan, she could only see his feet as she kept her head down all throughout that period. Her parents and brothers asked her whether she liked her groom, and her reply made all of them burst into laughter as she said that she liked him seeing his "fair feet".

As a bride Usharaneer travelled to Dhubri by train and from Tihu railway station she reached Makhibaha village to the groom's place in a bullock cart.

A year after marriage, Usharaneer's husband Dr. Debi Charan Choudhury went abroad for the first time to pursue higher studies with government scholarship and in due course of time returned to his own country with FRCP and DTM & H degrees. He then joined as Assistant Professor in the Dept. of Medicine of Assam Medical

College, Dibrugarh. In 1959 Usharaneer completed her B.A. degree from Kanoi College, Dibrugarh..

In the year 1960, after the second medical college of Assam was set up in Guwahati, Dr. Debi Charan Choudhury joined as the Head of the Dept. of Medicine in Guwahati Medical College & Hospital in the year 1961. Their family was completed with two daughters (Dr. Dipali Deka & Ranjita Morton) & two sons (Dr. Deepak Choudhury and Dr. Rajib Choudhury) after shifting to Guwahati. Debi Charan Choudhury and Usharaneer Choudhury named their residence at Silpukhuri "*Usha kiran*." (Meaning "Sun Beam"). Usharaneer took the responsibilities of the education of her four children as well as the well being of her extended families. After

making provisions for her children's education, her desire to pursue higher studies was materialized with the support of her husband. Thus, she completed her M.A from the Dept. of Political Science, Gauhati University in the year

1967.

However, after completing her M.A degree, Mrs. Choudhury wished to spread the knowledge she gained among the new generations, and so she started teaching as an honorary lecturer at Pragjyotish College, Guwahati and simultaneously she received her PhD degree for her research on the topic **“Development of Municipal Administration”**. When Usharanee Choudhury was studying M.A in Gauhati University, her teacher was the great educationist Dr. D. Venkat Rao. She regarded Dr. Venkat Rao as her chief mentor as an educationist and as reminiscent of it, a large portrait of Dr. Rao found its rightful place at Dr. Usharanee’s office in Sishu Bikash Kendra.

After receiving her PhD degree Usharanee Choudhury began working as a lecturer in the Dept. of Political Science, Gauhati University and finally retired from there as a Reader. She used to drive herself to the University. At that time people were amazed to see a woman driving. Usharanee was blessed as owner of one of the most beautiful families with a renowned doctor as her husband and four highly educated well established children.

Dr. Usharanee Choudhury regularly began writing articles about “Panchayat Raj” in various newspapers

and journals after her retirement and later in 1992 her book titled **“Municipal Government of India (With Special Reference to Assam)”** became a huge contribution to the entire reading community of Assam.

Usharanee Choudhury, the woman who never compromised with her principles, soon after her retirement, started Sishu Bikash Kendra – A centre for Women and Child Development. A crèche and a Preschool (Modern Crèche and Modern Academy) under the aegis of Sishu Bikash Kendra was set up at Manik Nagar in R. G. Baruah Road, Guwahati. In Guwahati,

such a crèche and a pre -primary teaching centre was a rare establishment in 1995. She took up the daunting responsibility of imparting quality education to the children from a tender age, providing them a suitable environment to grow and to give them lessons on character formation so that they can be molded into good human beings. At the same time working mothers could keep their children in the crèche without any apprehension. Still operating

successfully after 25 years, the Creche and Preschool is of advanced quality. I along with Dr. Nirmal Kumar Choudhury, late Dr. Jyoti Medhi, late Dr. Sankhadhar Baruah, late Upendra Hazarika, Dr. Anil Kumar Goswami, Sri Kanak Sen Deka and many other socially committed individuals were /are Life Members of Sishu Bikash Kendra. Dr. Debi Charan Choudhury is the Chief Patron. The Annual Day is celebrated every year by involving a number of esteemed people and several family members of Usharani Choudhury as lifetime members. These members attend meetings to render their valuable suggestions.

Many teachers and staff are earning their livelihood by working in this organization. Usharani has done a lot of work related to children and women welfare, for instance free health checkups for women and children, creating enterprising opportunities for mothers (Matri Udyog) and so on. Matri Udyog is one of her remarkable creations. Usually a woman loses self identity amidst her husband, children and family and do not get the opportunity to pursue or showcase her creative aspirations. Mrs. Choudhury along with many talented women from her family and outside started the “Matri

Udyog” under the aegis of Sishu Bikash Kendra. It became a medium for them through which they hold exhibitions of their homemade products such as pickles, rice cakes or *pitha*, hand stitched baby frocks, aprons, woolen works etc. Thus it was seen that she was a torch bearer in forming individual identity of women.

It was not only that Usharani Choudhury educated herself and her children, but also she had provided education and employment to all the helpers of her house. She helped Bhim Bahadur Thapa, who had been working as a helper of Dr. Debi Charan Choudhury since many years, to get married and also gave him land, house along with employment to both of them. Moreover, according to the qualification of the boys and girls who worked as helpers at her house, she made provision for them to receive vocational training in stitching, knitting work, driving, typing etc, and helped them all in getting married and employment. Her neighbors informed that they have

attended around five to six such weddings. The name of Guwahati’s famous women’s organization *Mitali Sangha* was given by Late Usharani Choudhury.

It should be mentioned here that behind Usharani Choudhury’s single minded zeal was her husband’s Debi Charan Choudhury’s invigoration and encouragement. When it is said that there is a man behind every successful woman, it is very appropriate in case of Usharani Choudhury and Debi Charan Choudhury.

Nevertheless, it was due to the guidance she received in her childhood under the tutelage of her parents and her primary teacher late Dinesh Chandra Das that she could establish herself as a multifaceted empowered woman in the society.

She, with her disciplined, focused, courageous, persistent, affectionate and religious nature, became an ideal woman of substance.

It is observed that many people even being financially sound do not get the scope and opportunity to do something for the welfare of the society which would remain forever. Usharanee Choudhury was an exception in this regard. Even though she was a self-sufficient woman who contributed a lot towards the society, she never made any effort to get publicity for her work in radio, television or newspaper.

Dr. Usharanee Choudhury left for her heavenly abode on 5th September, 2017. It seems she had a willful death. She chose Teachers' Day to be the day of her willful death. She died at the age of eighty three, leaving behind her husband, children, grandchildren, a host of relatives, well wishers and above all a great legacy- Sishu Bikash Kendra. She was a resilient woman who had been a great teacher, efficient homemaker and a social worker who worked beyond her capacity. I pray to God that her departed soul may rest in eternal peace. □

Reference: Shraddhajali, Late Usharanee Choudhury, Published on 16th September, 2017

WELCOME ADDRESS at 'Dr. Usharanee Choudhury Memorial Lecture'

Dr. Rajib Choudhury
President
Sishu Bikash Kendra

Today, we are celebrating an amazing journey over the last twenty five years of a vision which was born in the mind of our Founder - Secretary Late Dr. Usharanee Choudhury. Having raised four children of her own while pursuing her career and completing M.A and then Ph.D in Political Science at Gauhati University, she realized that there was a great need for well trained care givers for children of working parents. She quickly realized that Society was rapidly changing and the joint family system was being replaced by the nuclear family where both parents worked for a living outside the home. Therefore, young children needed an environment which fostered learning in a safe and healthy place. This would greatly reduce the stress and burden from the parents. She had visited the United States many times to visit her grandchildren and observed the system of “Day Care”. Being an educator herself, she understood the immense importance of introducing education to children at an early age.

Early childhood, which is the period from birth to 8 years of age are critical for determining the child’s survival and thriving in life, lays the foundation for his or her learning and holistic development. It is during these years that the children develop the cognitive, physical, social and emotional skills that they require to succeed in life.

Thus, came into existence Sishu Bikash Kendra, a society registered under Societies Registration Act XXI of 1860 on 23rd may, 1994. Early meetings were held informally at her residence with like minded fellow citizens such as Dr. Nirmal Kumar Choudhury, Late Prof. Jyoti Prasad Medhi, Dr. Anil Kumar Goswami, Dr. Alaka

Goswami and family members. With patronage from her husband Dr. Debi Charan Choudhury and consent from her children an extensive premise was set up at Maniknagar Guwahati, to establish Sishu Bikash Kendra.

Sishu Bikash Kendra has been operating since January, 1995 with the support of a large army of volunteers which included family members - Late Nagendra Narayan Choudhury, Late Dr. Shankardhar Barua, Late Upendra Hazarika, Late Dasarath Chandra Choudhury, Jantindra Kumar Nath, Binoy Bhuson Choudhury, Kabindra Narayan Choudhury, Naresh Chandra Baruah, Biraj Malla Baruah, Nandita Hazarika, Kalpana Choudhury, Esha Choudhury, Saila Roy Choudhury, Dolly Roy Coudhury, Junu Adhikary, Dharitri Dutta, Mandira Roy Choudhury along with many well wishers, employees, guardians of children and the community at large. Sishu Bikash Kendra’s flagship Early Childhood Care and Education program in the name & style “Modern Crèche and Preschool” is providing comprehensive affordable services in childcare, health, nutrition, early learning in a playful and fun atmosphere.

In an attempt to ‘unlock full potential’ of the women members of Sishu Bikash Kendra and engage their energies towards their economic empowerment, “Matri Udyog” was created by encouraging and guiding them to exhibit their skill in producing homemade items and set up sale counters for their products.

For the last 25 years Sishu Bikash Kendra is working on transforming Guwahati, particularly for “Women in the Changing World of Work” by focusing not only on our flagship Early Childhood Care and

Education program but also providing opportunities for economic empowerment, vocational training and employment for unskilled / skilled workers, caregivers (aayas) and preschool educators.

Over the years, a total of about 1500 children have graduated and gone on to the numerous schools in the area. Parents of alumni remain engaged and continue to contribute to the growth.

In nations worldwide, particularly in the developing nations, a major deterrent to ensuring the right kind of Early Childhood Care and Education (ECCE) is the lack of understanding of developmentally appropriate ECCE among the parents and other Stakeholders and the widespread belief that child is the responsibility of only the mother. Added this is the lack of understanding of age-appropriate needs, Developmentally-appropriate interventions and implications of neglect.

In order to address the above, Sishu Bikash Kendra over its 25 years of existence has been using media and inter-personal Communication strategies, including workshops, print and electronic media reach out to parents, caregivers, professionals and the community at large.

“The Dr. Usharanee Choudhury Memorial Lecture” is part of this reach out initiative to create awareness and encourage all stakeholders to get involved,

advocate, plan and monitor ECCE programmes to improve well-being in the early years of childhood, for the most important & basic unit of our society i.e., the child.

Future endeavors: Where do we go from here? Where do we want to be 25 years from now? These are questions that will lie heavily on the minds of current members of the executive committee. I hope that the community in general will remain engaged. Sishu Bikash Kendra is a gift to the Society by my mother, Late Dr. Usharanee Choudhury and my father Dr. Debi Charan Choudhury. I know today my mother’s presence is felt in our hearts.

Lastly, but not the least, I want to express special thanks and gratitude to the current and former executive members -Dr. Dipali Deka, Mr. Bhabani Choudhury, Mrs. Shikha Baruah, Mr. Chinmoy Choudhury, Mr. Gautam Roy Choudhury, Mr. Ranjan Choudhury, Dr. Sangita Choudhury, Mr. Yubraj Baruah, Ms. Arifa Hussain, Mr. Mintu Kalita and all other staffs for keeping the engine running. I would also like to thank all the guardians for continuing to believe & trust Sishu Bikash Kendra over the years. It would not be able to sustain itself without your continued involvement, dedication and guidance. You are keeping this Legacy alive. Thank you! □

Chief Guest's Address

A CRÈCHE: IS IT A NEED FOR PARENTS?

Dr. J.N.Sharma

*Retired Professor of Pediatrics
Gauhati Medical College & Hospital*

Growth and development is unique for the child. Adequate growth and development during childhood only can result in a healthy adult. It needs emphasis that a healthy newborn is the source of a healthy child, an adolescent and adult.

Although growth and development is a part and parcel of childhood, there are 2 crucial periods of growth and development.

1. First 1000 days
2. Adolescence

First 1000 days of human life is referred to as the “window of opportunity”.

What is the first 1000 days?

The 1000 days is the period starting from conception to completion of 2 years of life.

Why window of Opportunity?

By two year age the child

- Completes 1 period of rapid physical growth and development of all internal organs.
- Brain growth completes 80 % by 1 year, 90% by 5 years.
- Completes the following developmental milestones
Gross motor: Can walk up and down stairs
Fine motor: Puts in and takes off socks, shoes and

pants

Social: Says NO NO

Language: Speak simple sentences

In other words, a child becomes a complete adult of a small size. After 2 years physical growth continues but slows down to become rapid again during adolescence. However, after two years the child requires refinement of the development he/she acquires at 2 years age.

Hence it is said that adequate and proper care in the first 1000 days results not only in a healthy child but a

healthy adolescent and a healthy adult.

On the other hand, it needs emphasis that the effects of malnutrition, on the growth and development of brain, occurring during the first 18 months, cannot be readily reversed than those that occur thereafter.

Measures for adequate care

To have a healthy newborn, one should take care of the girl child in the first 5 years and during adolescence and then throughout pregnancy.

Care of the girl child

1. Take measures to maintain normal weight and height for age during 1 – 5 years age and during adolescence

2. Provide optimal health care, nutrition and health education.

Care of the adolescent

1. Optimal health care, nutrition and health education

2. Take measures for proper growth and development of reproductive organs.

3. The target height and weight of a girl child at 18 years age should be 145 cm and 40 kg. *Every parent should be made aware of this target.*

Care of the pregnant women: Simple but Important

- Quality antenatal care by trained health personnel
- Adequate and appropriate diet.
- Home delivery by trained personnel.
- Early referral of complicated pregnancies
- Encourage Institutional delivery

Four dimensions of life

1. Physical quotient: The primary dimension. Without proper physical quotient, the child cannot concentrate in any other dimension of life. Hence every child should be encouraged to have the following:

- a) Age appropriate Proper food: quantity, quality,

in time

- b) Daily exercise
- c) Age appropriate Sound sleep
- d) Leisure time

2. Intellectual quotient

- a) Can be increased by encouraging to learn new

things everyday.

3. Emotional quotient

- a) Should be trained to control anger

4. Spiritual quotient

- a) Can be high or low.

- b) Every child should be encouraged to cultivate a

high spiritual quotient.

Training in all the 4 dimensions should be started before 2 years age and followed throughout life.

What is a Crèche?

Crèche refer to an organization of adults who take care of children in place of their parents.

It is compared to the nativity (natal) scene of The Son of God (Jesus Christ) being looked after by Virgin Mary and her husband Joseph.

Why is a Crèche important?

The child is looked after in a crèche during the period of brain development and growth and when children learn new things.

A properly organized Crèche helps to shape the child's mind with various activities.

The children who receive quality child care enter school with better math, language and social skills.

Hence a crèche, properly developed and organized and manned with trained personnel is a need of the day. □

"Our children are the rock on which our future will be built, our greatest asset as a nation. They will be the leaders of our country, the creators of our national wealth, those who care for & protect our people."

– Nelson Mandela

Keynote Speaker's Address

The Importance and Impact of Early Childhood Care and Education (ECCE) on the Social, Economic and Cultural Fabric of a Nation: An Indian Perspective

Prof. Venita Kaul

I begin with a quotation from a very well-known American poet Robert Fulgam who wrote a book titled I quote “*All I really need to know I learned in kindergarten*”. And these are the things he said he learned in the Kindergarten:

1. *Share everything.*
2. *Play fair.*
3. *Don't hit people.*
4. *Put things back where you found them.*
5. *Clean up your own mess.*
6. *Don't take things that aren't yours.*
7. *Say you're SORRY when you HURT somebody.*
8. *Wash your hands before you eat.*
9. *Flush.*
10. *Live a balanced life - learn some and drink some and draw some and paint some and sing and dance and play and work, everyday some!*

If we reflect on these, are these not the significant habits which actually make a person a good human being and a productive and law abiding member of society? But why in kindergarten? It is believed that the ‘*earliest years of a child's life last a lifetime.*’ What better evidence can we get than recalling rhymes learnt in early childhood? We may not remember the poems we learnt in school but those we learnt in the early years come back to us immediately! This begs the question—how do things we learn in our early childhood years stay with us for life? What is the science behind it? This is the question I will try to respond to in my address.

There is a great deal of recent neuroscience research coming in which is giving us very credible three fold evidence now that the first eight years of life are of

critical importance because 80-90 percent of the brain growth occurs within these years. The most rapid growth is in the first one thousand days of life. Research also tells us that within these years there are some *critical periods* wherein children are very receptive to the learning of certain cognitive and psycho social competencies which provide the foundation for not only school learning but also lifelong learning and development. However, these competencies will only develop as per the child's potential if the child is placed in an experientially stimulating environment in these early years. While genetics do play a significant role in a child's development, the quality of the environment or experiences the child has access to in the first six to eight years of life, leave a sustained impact on the growth of the brain. Research has provided evidence that every positive experience of the child leaves behind a very strong neural imprint on the child's brain, which in turn shapes the brain's architecture. Evidence of this fact is available in comparisons made of scanned images of the brains of children from an enriched and stimulating environment as opposed to those in states of deprivation, poverty, abuse and neglect. The higher density of neural connections made and sustained over the early childhood years is clearly more visible in the former, indicating higher potential. Our goal should therefore be to ensure every child in India get a very stimulating and caring environment in these early years.

Unfortunately, a very large percentage of our children in India below six years live in impoverished conditions with very limited resources at home, limited

play opportunities and lack of language and cognitive stimulation. Again research indicates that while at birth the difference between a privileged child and another from a deprived family may be fairly narrow but as the child grows and brain growth occurs, the difference begins to widen and by age six years becomes very stark, due to continued and cumulative deficiency of appropriate stimulation to the brain, leaving the underprivileged child way behind.

A very positive evidence that is also available from research is that these first eight years of early childhood are actually “the *window of opportunity*” to support and scaffold children’s development through good quality early childhood care and education so that it supports brain growth and this has the potential to narrow if not completely obliterate the social equity gaps that exist. Particularly in developing countries like India with significant socioeconomic diversity and social stratification, ECCE can thus well become an instrument of social change.

Longitudinal research in many advanced countries has indicated that the benefits of good quality ECCE are sustained and can be observed even in adulthood. Children with good quality early childhood care and education experience when tracked as adults were found to have better social adjustment, less incidence of juvenile delinquency and incarceration, better incomes and prosperity and even better marital adjustment! Recent research is also demonstrating a strong relationship between the children’s diet and their nutritional status as adults. Similarly, any continued incidence of emotional trauma of any kind in early childhood such as separation from parents or any child abuse is known to lead to toxic stress, which in turn can lead to serious physical and mental health issues in adulthood. Early childhood care therefore becomes an important factor. Studies around the world have thus established the positive impact of good quality early childhood care and education on children’s learning and development.

Studies in Economics on rates of return to investment in early childhood care and education have provided very credible evidence across the globe that spending on ECCE is an ‘investment’ and not an ‘expenditure’ as governments often argue, since returns from it are very significant. For instance Brazil demonstrated a rate of return of \$1.5 for every dollar invested. A study by the World Bank in India in 2014 estimated a return of 1:25 for every rupee invested in

preschool education. As per research, these costed benefits are seen in terms of better educational performance, improved health, increased social capital, and most important of all greater social equality.

Research in India has also contributed to the evidence of the impact of good quality preschool education. While shorter term studies have indicated significant impact in terms of children’s learning levels in school and social skills, a major study by NCERT in 8 states indicated a significant impact of ECCE participation on children’s continuation in school with children with preschool experience having a higher retention rate and a smaller dropout rate as compared to those who did not have preschool experience.

A major crisis today in the public school system is that while most children are now coming to school under the Samagra Shiksha Abhiyan, their levels of learning are not appropriate to their age and much below the expected levels. A recent longitudinal research, titled India Early Childhood Education Impact Study (IECEI), perhaps the first of its kind in India, conducted by my erstwhile organization (CECED) in collaboration with ASER center, in three states including Assam, identified 14000 four year olds and tracked them annually for a period of five years. The study clearly indicated that developmentally appropriate and good quality preschool education significantly enhanced school readiness levels, and children who scored higher in school readiness as assessed at age 5 in terms of cognitive and language concepts and skills, (and not literacy and numeracy) demonstrated significantly better learning levels later in the early primary grades in Language and Mathematics. It also demonstrated on a smaller sample that good quality of ECCE has the potential to narrow the social equity gap between children from underprivileged families and those from the privileged. However, the reality is that most children across categories are today going to an *anganwadi* or a private preschool but across both systems in rural areas children are demonstrating very poor levels of *cognitive and language readiness* in terms of skills such as pattern making, sequential thinking, classification and phonemic awareness and their learning levels remained low even at the primary stage, indicating what is termed as a ‘cumulative learning deficit’. School readiness was thus seen not as early introduction of alphabet and numbers, but as pre-reading and pre-number concepts which serve as the foundation for later learning at the school level and for life.

The study thus confirmed that a major factor for this poor state of learning levels in school could be that children are entering primary school without the desired school readiness levels.

The next question was, why are the school readiness levels low when almost 75 percent of the four year olds were found to be attending preschool either in *anaganwadi* or private preschools, and some as ‘underage’ children in primary school. In this context the study evaluated the quality of preschool education offered by both sets of programs and found it to be very poor. What we found was that the major focus across preschool programs was on a curriculum which focused on rote and repetitive learning of the alphabet and numbers through drill (which is known as ‘downward extension of primary education’) with very little opportunity for what is really considered good ECE i.e. opportunity for free play in activity corners, activities like storytelling, pattern making, art and craft, cognitive and language games, nature walk etc. Our research demonstrated that this downward extension at the preschool level is not only not supportive of developing school readiness in children but instead has an adverse effect on it. So that the question arises—are we doing a disservice to children by making them go through all this formal teaching and depriving them of play which is the real medium for their learning? This is really worrisome! This situation is there, despite the National Policy on Education (1986) clearly recommending that “*there shall be no formal teaching of the 3 R’s i.e. reading, writing and number work at the preschool stage*”!

Not only the policy, we also have a rich guidance in this regard in our own country regarding what early childhood education should be like. Mahatma Gandhi, in the context of his emphasis on preschool education, which he named as Pre Basic Education, had stated that “*the curriculum is to be craft centered and activity oriented. Emphasis must be given to the construction activities during preschool level. The craft is to be taught not merely for productive work but for developing the intellectual capacities of the children.*” He had pointed out that it is through craft that children understand concrete life situations. Rabindranath Tagore emphasized the importance of play for the young child. He believed that the child can give expression to his joy only through play. His view was that in early years the child should arrive at truth through a natural process spontaneously by coming in contact with the environment. This would pave the way for the widest possible

development of child’s interests. Learning for the child is essentially explorative, active and full of joy. Today Neuroscience and Developmental Psychology are confirming that free play activities such as building blocks, doll’s play, picture books corner, toys corner etc. where children at their own will engage for long, enable children to strengthen their foundation not only in terms of cognitive and language skills, but also, what they term ‘*executive skills*’ which include task persistence, self regulation, working memory and cognitive flexibility, skills which are critical for life long learning. The moot question is -are we making ECE joyful for children?

Our research further indicates that while good quality preschool education for children below 6 years can make a significant impact in later learning levels, to sustain this impact it is essential to have an upward continuity of the same child centered pedagogy in the primary grades as well, especially upto the age of 8 years. Globally therefore ECE is now being considered from birth to eight years. An school readiness is being defined not only as getting children ready for school by giving them a sound developmental foundation at preschool, but also *making schools ready for children* with a play based, joyful and experiential pedagogy continuing into the primary years. A move away from teacher centered practice! And this has implications for professional teacher preparation and regular teachers for ECCE and not untrained or semi trained workers and a well designed curriculum framework.

To quote from Grieshaber and McArdle : “*The art and craft of early childhood teaching is in making decisions about fun, play and work. And it is this crafting that distinguishes the professional from the baby-sitter, parent or child minder.*” But parents also need to be oriented on what is good quality ECCE.

In this context of a well designed curriculum, it is important to share that the draft National Policy on Education, (which is currently awaiting clearance from the cabinet), has acknowledged the value of the early years, especially in the context of the prevailing learning crisis in schools. It has placed a great deal of emphasis on strengthening the foundations of education by recommending that the stage from 3 to 8 years be seen as the foundational stage with ECE as a part of it and has recommended a foundational curriculum which should have upward continuity into primary and not the other way around as at present which would ensure the learning of the basics by all children. It also recommends a play based pedagogy with due flexibility in the curriculum

transaction so that all children not only learn the basics but also learn at their own pace and enjoy the learning process and thus become curious, creative lifelong learners, which is an important aim of education. We are hopeful that this policy will soon be released and will also get implemented so that finally there will be due attention given along with budgetary support to ECCE.

This will be a major contribution to ensuring all children in India have the opportunity to develop a sound and stable learning and developmental foundation for life.

I end with a quote by Jonathan Kozol “*I urge you to be teachers so that you can join with children as the co-collaborators in a plot to build a little place of ecstasy and poetry and gentle joy*” □

Thank you!

Dr Venita Kaul, is Professor Emerita Education & Executive Chairperson, Center for Early Childhood Education and Development (CECED) at the Dr. B. R. Ambedkar University, Delhi.

A PhD in Psychology from IIT Delhi, she was the Founder-Director of CECED. CECED is a centre for policy research, capacity building, advocacy and networking in ECED, which has, in the short span, established its professional capability and reputation as a resource institution through several significant research and extension projects, including a longitudinal research on ECCE which is the first of its kind for the South Asian region. Prior to this assignment, Prof. Kaul was a Senior Education Specialist at World Bank for over 10 years. During her tenure, she led several education projects in the South Asian Region. Before joining the World Bank, Prof Kaul served in the National Council of Educational Research and Training (NCERT) for over 20 years and took early retirement from the position of Professor and Head of Department of Preschool and Elementary Education.

Born to Shri Direndra Nath Bezboruah and Kalpana Bezboruah of Guwahati, Gayatri Bezboruah as a meritorious student, completed her professional education from Gauhati University with MBBS in 1985 and MD (Pediatrics) in 1989. Soon after completing her MD, she joined as Registrar at GMCH and AMCH and presently is a Professor at the Department of Pediatrics, Guwahati Medical College and Hospital.

She has a vast experience not only on teaching and academics but also in administrative works including resource person of National Commission for protection of Child Rights of the Government of India, to review schemes of malnourished and stunted children in Assam. She is the nodal officer for IMNCI PROGRAMME in Assam since 2006 under UNICEF and NRHM.

She is associated with many professional societies such as Rotary International and Indian Academy of Pediatrician. She is actively associated as a resource person for lectures and workshops conducted in various institutions and NGOs on topics related to Child Care. She also has a lot of publication on research and development on Child Care to her credit.

Ms. Nimi Borgohain is the Chief Clinical Psychologist at Guwahati Neurological Research Centre & Hospital, Dispur for the last 28 years. Before joining GNRC she was working as a visiting faculty to North East Institute for Mentally Handicapped - at Mon Vikas Kendra, Kahilipara, Guwahati.

She completed her Masters in Clinical Psychology from SNDT Women's University, Mumbai & went on to specialise in Child and Adolescent Psychology from NIMHANS, Bangalore.

She is also a visiting faculty at Asian institute of Nursing Education and a visiting Counsellor at Handique Girls College Student Support Cell .

She has been a resource person for number of lectures and workshops conducted in colleges, schools and NGOs on various topics on Child and Adolescence Mental Health Issues in North East India.

She also runs a centre for children with special needs named HOPE.

A print media columnist, many articles on children and adolescent psychology has been published in various newspaper, magazines and encyclopaedias in her name.

Actively associated with NGOs working with children and adolescence issues.

IMPORTANCE OF STORY TELLING IN CHARACTER FORMATION

Dr. Anuradha Dutta

*Retd. Professor of Political Science
Gauhati University*

Elbert Einstein once said “If you want your children to be intelligent, read them fairy tales. And if you want them to be more intelligent, read them more fairy tales.” What are tales? A society’s culture, history, geography, language, music and many more can be told by the medium of fairy tales. Moreover, we all know how important it is to read books for a child’s mental development. To develop this habit in children it is since infancy that we should tell or read stories to them. In such a manner we unknowingly make them introduce to different ideas, various places and cultures. If noticed it can be seen that with time their eagerness to read grow. A child, apart from knowing her/his own life and about the world through fairy tales, in his/her tender mind, develops a curiosity to know things. A child’s mind develops through all these.

As the different races in the world have different languages, there are various stories which are being disseminated orally. In Assam, apart from Assamese there are tales in the languages of the ethnic tribes such as Naga, Manipuri, Bodo, Karbi, Rabha by means of which people come to know about culture, poetry and music. There are many useful books in Assamese for children including Rasaraj Bezboruah’s *Koka Deuta Nati Aru Hati* and *Burhi Air Sadhu*. Jyoti Prasad Agarwala’s seminal work *Sishu Ramayan* and various poems and narratives on ghosts and spirits are available. Mitrodev Mahanta’s *Ramayan* and *Mahabharat* written in *Saoli* language became the reflection of the two ancient epics of India. Moreover, his poems with description of *Bihu* render an elaborate version of Assamese customs and traditions to the new generation. Nabakanta Baruah is another such writer whose poems and stories for children

can take a child to the world of imagination as in *Alice in the Wonderland* in English. At present too many writers such as Gagan Adhikary are producing children literature.

Since ancient time to the present, fairytales can carry a child to the land of imagination. Thus, in listening to stories or tales, the creative power of the children increases and help them in different aspects of life. Moreover, the practice of telling stories or tales by grandparents gazing at the stars and the moon during winter evenings was prevalent in our society. In western society it is from two to three months after birth that the babies are told stories together by a group of mothers. Though it sounds strange but studies have proved that such children start talking early, can utter words in a very early age and most importantly they can pay attention while listening things, which become very beneficial in their study life. It is by listening stories that the memory of children increases or they can remember a lot of things. It is through tales that a child can know about various cultures. In our country it is from the pre-primary level that a child is made to learn English poems such as a) Jack and Jill b) Twinkle Twinkle Little Star c) Johnny Johnny Yes Papa and so on. However, instead of this if two to three years child is taught the Assamese poems which are based on our own society and culture as- *Junbai e beji eti dia....., O ful o ful nufulonuo kio....., Kor dekhok Kokadeutai kol motiai thake etc*, he/she will be able to learn Assamese language and also get to know a few things about our culture. We believe that it is only by listening to such children poems and tales that the listening skill, ability to learn vocabulary of one’s own

language etc increases. It is difficult to instill interest not only towards our own home and family and the natural beauty around us but also the culture of tales and music of the various ethnic tribes. In a region like ours there is no dearth of languages and written or orally relayed tales. It is with the medium of tales if we can focus on these, we will be able to render our support in creating an educated citizen in the true sense of the term.

We all know that there was a time when Bodo, Kachari, Rabha, Naga, Manipuri and Tripuri lived together in Assam. All were divided with the passage of time. As a result our new generation has started considering our ethnic groups as different, and there is still time to keep them away from such damaging culture and make them learn to live in harmony. We have seen from our personal experiences that a lot of incidents took place at the time when there was conflict between Karbis and Dimasas. The young people of both sides took arms in their hands, and at that time while researching for the “Peace Studies Department of Social Science Organization” it was found that the children of both parties within the age group of five to twelve years were put together for two days through the medium of telling tales, singing and drawing

etc in a single camp. While departing they embraced each other and cried, unwilling to part. It is proved from this incident that it is easy to disseminate message of peace to children by means of tales. Telling or listening stories hold lot of importance. At present times some vested parties in Assam are trying to create conflict among the people of different religious groups who have been living peacefully. There are instances which prove that many problems are solved through children though sometimes it takes a little time. Thus, we believe that by the means of tales and music of different ethnic groups, effort can be made to bring back the lost unity. Therefore, it is not that a child make only his or her own personal development through telling or listening stories but builds a relationship with parents and grandparents and can reduce the conflict between the two neighboring villages only if both the parties try to unite with the language, tales and music and learn to respect each other’s culture. Now the responsibility lies in the hands of the parents to preserve the vanishing music, stories and poems and make all these popular among the children and youngsters. It is perhaps in this manner that peace and unity can always prevail in our society. □

—○—○—

With best Compliments From

SRI SURAJIT SINHA

Govt. Class - I Contractor and order Supplier

BHANGAGHAR, GUWAHATI

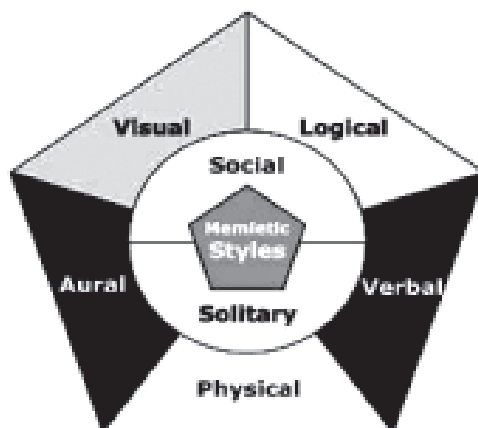
Overview of Learning Styles

Dr. Gayatri Bezboruah

*Professor & HOD, Dept. of Pediatrics
Gauhati Medical College*

We are all in touch with a lot of children in our lives—in the family, or in our professions as teachers, doctors, singers, dancers, sportsmen, police personnel or lawyers, or sometimes as simple witnesses to situations in a social gathering. The list is actually endless. When we discuss children or their behaviour, we often discuss how one child seems to behave differently in the classroom from other classmates, how the elder child was quiet and read his textbooks while the younger one talked non-stop, was often on the move but still did well. If we give it some thought, we realize and recognize that each person prefers different learning styles and techniques. Learning styles group common ways that people learn. Everyone has a mix of learning styles. Some people may find that they have a dominant style of learning, with far less use of the other styles. Others may find that they use different styles in different circumstances. There is no right mix. Nor are your styles fixed. You can develop ability in less dominant styles, as well as further develop styles that you already use well.

Using multiple learning styles and multiple intelligences for learning is a relatively new approach that educators have only recently started to recognize. Traditional schooling used (and continues to use) mainly linguistic and logical teaching methods. It also uses a limited range of learning and teaching techniques. Many schools still rely on classroom and book-based teaching, much repetition, and pressured exams for reinforcement and review. A result is that we often label those who use these learning styles and techniques as bright. Those who use less favoured learning styles often find themselves in lower classes, with various not-so-complimentary labels and sometimes lower quality teaching. This can create positive and negative spirals that reinforce the belief that one is “smart” or “dumb”.

By recognizing and understanding our own learning styles, we can use techniques better suited to us, and this improves the speed and quality of our learning.

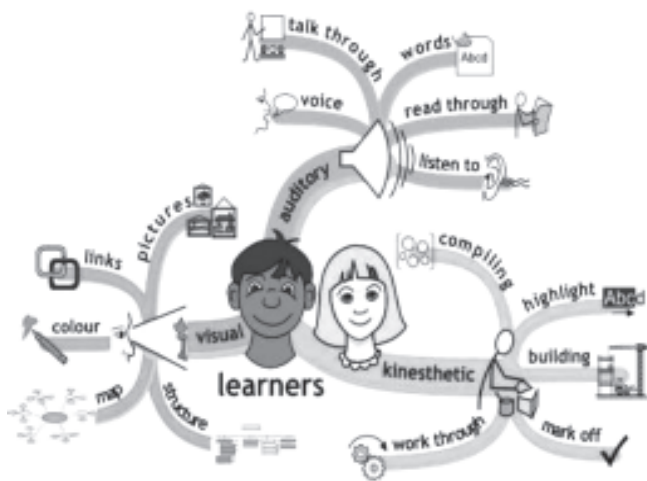
The Seven Learning Styles

- Visual (spatial): There is preference for using pictures, images, and spatial understanding.
- Aural (auditory-musical): There is preference for using sound and music.
- Verbal (linguistic): There is preference for using words, both in speech and writing.
- Physical (kinesthetic): There is preference for using the body, hands and sense of touch.
- Logical (mathematical): There is preference for using logic, reasoning and systems.
- Social (interpersonal): There is preference to learn in groups or with other people.
- Solitary (intrapersonal): There is preference to work alone and use self-study.

Our learning styles have more influence than we may realize because our preferred styles guide the way we learn. They also change the way we internally represent experiences, the way we recall information, and even the words we choose. Research shows us that each learning style uses different parts of the brain. By involving more of the brain during learning, we remember more of what we learn. Researchers using brain-imaging technologies have been able to find out the key areas of the brain responsible for each learning style.

For example:

- Visual: The occipital lobes at the back of the brain manage the visual sense. Both the occipital and parietal lobes manage spatial orientation.
- Aural: The temporal lobes handle aural content. The right temporal lobe is especially important for music.
- Verbal: The temporal and frontal lobes, especially

two specialized areas called Broca's and Wernicke's areas (in the left hemisphere of these two lobes).

- Physical: The cerebellum and the motor cortex (at the back of the frontal lobe) handle much of our physical movement.
- Logical: The parietal lobes, especially the left side, drive our logical thinking.
- Social: The frontal and temporal lobes handle much of our social activities. The limbic system (not shown apart from the hippocampus) also influences both the social and solitary styles. The limbic system has a lot to do with emotions, moods and aggression.
- Solitary: The frontal and parietal lobes, and the limbic system, are also active with this style.

The Visual (Spatial) Learning Style

Individuals who use the visual style prefer using images, pictures, colors, and maps to organize information and communicate with others. They can easily visualize objects, plans and outcomes in their mind's eye. They also have a good spatial sense, which gives them a good sense of direction. So, they can easily find the way around using maps, and will rarely get lost. There is a love for drawing, scribbling and doodling, especially with colors, with a good dress sense and color balance usually. Some pursuits that make the most use of the visual style are visual art, architecture, photography, video or film, design, planning (especially strategic), and navigation. We often see that they tend to use phrases like these: "Let's look at it differently," "I can't quite picture it," or "Let's draw a diagram or map." Visual learners use images, pictures, color and other visual media to learn and often incorporate much imagery into visualizations.

We may find that visualization comes easily to us.

This also means that we may have to make our visualizations stand out more. Then we need to use color, layout, and spatial organization in our associations, and use many 'visual words' in our assertions. Examples include see, picture, perspective, visual, and map. It helps if we use mind maps and use color and pictures in place of text, wherever possible. Systems diagrams can help us visualize the links between parts of a system, for example major engine parts or the principle of sailing in equilibrium.

The visual journey or story technique helps us memorize content that isn't easy to 'see,' and the visual story approach for memorizing procedures is a good example of this. The swish technique for changing behaviors also works well for us, as it relies on visualization.

The Aural (Auditory-Musical-Rhythmic) Learning Style

Individuals who use the aural style of learning like to work with sound and music. They have a good sense of pitch and rhythm, and typically can sing, play a musical instrument, or identify the sounds of different instruments. Certain music invokes strong emotions, and they notice the music playing in the background of movies, TV shows and other media. They are often found humming or tapping a song or jingle, or a theme or jingle seems to pop into their head without prompting. Pursuits that commonly use the aural style include playing, conducting, or composing music, and sound engineering (mixing and audiovisual work). They tend to use phrases like "That sounds about right," "That rings a bell," "It's coming through loud and clear," or "That's music to my ears."

If we are aural learners, we will tend to use sound, rhyme, and music in our learning, and focus on using aural content in our association and visualization.

When creating mnemonics or acrostics, we will tend to make the most of rhythm and rhyme, or set them to a jingle or part of a song. Or we have some particular music or song that makes us want to 'take on the world,' play it back and anchor our emotions and state. When you need the boost, we can easily recall the state without needing the music.

The Verbal (Linguistic) Learning Style

The verbal style involves both the written and spoken word. Individuals who use this style find it easy to express themselves, both in writing and verbally. They love reading and writing, and enjoy like playing on the meaning or sound of words, such as in tongue twisters, rhymes, limericks and the like. They know the meaning

of many words, and regularly make an effort to find the meaning of new words. Also, they use these words, as well as phrases they have picked up recently, when talking to others. Common pursuits that use the verbal style include public speaking, debating, politics, writing and journalism. They are often heard using phrases like “Tell me word for word,” “The word you’re looking for is,” “In other words” or “Let me spell it out for you.”

If we are a verbal learners, we will often try to find ways to incorporate more speaking and writing in our techniques, make the most of the word-based techniques such as assertions and scripting, and use rhyme and rhythm in our assertions where we can, often reading important ones aloud. Mnemonics are our trusted friends for recalling lists of information, and we can also make up phrases using the items you want to memorize. When we read content aloud, we tend to make it dramatic and varied. Instead of using a monotone voice to go over a procedure, we turn it into a lively and energetic speech worthy of the theatre. Not only does this help our recall, but we also get to be dramatic!

The Physical (Bodily-Kinesthetic) Learning Style

If the physical style is more used, it’s likely that such individuals use their body and sense of touch to learn about the world around them. It’s likely that they enjoy sports and exercise, and other physical activities such as gardening or woodworking. They also like to think out issues, ideas and problems while they exercise, and would rather go for a run or walk if something is bothering them, rather than sitting at home. They are more sensitive to the physical world around them, and are seen to notice and appreciate textures, for example in clothes or furniture, and like ‘getting my hands dirty,’ or making models, or working out jigsaws. They are also seen to typically use larger hand gestures and other body language to communicate. Also, when learning a new skill or topic, they would prefer to ‘jump in’ and play with the physical parts as soon as possible, or prefer to pull an engine apart and put it back together, rather than reading or looking at diagrams about how it works! Usually, the thought of sitting in a lecture listening to someone else talk is difficult or repulsive, and in those circumstances, they fidget or can’t sit still for long, and want to get up and move around. Pursuits that involve the physical style include general physical work, mechanical, construction and repair work, sports and athletics, drama and dancing. They often make statements like “That feels right to me,” “Stay in touch,” and “I have good feelings about this.”

If we use a physical style, we will tend to use touch, action, movement and hands-on work in our

learning activities. For visualization, we will focus on the sensations we would expect in each scenario. For assertions and scripting, we could describe the physical feelings of our actions, and use physical objects as much as possible. Flashcards often help us memorize information because we can touch and move them around. Since writing and drawing diagrams are physical activities, we should use them well too. We could use role-playing, either singularly or with someone else, to practice skills and behaviors.

The Logical (Mathematical) Learning Style

Individuals who use the logical style like using their brain for logical and mathematical reasoning. They can recognize patterns easily, as well as connections between seemingly meaningless content. This also leads them to classify and group information to help them learn or understand it. Such persons work well with numbers and can perform complex calculations. They remember the basics of trigonometry and algebra, and so can do moderately complex calculations in their head. They typically work through problems and issues in a systematic way, and you like to create procedures for future use. Also, they are happy setting numerical targets and budgets, and track their progress towards these, and like creating agendas, itineraries, and to-do lists, typically number and rank them before putting them into action.

It is noticed that they pick up logic flaws in other peoples words, writing or actions, and may point these out to people (not always to everyone’s amusement). People with a strong logical style are likely to follow such pursuits as the sciences, mathematics, accounting, detective work, law and computer programming.

They are more likely to use phrases that reflect your most dominant style out of the visual, aural or physical styles, and may also use phrases like “That’s logical,” “Let us follow the process, procedure, and rules,” and “We can work it out.”

If we are logical learners, we will aim to understand the reasons behind our content and skills, and not just rote learn. Understanding more detail behind our compulsory content helps us memorize and learn the material that we need to know, so we need to explore the links between various systems, and note them down. While studying, it helps to create and use lists by extracting key points from our material. We may also want to use statistics and other analysis to help identify areas we may want to concentrate on. Making use of ‘systems thinking’ helps understand the links between various parts of a system. We may sometimes overanalyze certain parts

of our learning or training, and this can lead to analysis paralysis and we may be busy, but not moving towards your goal.

The Social (Interpersonal) Learning Style

Individuals with a strong social style communicate well with people, both verbally and non-verbally. People listen to them, or even come to them for advice, and they are sensitive to their motivations, feelings or moods. Such individuals listen well and understand other's views, and may enjoy mentoring or counseling others. They also typically prefer learning in groups or classes, or like to spend much one-on-one time with a teacher or an instructor. They tend to heighten their learning by bouncing their thoughts off other people and listening to how they respond. They prefer to work through issues, ideas and problems with a group, and thoroughly enjoy working with a 'clicking' or synergistic group of people. It is noticed that they prefer to stay around after class and talk with others, and also prefer social activities, rather than doing their own thing. Also, such individuals typically like games that involve other people, such as card games and board games, and team sports such as football, basketball, baseball, volleyball and hockey. Pursuits that people with a strong social style may follow include counseling, teaching, training and coaching, sales, politics, human resources, and others. As with people with the logical style, they are more likely to use phrases like "Let's work together on this,"

"We can work it out," "Help me understand this," or "Let's pull some people together to discuss".

If we are social learners, we will aim to work with others as much as possible, and try to study with a class. If this is not available then we will consider forming our own study group with others at a similar level, and the team members don't have to be from the same school or class. Role-playing is a technique that works well with others, whether its one on one or with a group of people. Rather than reciting assertions to ourselves, we need to try sharing our key assertions with others. We will tend to share our reviews, review checklists and 'perfect performance' scripts with those in our group as well. By listening to how others solve their issues, we may get further ideas on how to solve our own issues. Working in groups to practice behaviors or procedures help us understand how to deal with variations. Seeing the mistakes or errors that others make can help us avoid

them later.

The Solitary (Intrapersonal) Learning Style

Individuals who have a solitary style are more private, introspective and independent. They can concentrate well, focusing their thoughts and feelings on their current topic. Such persons are aware of their own thinking, and may analyze the different ways they think and feel. They also spend time on self-analysis, and often reflect on past events and the way they approached them. It is seen that they take time to ponder and assess own accomplishments or challenges, and may keep a journal, diary or personal log to record personal thoughts and events. Individuals like to spend time alone, and may have a personal hobby. Also, they seem to prefer traveling or holidaying in remote or places, away from crowds. They feel that they know themselves, they think independently, and know their mind. Often, they prefer to work on problems by retreating to somewhere quiet and working through possible solutions. They like to make plans and set goals, and seem to know their direction in life and work. Those that have a strong solitary style include authors, researchers, park rangers and security guards. Peak performers in any field often have a good solitary style behind other more dominant styles. Such persons are more likely to use phrases like "I'd like some time to think it over," "This is what I think or feel about that," "I'd like to get away from everyone for a while," or "I'll get back to you on that."

If we are solitary learners, we will prefer to learn alone using self-study. When we spend time with an instructor or a teacher, we often only clarify information we haven't be able to clarify ourselves. We may also may dislike learning in groups. We may need to align our goals and objectives with personal beliefs and values. We may want to keep a log or journal about our thoughts and feelings and outline our challenges, and ideas on how to overcome them, and what worked. When you associate and visualize, highlight what you would be thinking and feeling at the time. You may want to do most of your visualization and association in private. I suggest you also try talking to others with more experience to get some idea of what thoughts and feelings they have in various circumstances. As assertions are important for us, we drive yourself by the way we see ourselves internally. When changing behaviors and habits, we need to have a strong desire to make the changes we want. □

MENTAL HEALTH AND CHILDREN

Ms. Nimi Borgohain

Chief Clinical Psychologist

Guwahati Neurological Research Centre, Guwahati

“Health is a state of being hail, sound or whole in body mind and soul”. Mental health which today is recognised as important aspects of one’s total health status is a basic factor that contributes to the maintenance of physical health as well as social effectiveness.

Mental health problems affect about 1 in 10 children and young people. They include depression, anxiety and conduct disorder, and are often a direct response to what is happening in their lives.

The emotional wellbeing of children is just as important as their physical health. Good mental health allows children and young people to develop the resilience to cope with whatever life throws at them and grow into well-rounded, healthy adults.

When we talk about children’s mental health which comprises reaching developmental and emotional milestones and learning healthy social skills and coping with problems when arise. Mentally healthy children have a positive quality of life and can function well at home, in school and their communities. A child is born in a home where he remains in the constant company of his mother in the formative years of his infancy. The child needs are-

Security– the child must feel safe and sound

Stability– stability comes from family and community

Consistency– parents must synchronize their parenting

Emotional support– parents words and actions should facilitate child’s trust respect self-esteem and ultimately independence.

The mental needs are –

Besides mental and emotional needs the child needs good friends encouraging words from adults are also important for helping children to develop self confidence, high self-esteem and healthy emotional outlook on life. That’s why both physical and mental health are important for child development. The early childhood experiences are very important for the future development of personality. The parents of course since they control children during infancy are in the most strategic position to inculcate positive habits in their children. The first requisite condition is affection and love of parents and other members of the family. The infant should feel secure and loved in his home. Parents should meet the needs of their child. Proper and conducive environment should be provided in early childhood. Pleasant and satisfaction experiences should be provided for the harmonious development of the personality of the child.

Children need to have a good mental health status if they are going to live up to their full potential and truly live a life that is filled with positive experiences and the willingness to do what is best for themselves and the people around them.

There are many factors that can impact a child’s mental health status, both positively and negatively. *Providing children* with an environment that demonstrates *love, compassion, trust, and understanding* will greatly impact a child so that they can build on these stepping stones to have a productive lifestyle. Many children do not receive that type of lifestyle though. Some children have to deal with a childhood that is filled with angst, resentment, hatred, distrust, and constant negativity. They have a difficult time coping with their

emotions. These children need *mental health programs like counselling*. It is a difficult process for any person, let alone a child, to overcome such adversity but being proactive and doing all that you can for the child will at least help their mental health in some positive fashion. Some children may also be born with mental health issues. These issues are a product of nature rather than nurture so the child may have a more difficult time dealing with his or her emotional state. Many children just naturally feel depressed or have anxiety issues. When these issues are not dealt with in the proper fashion, the children tend to have lower self-esteem and they struggle in the educational environment.

Children with mental health issues will have a difficult time acclimating to different situations. *Studies have shown that these children, if left untreated by a mental health professional, will likely to grow up and repeat these same behaviors with their children.* These children tend to have a lower self-worth, negative feelings, perform poorly in school, and later become involved in unhealthy lifestyle decisions. However, when these children are properly treated they can learn how to live a more promising life. They can overcome many of the issues that affect them without their consent. These children can live happy and productive lives that are filled with love, harmony, and a great mental health status.- Mentally healthy children have a positive quality of life and can function well at home, in school and in socially.

Commonly seen childhood psychological or mental disorders are behavioural problems like attention deficit hyperactivity disorder, school refusal or school phobia,

anxiety disorder and oppositional defiant disorder and conduct disorder. Other childhood disorders and concerns that affect how children learn, behave or handle their emotions can include learning and developmental disabilities, autism and risk factors like substance abuse and self harm.

Mental health is important to overall health for children. Mental disorders are chronic health conditions- those that go on for a long time and often don't go away completely that can continue through the life span.

Guidance, empathy, support from parents and teachers can be immense help to the child in coping with mental health issues. Early diagnosis and appropriate help or treatment result in full recovery or successful curbing of symptoms other wise without help or treatment if the child growing up to be an adolescence may develop alcohol or drug use problems as well as violent or self destructive behaviour including suicide.

If child have a warm, open relationship with their parents, they will usually feel able to tell them if they are troubled. One of the most important ways parents can help is to listen to them and take their feelings seriously. Children and young people's negative feelings usually pass. However, it's a good idea to get help if your child is distressed for a long time, if their negative feelings are stopping them from getting on with their lives, if their distress is disrupting family life or if they are repeatedly behaving in ways you would not expect at their age.

If the child is having problems at school, a teacher, school counsellor or psychologist may be able to help the child to overcome his/her mental health issues. □

HEALTH AND HYGIENE IN EARLY CHILDHOOD

Dr Nandini Hazarika
Senior Paediatrician, Delhi

Early childhood is a phase of life which plays an important role in overall development of a child. Taking care of the health of these children is of utmost importance as they are vulnerable to frequent infections during this phase of life.

The first important factor for a healthy life is personal hygiene. Educating children about good hygiene is the best way to avoid spread infections.

Personal hygiene Tips for children:

Hand Washing is the single most important factor in controlling spread of infection. It applies not only to children but also to adults. Children should be taught to wash their hands before eating, after using toilet, after handling any objects like toys, animals and after any outdoor activities.

Hand washing steps

Scrub your hands with soap and water for 15 - 20 seconds and wash under running water and dry hands with clean towel.

To cover their mouth and nose while sneezing or coughing.

Children need to bathe regularly. For older children it is important to shower after sports or any physical

activity which leads to sweating. For young children, after outdoor activities with sweating, clothing should be changed and a sponge bath can be given.

To keep the fingernails and toe nails clean and trimmed.

Brushing teeth twice a day, in the morning and before going to bed at night.

Nutrition:

The other important aspect of the child's health is the nutrition. Some commonly seen nutrition related health problems in children include iron deficiency anemia, vitamin D deficiency, obesity and growth retardation. Iron deficiency can cause low immunity leading to repeated infections and poor academic performances. Obesity is again an increasing problem in children and mostly due to less physical activities and more junk food eating. Therefore, it is important to have the right choice of food, a balanced diet and of course regular physical activity is necessary to metabolise the food. A good balanced diet keeps the child healthy and improves immunity. A child's diet must include foods which are rich in calcium, vitamin D, iron, zinc which are important for overall growth and development of the child.

What is a balanced diet?

A balanced diet is a diet which contains the adequate quantity of all nutrients including carbohydrate, fat, protein, vitamins, micronutrients, minerals.

Child's diet should include all of the nutrients and we should try to prepare food as per the child's taste and choice. Feeding should not be forced rather it should be a fun activity. Again small frequent feeds are a good option for poor eaters.

General Tips about diet:

Give your child 5-6 small meals throughout the day including snacks.

Keep high calorie, high protein snacks including

List of food items with dietary nutrients:

Dietary nutrients	Common food items	Remarks
Carbohydrates	Rice, bread, cereals, roti, (any items with rice, wheat, floor)	Primary sources of energy which keeps the child active
Proteins	Lentils (Daal, rajma, chickpeas moong), Egg, milk, paneer, yoghurt, curd, meat, fish, soyabean, soy milk	Is a must for growth and development
Fat	Butter, cheese, ghee, oil	Plays important role in brain development
Vitamins and micronutrients	Vegetables (green and coloured), Fruits, lentils, nuts	Should have vegetables and fruits everyday
Iron	Green leafy vegetables, jaggery, liver, meat, fish, nuts, almonds, dates, apricots, lentils, chickpeas	Jaggery is easily available and must be incorporated in the diet
Calcium and vitamin D	Milk, egg, sea fish, mushroom, orange, butter, cheese, dry fruits	Outdoor activities should be encouraged

cheese, cashew nuts, almonds, other nuts, eggs, paneer, chickpeas, green moong etc

Give your child high calorie drinks like, whole milk, milk shakes (with any seasonal fruit like banana, mango, strawberry, chikoo or chocolate) and smoothies etc.

Notice the time of the day when your child's appetite is at its best and have them eat then.

As far as possible try to give homemade food, even the junk foods can be prepared at food with some healthy twist, recipes are easily available in the internet.

Along with a nutritious diet, it is important to have physical activity for better metabolism of food and also for a healthy mind and body. Children should be

encouraged to play outdoor games which helps them to get sunlight exposure and makes them fitter both physically and mentally. In schools they should be made to join outdoor sports. Physical activities including sports, dance etc not only help the child to become fit but also make him/her disciplined, attentive, independent and confident.

And last but not the least is rest. Along with hygiene, nutritious diet, physical activity, a child must take adequate rest as well.

Let us all work together for a healthy body and mind for overall development of our children- the generation next. □

CHILDREN — THEIR RIGHTS TO LIFE, AND ARE WE RIGHT & WRONG ?

Ranjeeta Baruah Mahanta

Advocate

High Court Guwahati

Childhood.

The span between birth and adolescence is primarily about understanding the world. But also is God's beautiful gift, a delicious blend of innocence, dependence, playing and learning. This delicate leg, however, needs suitable guidance and befitting support, both from family members and society at large. Children constitute a significant and vital share of every population, shouldering the promise of future well-being of mankind. While the children are guiltless, they are exceedingly sensitive. While they are dependent on adults, they also are receptive. But the world of tomorrow belongs to them, and hence their all-inclusive development is of extreme importance.

To protect pertinent development of children, The United Nations Convention on the Rights of the Child (UNCRC) came into being in 1989, signed by many countries all around the globe. This legally-binding international agreement sets out the civil, political, economic, social and cultural rights of every child, regardless of their race, religion or abilities. Under the terms of the convention, children have the rights to nutrition and education to fulfill their potential. The same also confers the rights to protection from violence/abuse and express their opinion.

Though many a countries ratified to UNCRC, the condition of the children in the present world is far from being satisfactory. Firstly, child labour still continues to remain a stigma, with the estimated number of children put to work touching a whopping 350 Million. The largest contributors to this wrongdoing are underdeveloped countries in Latin America, Africa and Asia. To make things worse, most the child laborers work long hours for small wages, still being unable to fetch education and health care. And the list of infringements, unfortunately, goes longer. While many are victims of sexual abuse, many others are perpetually made bonded slaves either in households or in factories with conditions of hardship, deprivation and danger. Further, being vulnerable, the risk

of fierce physical and mental torture always looms large on these helpless children. And is the non-working strata are not in virtuous state? Perhaps not, as host of orphans, homeless and deserted children continue to live in the streets. A meager portion, though sheltered in child centers, are not secured and taken good care of. If thousands of girls are trafficked every year, under aged boys are used as militants. And a substantial portion of children living with parents aren't in safe heaven either, suffering from malnutrition or diseases, largely attributable to poor living conditions.

The Governments are out rightly answerable to any lapse in protecting and guaranteeing the rights to children. The Constitution of India has recognized child rights as a fundamental right under the following articles:

- # Right to equality (Article 14).
- # Right against discrimination (Article 15).
- # Right to personal liberty and due process of law (Article 21).
- # Right of weaker sections of the people to be protected from social injustice and all forms of exploitation (Article 46)
- # Right to equal opportunities and facilities to develop in a healthy manner and in conditions of freedom and dignity and guaranteed protection of childhood and youth against exploitation and against moral and material abandonment { Article 39 (f) }.

While the state beholds the rights of children, the citizens also have a to-do list. Saying no to child labor and having an outright will to protect rights of children. Dejecting inequality and snubbing discrimination. Perhaps, believing the moral of elders to be intact, God made the children dependent on them. But come tomorrow, the same adults shall depend on children of today. And that is undisputable. Parents should also know the importance of proper childcare. To sum up, we all have parts to play for shaping the future of our children in a proper way. □

UN Convention on the Rights of the Child In Child Friendly Language

"Rights" are things every child should have or be able to do. All children have the same rights. These rights are listed in the UN Convention on the Rights of the Child. Almost every country has agreed to these rights. All the rights are connected to each other, and all are equally important. Sometimes, we have to think about rights in terms of what is the best for children in a situation, and what is critical to life and protection from harm. As you grow, you have more responsibility to make choices and exercise your rights.

Article 1
Everyone under 18 has these rights.

Article 2
All children have these rights, no matter who they are, where they live, what their parents do, what language they speak, what their religion is, whether they are a boy or a girl, what their culture is, whether they have a disability, whether they are rich or poor. No one should be treated unfairly on any basis.

Article 3
All adults should always think for you. When adults make decisions, they should think about how their decisions will affect children.

Article 4
The government has a responsibility to make sure your rights are protected. They must help your family to protect your rights and ensure no one is treated unfairly where you are born and made your parents.

Article 5
Your family has the responsibility to help you learn to exercise your rights, and ensure that your rights are protected.

Article 6
You have the right to live.

Article 7
You have the right to a name and this should be officially registered by the government. You have the right to a nationality (so-called "passport" for identity).

Article 8
You have the right to nationality – an official record of who you are and how you should make this living from you.

Article 9
You have the right to live with your parents, unless it is found for you, they have the right to live with a family who cares for you.

Article 10
If you have a different country than your parents do, you have the right to be together in the same place.

Article 11
You have the right to be protected from kidnapping.

Article 12
You have the right to give your opinion, and for adults to listen and take it seriously.

Article 13
You have the right to express things and share what you think with others, by talking, drawing, writing or in any other way unless it harms or offends other people.

Article 14
You have the right to choose your beliefs and to follow them. Your parents should help you decide what is right, wrong, and what is best for you.

Article 15
You have the right to choose your own friends and join in social groups, as long as it is not harmful to others.

Article 16
You have the right to privacy.

Article 17
You have the right to get information that is important for your well-being. From radio, news, paper, books, computers and other sources. Adults should make sure that the information you are getting is not harmful, and that you feel and understand the information you receive.

Article 18
You have the right to be cared for by your parents or if possible, by others.

Article 19
You have the right to be protected from being hurt or mistreated in body or mind.

Article 20
You have the right to special care and help if you are orphaned, have lost your parents, or are adopted or in foster care.

Article 21
You have the right to care and protection if you are adopted or in foster care.

Article 22
You have the right to special protection and help if you are a refugee (if you have been forced to leave your home and live in another country), or if you are of all things in this Convention.

Article 23
You have the right to special education and care if you have a disability, as well as all the rights in this Convention, so that you can live to full life.

Article 24
You have the right to the best health care possible, and to drink, nutritious food, a clean and safe environment, and information about your health.

Article 25
If you are in care in a shelter situation, you have the right to have your living arrangements looked at regularly to see if they are the most appropriate.

Article 26
You have the right to help from the government if you are poor or in need.

Article 27
You have the right to food, clothing, a safe place to live and to have your needs met. You should not be abused or mistreated and you should be free to play and have fun.

Article 28
You have the right to a good quality education. You should be encouraged to go to school to the highest level you can.

Article 29
Your education should help you and develop your talents and abilities. It should also help you learn how peacefully to protect the environment and cooperation with others.

Article 30
You have the right to practice your own culture, language and religion – or any of these. Minority and indigenous groups need special protection of their rights.

Article 31
You have the right to play and rest.

Article 32
You have the right to protection from work that harms you, and is bad for your health and education. If you work, you have the right to be safe and healthy.

Article 33
You have the right to protection from harmful drugs, including the cigarette.

Article 34
You have the right to be free from sexual abuse. Adults should take a special interest in you.

Article 35
You have the right to protection from any kind of exploitation, including being sold or trafficked.

Article 36
You are allowed to give if you are old enough.

Article 37
You have the right to protection and freedom from being in a prison or being in a prison unless you are a criminal.

Article 38
You have the right to help if you are in harm, neglected or badly treated.

Canadian
Heritage

Patrimoine
canadien

SISHU BIKASH KENDRA : A DREAM OF LATE DR. USHARANEE CHOUDHURY AND DR. DEBI CHARAN CHOUDHURY

Arch. Biswa Dutta

*R.G. Baruah Road, Sundarpur
Guwahati, Assam*

Sishu Bikash Kendra is a brain child of late Dr. Usharanee Choudhury and her husband Dr. Debi Charan Choudhury. The project aimed at the development of early childhood, as desired by them. It was proud privilege for me to get involved in such a project by the Choudhury family. Sometimes they even came to my residence in Sundarpur to discuss about it. They showed me the details of Creche in western countries. I visited a Crèche along with an Old Age Home in London in 1982 during my stay in there for training in urban habitat sponsored by the Govt. of India in London University. The Old Age Home along with a Crèche in Oxford Street was near my hostel. I had seen the crèche and Old Age home in details.

All the minute details and requirements were shown to me by Dr. Debi Charan Choudhury and Dr. Usharanee Choudhury.

The initial work started in the year 1993 and in the groundwork of the project many child specialists and educationist were involved for suggestion. The land belonging to the family was 2 Bigha in Manik Nagar, R.G.Barua Road in a developed Residential area was dedicated to the early childhood of the children of the city. The provisions in the three storied building of the Kendra are as follows.

GROUND FLOOR.: Area 5760 Sqft. 535.5 Sqm.

Office & Secretary Room.

Baby Feeding Room.

Mini Auditorium with stage.

Baby room for babies from 6 month to 2 year.

Rest Room (Boys) for babies above 2 years 6 month.

Rest room (Girls) for babies above 2 years 6 month.

Dining +Wash

Kitchen

Toilets for Boys & Girls.

Room for Matrimangal.

FIRST FLOOR: 5400 Sqft. 502 Sqm

Room for Play group

Room for Exercise for practical life.

Dance and music Room.

Preparation for K.G for 3 years 6 month to 4 years 6 month.

Lower KG – 4 years 6 month to 5 years 6 month.

Upper KG – 5 years 6 month onward.

Teacher Room.

Toilet for boys & girls.

SECOND FLOOR (One Part)

Auditorium.- for the children for extra curriculum activities such as sports, dance, music etc.

There is a children park on 1 bigha of land adjacent to the building with provisions of play equipment's for the children of different age groups.

From the year 1995, the center became functional with the infrastructure created to fulfill the recommendation of Ministry of women and child development Govt. of India, for early child hood development with health care, extracurricular activities play along with early learning. There are provision for children to pursue education in lower KG & upper KG of different age group. For extra circular activities there are provisions with rooms in the 1st floor like exercise for practical life dance and music etc.

All the rooms of the Kendra are well ventilated with external ventilators. There is a cutout in the central area of the building for making the building more spacious.

The Sishu Vikash Kendra with its infrastructure and trained care takers are fulfilling the needs of the children admitted.

The Sishu Bikahs Kendra may perhaps be named as “Dr Usharanee Choudhury Sishu Vikash Kendra” in near future.□

A BRIEF HISTORY OF SISHU BIKASH KENDRA (SBK)

Ranjan Choudhury
Vice President, SBK

In July 1993, much before Govt of India adopted the Early Childhood Care & Education (ECCE) Policy 2013, Late Dr. Usharanee Choudhury, retired Reader of the Political Science, Gauhati University shared with like-minded fellow citizens such as Dr. Nirmal Kumar Choudhury, Late Prof. Jyoti Prasad Medhi, Dr. Anil Kumar Goswami & Dr. Alaka Goswami and family members, at her residence in Guwahati Assam, her plan to take up the moral and social responsibility to serve the society the best way she can.

Being a well informed working mother, she understood that society was rapidly undergoing great changes in so far as family norms, education of children and standard of living were concerned. The joint family system where grand- parents are generally in charge of looking after children has almost disappeared from urban areas. Both husband and wife, have to work away from home leaving their children under the care of some untrained people. To mitigate this problem, Dr. Choudhury felt the urgent need of an institution which may well take care of children under direct supervision of trained caregivers and educators. Thus came into being Sishu Bikash Kendra(SBK), a society registered under Societies Registration Act XXI of 1860 on 23rd May 1994.

With patronage from her husband Dr. Debi Charan Choudhury and children an ideal extensive premise was set up at Maniknagar Guwahati, to establish SBK. Since 1st January 1995, with support from family, well-wishers, employees, guardians of children and the community at large, SBK in the form of a crèche and preschool has

been working on the basis of some of the best recommendations of Ministry of Women & Child Development, Govt of India and Early Childhood Development (ECD) objectives of UNICEF and providing comprehensive affordable services in childcare, health, nutrition, play and early learning.

Apart from having free regular health check-ups, organising periodic Free Health Camps for both Mother & Child, Interactive sessions of guardians with experts, providing hygienic nutritional meal, etc are some of the highlights of Sishu Bikash Kendra in *Health & Nutrition*.

In our attempt to ‘unlock full potential’ of the women members of SBK and engage their energies towards their economic empowerment, “Matri Udyog” was created by encouraging and guiding them to exhibit their skill in producing homemade items and set up sale counters for their products.

For the last 24 years Sishu Bikash Kendra is working on transforming Guwahati, particularly for “Women in the Changing World of Work” by focusing not only on our flagship ECCE program but also providing opportunities for economic empowerment, vocational training and employment for unskilled / skilled workers, caregivers (aayas) and preschool educators.

Today, at SBK we are resiliently influencing positive change in our community through education, healthcare -Nutrition and economic empowerment, thus contributing to the growth of all the parameters of India’s Human Development Index (HDI) since 1995.□

MAJOR ACTIVITY REPORT OF SISHU BIKASH KENDRA SINCE 1995

Shikha Baruah
Secretary, SBK

Sishu Bikash Kendra, since 1995 through its Early Childhood Care and Education (ECCE) program has so far provided to least 1500 parents / guardians for their children, comprehensive affordable services in childcare, health, nutrition, play and early learning within a protective and enabling environment.

1. Early Childhood Care Service :

Sishu Bikash Kendra through its professionally designed infrastructure and trained caregivers has been providing crèche facilities for children (6months onwards) of working in a hygienic, safe and secure with biometric & CCTV monitoring environment. Presently the adult/ caregiver: child ratio is 1:10 for 3-6 year old children and 1:5 for under 3. Pest control, fire safety measures, clean eco-friendly spacious campus are all part of the facilities provided.

2. Early Childhood Health Service:

(i) Sishu Bikash Kendra has been providing periodical medical health check –up to the children of the crèche and preschool by qualified and experienced doctors, particularly for monitoring Immunisation and Growth. This initiative started in 1995 on monthly routine by the Chief Patron of Sishu Bikash Kendra Dr. Debi Charan Choudhury and subsequently was carried on by Late Dr. Shankar Dhar Barua. Presently the same objective is being realised through an Annual Free Health Camp headed by Dr. Rekha Khaund Borkotoky of Apollo Hospitals Guwahati in the month of March every year.

(ii) Annually another initiative, particularly to orient, refresh and educate teachers, caregivers & parents on Early Childhood Care and Education (ECCE) with emphasis on both physical and Mental health issues, parenting, etc, Lectures / Workshops/ Interactive sessions with experts such as Dr. Gayatri Bezboruah, Mrs. Nimi

Borgohain, Dr. Nandini Hazarika & NIPCCD (National Institute of Public Cooperation and Child Development) is held.

3. Early Childhood Education Service :

Sishu Bikash Kendra through its preschool has been providing early education to the children from the society primarily by adopting a combination of Montessori, Play-Based and government of India recommended ECE curriculum of Pre-school Teaching. *Please refer to our Prospectus of Modern Creche and Preschool.*

4. Early Childhood Nutrition Service :

Sishu Bikash Kendra believing in the concept of “Healthy Child To Wealthy Family” through its “Tiffin Program Service” has been providing on a daily basis a one- time balanced diet to its Preschool children keeping in mind the overall nutrition (“poshan”) of its children.

5. Socio- economic welfare Benefits:

(i) Sishu Bikash Kendra, has been providing training and generating employment for unskilled / skilled workers, caregivers (aayas) and preschool educators thus socially and economically benefitting the community at large.

(ii) In its attempt to ‘unlock full potential’ of the women members of SBK and engage their energies towards their economic empowerment, “Matri Udyog” a cottage industry producing homemade items is operating since 1995 by setting up sale counters for their products at Sishu Bikash Kendra campus.

6. Vocational Training Benefits to trainees under various Childcare and Education Programs:

Sishu Bikash Kendra has been facilitating Orientation visits and Practical classes to various trainees undertaking Training and Courses in ECCE programs under different public institutions such as:-

(i) A 10 days Internship Program was conducted

for the students from Department of Human Development & Family Studies, College of Community Science Assam Agriculture University (AAU), Jorhat in from 22nd April 2019- 4th May 2019.

(ii) One month Practical Classes in ECCE were held in Sishu Bikash Kendra for students of Child Education Diploma Course (UGC sponsored) offered by Dispur College (Affiliated to Gauhati University):

(a) from 6th Nov 2007 to 6th Dec 2007.

(b) from 12th May 2009 to 19th June 2009

(c) from 2nd January 2011 to 31st January 2011.

(d) from 19th June 2012 to 30th June 2012 & from 2nd August 2012 to 19th August 2012.

(e) from 2nd Sep 2013 to 30th Sep 2013.

(f) from 15th Nov 2015 to 15th Dec 2015.

(iii) A one day “Orientation Visit” on 4th January 2007 by trainees under a Training Program organised by Indian Council for Child Welfare to crèche workers.

(iv) A three day “Orientation Visit” from 6th May 2009 to 8th May 2009 by M.Sc. nursing students under **Regional College of Nursing, Guwahati, Govt of Assam.**

(v) A one day “Field Study Visit” on 23rd Dec 2009 by students of Department of Political Science, Handique College, Guwahati (Affiliated to Gauhati University) as part of their study on “ Crèches: A study of the Micro Situation of Childcare Facilities Available for Working Women In Guwahati”.

Sishu Bikash Kendra has been working on the basis of some of the best recommendations of Ministry of Women & Child Development- Govt of India National ECCE Curriculum Framework & National Minimum Guidelines for Setting up & Running Crèches, ICDS objectives -Directorate of Social Welfare, Govt of Assam and Early Childhood Development (ECD) objectives of UNICEF. □

A CENTRE OF EXCELLENCE

Arifa Hussain
Centre Head, SBK

I came to know about Sishu Bikash Kendra from one of my friend. She informed me that there was a vacancy for the post of Centre Head at Sishu Bikash Kendra, situated at ManikNagar, R.G. BaruahRoad, Guwahati. I came to appear for the interview and my immediate impression was how neat and organized the campus was. Luckily I got selected and I joined in April, 2018. I had many responsibilities and with full guidance and support from Secretary Maam and Assistant Secretary Maam I laid out optimistic visions for the future of the institution and towards achieving academic excellence. I tried to manage and evaluate effective procedures for the operation and functioning of the crèche and preschool, consistent with the philosophy, mission and goals of the institution. I worked at many schools before

joining here and I must admit that this institution holds well ventilated and spacious rooms along with a large play area. Here, at Modern Creche and Preschool, we believe that every child learns effectively in a different way. If we make learning fun, kids are more likely to develop a lifelong love for learning and acquire knowledge better.

We also celebrate all events and festivals with great zeal and enthusiasm. It's an honor and privilege to be a part of an organization that deeply cares about its employees. The work environment is challenging, collaborative, positive and feels like family. I wish that this institute achieve more success in the years to come. □

WHY CELEBRATE SISHU BIKASH KENDRA?

Dr. Sangita Choudhury

Joint Secretary , Sishu Bikash Kendra

Early childhood is defined as the period from conception through eight years of age.

The earliest years of a child's life are critical. These years determine child's survival and thriving in life, and lay the foundations for her/his learning and holistic development. It is during the early years that children develop the cognitive, physical, social and emotional skills that they need to succeed in life.

These early experiences are largely determined by supportive family and community care practices, proper nutrition and health care, learning opportunities, which in turn are dependent on enabling policies and investments for young children and families. ECE positively impacts attendance, retention, and learning of children in elementary and higher education.

The Advocacy:

(i) Under the Constitution of India (86th Amendment) Act 2002 there is Provision for early childhood care and education to children below the age of six years.

(ii) Article 45: The State shall endeavour to provide early childhood care and education (ECCE) for all children until they complete the age of six years.

(iii) The National Early Childhood Care and Education (ECCE) Policy in 2013, Government of India. The Policy caters to all children under 6 years of age and commits to universal access to quality early childhood education. The Ministry of Women and Child Development (MWCD) is the nodal department for ECCE.

(iv) Maternity Benefit (Amendment) Act 2017, Govt of India, for providing crèche facility by an institution or organisation to its employees

Some of the highlights of our quality ECCE (Early Childhood Care and Education) service are as follows :

1. Spacious, clean & green approx 2500 sq meters compound with professionally designed, safe building & infrastructure, adhering to quality norms, within easy approach.

2. The ECC (Early Childhood Care) Program delivered by our crèche section is of 10 hours duration from 8:30 am to 6:30 pm, Monday to Saturday, following National Banks' Holiday list.

3. The ECE (Early Childhood Education) Program

delivered by our Preschool section is of 4 hours duration from 9:15 am to 1:15 pm from Monday to Friday, following State Government Holiday List.

4. Each classroom measures at least 45 square meters for a group of 30 children whereas the SOP under ECCE Policy 2013 -Govt of India is "at least 35 square meters for a group of 30 children".

5. Available outdoor space is approx 1500 square meters whereas the SOP under ECCE Policy 2013-Govt. of India is only "at least 35 square meter for a group of 30 children".

6. Adequately experienced, trained , professionally qualified staff are employed.

7. Age and developmentally appropriate, child centric curriculum based on a combination of Montessori, Play-based and National ECCE Curriculum Framework is transacted in the mother tongue/ Local vernacular & English. This multi-lingual strategy has been adopted respecting the children's language and at same time using the plasticity of the early years to expose the child to many languages.

8. Adequate non hazardous developmentally appropriate toys and learning materials are provided.

9. Adequate and safe drinking water facilities with RO filters.

10. Adequate and separate child-friendly toilets and hand wash facilities for girls and boys.

11. Separate space allocated for cooking nutritionally balanced meals and nap time for children.

12. Immediate health service in terms of First Aid/ Medical Kit available at the centre & in case of emergency the child is taken to nearest hospital i.e., Apollo Hospitals Guwahati.

13. The maximum adult/caregiver: child ratio is 1:10 for 3-6 year old children and 1:5 for under 3s that is provided in our Center whereas the SOP under ECCE Policy 2013 -Govt of India is "adult/caregiver: child ratio of 1:20 for 3-6 year old children and 1:10 for under 3s."

14. We keep track of immunization records of all the children.

15. We have tie-up with Apollo Hospitals Guwahati for an Annual Health Check up for monitoring growth of our children by Pediatricians.

16. For the benefit of parents, guardians, teachers & caregivers we organize an annual workshop on Early Childcare and Education (ECCE) under expertise of experienced resource persons from the field of Pediatrics and clinical Psychology.

17. Sishu Bikash Kendra believing in the concept of “Healthy Child To Wealthy Family” through its “Tiffin Program Service” has been providing on a daily basis a onetime balanced diet to its Preschool children keeping in mind the overall nutrition (Poshan) of its children.

18. Formative and continuous child assessment is conducted at the ECCE centre in order to ensure that the ECCE programme is responsive to the developmental needs of each child.

19. Modern technology including ICT (Information & Communication Technology) potential is optimally and appropriately harnessed to promote developmental and learning needs of children and also for monitoring, evaluation, capacity building and training.

20. The implementation of our ECCE Program is reviewed every year at our Annual General Meeting (AGM). Periodic appraisals are made at our quarterly Executive Committee (EC) Meetings to assess progress of implementation and make mid-course corrections, if and when required.

21. A dedicated, passionate, experienced and motivated Team Sishu Bikash Kendra is committed to its efforts on quality ECCE Interventions, proportionate to the demands of the changing times.

Need and challenges in India

In India, according to Census 2011 data there are 164.48 million children of 0-6 years of age. Recognizing the need to provide quality pre-primary programmes, a number of constitutional and policy provisions have been made such as the 86th Constitutional Amendment which introduced Article 21A on the right to free and compulsory education for 6-14 years old children and Article 45 to urge states to provide ECCE for all children until they complete the age of six years.

The Right of Children to Free and Compulsory Education (RTE) Act 2010 guarantees children their right to quality elementary education. ECE is not recognized as a compulsory provision by RTE, but RTE urges states to provide free pre-school education for children above three years. The 12th Five Year Plan acknowledges the importance of ECE and improving school preparedness.

The Government of India approved the National Early Childhood Care and Education (ECCE) Policy in 2013. The Policy framework also includes the National Curriculum Framework and Quality Standards for ECCE.

The Policy caters to all children under 6 years of age and commits to universal access to quality early childhood education. The Ministry of Women and Child Development (MWCD) is the nodal department for ECCE. MWCD is

responsible for the Integrated Child Development Services (ICDS) programme, which is a centrally sponsored and state administered ECCE programme, covering around 38 million children through a network of almost 1.4 million anganwadi centres (a village courtyard). ICDS includes delivery of an integrated package of services such as supplementary nutrition, immunization, health check-up, preschool education, referral services and nutrition & health education. ECCE is one of the components and aims at psycho-social development of children and developing school readiness.

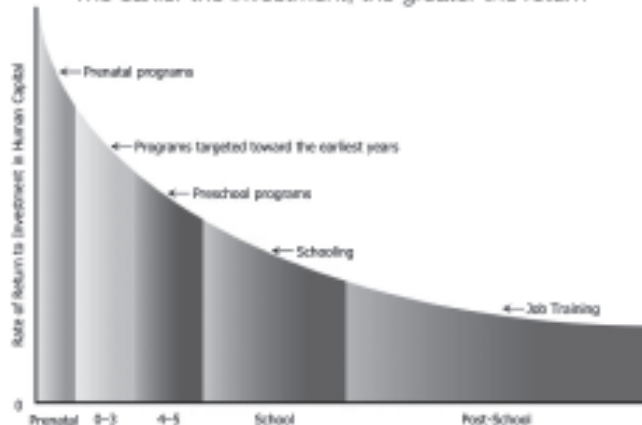
Despite the recognition of the importance of ECE by the Government of India, the challenges in implementation still remain. There are still substantial numbers of children not enrolled in preschools. Even in elementary education, while there is a significant rise in enrolments, the dropout rate continues to be a matter of concern, with drop outs being highest in the first two grades of elementary schooling. Learning assessments also show that literacy skills are poor in early primary grades. This points to the urgency of helping children, particularly from first generation families, develop adequate school readiness through a good quality ECE programme, to enable them to make a smooth transition. □

Reference:

1. <https://unicef.in/Whatwedo/40/Early-Childhood-Education>
2. <https://wcd.nic.in/sites/default/files/National%20Early%20Childhood%20Care%20and%20Education-Resolution.pdf>
3. https://wcd.nic.in/sites/default/files/national_ecce_curr_framework_final_03022014%20%282%29.pdf
4. <https://nipccd.nic.in/>

EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT IS A SMART INVESTMENT

The earlier the investment, the greater the return

Source: James Heckman, Nobel Laureate in Economics

TRIBUTE TO MY MOTHER

Dr. Dipali Deka
M.S.

My mother Dr. (Mrs.) Usharanee Choudhury, Ph. D, passed away on 5th Sept. 2017. Whenever I think of my mother, I remember her being usefully busy with various activities. She had a strong character and led a much disciplined life.

Maa had varied interests in life and never sat idle. She was a serious student and also a meticulous teacher (always prepared well for her classes), trained classical singer, excellent cook, accomplished seamstress (All my frocks during early childhood & the baby dresses of my two children during first few months were made by her). Maa was also religious and performed Pujas like Satyanarayan Puja, Lakhi Puja following strict rituals like fasting etc. Maa was deeply involved in social work for children and women, (Particularly working women) for which she had started the Crèche at Manik Nagar along with a Pre-school under the name of “Sishu Bikash Kendra”.

Along with all these, she also managed to be there

for her children whenever they needed her. All four of us owe a lot to her for whatever we are today. All our relatives both from my father’s side as well as from her side always looked up to her.

Though she is known to be a serious and hardworking person, it is not like she did not enjoy life. She was fond of travelling all over the country and the world. I fondly remember our trip to Switzerland in 2007 summer where *Maa* and *Deuta* also accompanied us. They visited us in Liverpool and were also there with us during our visit to Scotland in 1993.

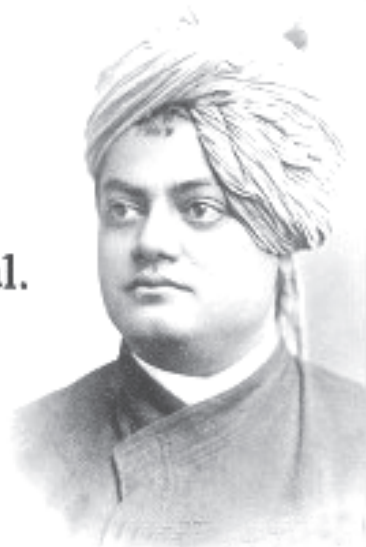
Maa also enjoyed good exotic food and she loved to visit the Theatre whenever she was in Kolkata. Her last trip out of town was in April 2016. We had gone there for her check up. Yet she was game enough to go out for her favourite Bengali Cuisine in ‘*Bhaja Hari Manna*’.

I will miss my mother very much. But I take solace in the fact that all her physical sufferings are now over and I like to believe that she is with God now. □

—○—○—

“You have to grow
from the inside out.
None can teach you,
none can make you spiritual.
There is no other teacher
but your own soul.”

Swami Vivekananda

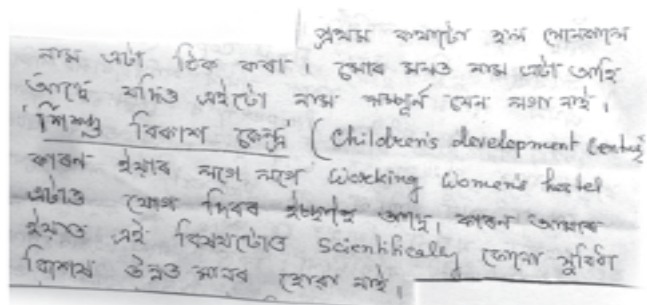

THE SCHOOL

Dr. Deepak Choudhury
California, USA

The School has been a part of my life for the past 25 years. I have heard Sishu Bikash Kendra referred to as a creche, a preschool. But to me, it has always been The School. The idea for The School was conceived by my late mother, Dr. Usharane Choudhury, and sponsored by my father, Dr. Debi Charan Choudhury. After fulfilling and successful careers in education and health care, retirement offered them the opportunity to enjoy the fruits of their hard work. But that lasted only a few years, as they longed to continue to contribute to society in new ways.

Leafing through the hand-written letters from my mother, some on aerogrammes and some in envelopes, I found the first mention of The School in a letter dated April 12, 1993. Here is an excerpt from that letter:

The first and foremost thing is that a name should be confirmed. One name is occurring in my mind, though it does not sound complete, Sishu Bikash Kendra (Children's Development Centre), as I wish

to attach a working women's hostel with it, as we do not have a scientifically developed provision of it till now.

The construction plans followed shortly, and building construction began soon after. But a building does not make a school. Family members and friends were invited to participate in the project, and the response was overwhelming. The rest as they say is history.

Over the years, the school has evolved to mean different things to different people. To me it has always been the place for happy and eager young faces, and an institution for working women. One of the founding principles of The School was to help with the childcare needs of working mothers and to provide employment opportunities for women. This perspective, originally championed by my mother, and which continues today, makes The School unique. The modernization the world has experienced has necessitated women to work outside the walls of their homes. Sishu Bikash Kendra is ideally positioned to help ease this modern-day burden on women.

It has been a nostalgic experience recalling the last 25 years of The School, albeit some of the memories are bittersweet. I am grateful to the family members and well-wishers whose support has made this journey possible. I want to specially thank Mrs. Sikha Baruah, who took over as secretary of the school after my mother's demise, and I look forward to the next generation spearheaded by Dr. Sangita Choudhury taking The School into the future. □

CELEBRATING 25 YEARS OF EDUCATION AND DEVELOPMENT AT SISHU BIKASH KENDRA

Ranjita Morton
California, USA

It is with awe and admiration that I am celebrating the 25th anniversary of Sishu Bikash Kendra, which is the result of my mother's vision and perseverance. Who better to start this than my mother? She raised four children into responsible adults, and raised many more from various backgrounds into successful contributing members of society over the years.

All my life, I recall my mother stressing the importance of education. And, it was not just for our benefit, but also for the benefit of society in general. I remember many young boys and girls from disadvantaged backgrounds that she helped educate and launch into better lives. They became part of our family, and many remain our life-long family friends. Such was the love my mother had for her fellow citizens.

I remember when my son was born, my mother came to spend time with us to help me, as a first-time mother, learn the ropes of taking care of a baby. She imparted much wisdom that I hope I will be able to pass

down the generations. My mother had unbound energy. While teaching and running a school, she still had time to stitch clothes for my son, and aprons and oven mitts for my husband and me. I still hold on to them for their sentimental value.

Today, seeing the school still vibrant makes me very happy. I am eternally grateful to our many relatives and friends who have dedicated so much of their time and experience in ensuring the continued success of this center. I would also like to thank the highly skilled workers, staff, and management team working at the center. Their creative talent and hard work have helped make this center a success. It is now not only an early childhood care and education center, but also a center for the continued education and training to enable people to be successful in life. This was exactly what my mother worked for, and it is gratifying to see it being kept true to spirit. □

"If we want to reach real peace in this world, we should start educating children."

– Mahatma Gandhi

MY VISITS TO INDIA & SISHU BIKASH KENDRA

Preetom Choudhury
USA

During my visits to India as a child, I would find myself at Sishu Bikash Kendra many a time, and each of these experiences would leave a very positive imprint upon me.

It became clear that this project which was so passionately spearheaded by my late Aita, continued to operate through the help of so many in the community. I came to find that my other grandparents and family were also stakeholders in this school. With so many coming

together under this common goal, it is no wonder that today this anniversary and commemoration is taking place in such a great spirit.

My best wishes go out to all who continue to carry the operation forward in any capacity. I look forward to my future visits to the school so that I can reconnect with all the beautiful children and amazing faculty. □

Thanks!

—○—○—

AITA

Ryan Morton
Cornell University '22
College of Arts & Sciences

Recently when going through some of my older things, I found a small set of pajamas. I knew immediately that they had sentimental value, but I wasn't quite sure why. When I asked my mother where they came from, she proudly told me that Aita had made them for me. After going through my belongings even more, I discovered three other sets of pajamas, as well as some fabrics with my name on them and silky colorful pillows, some of which I still use today. Realizing that Aita made these for me as a young child made me feel very loved.

As I tried to reminisce on my experiences with my grandmother, I was disappointed to realize that I could only remember a few. I vaguely remember her singing

to me when I was very young, eating her delicious luchibhaji, and miserably attempting to recreate her dishes for my friends. Although I am limited to those brief experiences with her, I know now that Aita dedicated her life to improving the lives of others and I am confident she cared not only for me and others in her family, but also those outside of her family. As I'm thinking right now, I'm finding it difficult to think of many others that graciously put others before themselves just as Aita did.

Although I wish I had more opportunities to spend time with Aita, I will forever be grateful to have had her in my life and to have been one of the many people she so selflessly cared about. □

—○—○—

USHA, THE LIGHT OF THE DAWN

Naresh Chandra Baruah
Younger Brother

Usha Ranee's birth on the tenth day of November in 1934 came as a heavenly blessing to the Baruah family. Her father, Dinesh Chandra Barua was the first graduate in law in the small town of Gauripur. He further went on to become the first public prosecutor of the undivided Goalpara district. Her mother, the elegant and beautiful Ganga Bala Baruani came from the famous Raibahadur family of Sarbhog in Kamrup district.

Usha Ranee was the third of the seven siblings. Being the first born daughter she was loved and pampered by all and grew up with a silver spoon in her mouth. The family resided in a quarter of the Gauripur Raj Estate. Here Usha Ranee started her schooling from Bharat Chandra Memorial School. This was the first Assamese Primary School in Dhubri town. Her first teacher was Dinesh Das who was known for his great service in his field. He was also awarded by the President of India. Usha Ranee was a bright student from the very beginning. She even won a scholarship when she was just in the third standard.

Usha Ranee was married off right after her I.A. exam (Higher Secondary), to Dr. Debi Charan Choudhury, MRCP. He was the second son of Sri Chandi Charan Choudhury and Kaminiibala Choudhury, a well-known family of Makhibaha, Tihu in Kamrup district. Thus, Usha Rani Barua became Usha Ranee Choudhury. She also became a mother of four beautiful children. But marriage did not stop her from pursuing her further studies. While efficiently managing her home and wifely duties she also devoted her time to her studies. Very soon she completed her graduation from Kanoi College in Dibrugarh. She did her Masters in Political Science from the Gauhati University. She got her doctorate degree

under the able guidance of Professor V. Venkata Rao. Now Usha Ranee Choudhury became Dr. Usha Ranee Choudhury. She went on to become a Reader in Political Science in the Gauhati University and later also published her book "Municipal Government in India" with a special reference to Assam in 1993. Another thing worth mentioning here is Dr. Usha Ranee's handwriting. She not only possessed a flair for writing but she also had her own distinct sophisticated style of writing the Assamese letters. Each letter was uniquely written separately in excellent penmanship giving her writing a printed look without compromising on her speed. She was indeed leading a complete life as a wife, mother and successful career woman.

Usha Ranee made multiple visits to her children in the US and Europe. One thing about the west that always struck her was their model of Crèches and Montessori school system, how it worked and how it really helped the children. She was highly inspired and motivated by it and there the dream to open up a Crèche in her homeland Guwahati took seed.

Soon enough, in 1993 after her retirement, she along with a handful of friends and family members started a crèche on a plot of land owned by her in Manik Nagar. This is how her dream project Sishu Bikas Kendra was established. It was the first of its kind in the entire North East. Later a school was also opened up in the same premises. She also started a self-help group, 'Matri Udyog' for mothers and housewives where women, made and sold home made products. Occasionally exhibitions cum sale was also arranged to boost up their confidence. Once again Dr. Usha Ranee proved herself, this time as a dedicated social worker and a capable administrator.

Dr. Usha Ranee was a progressive woman and believed in changing with the changing times. She was tech savvy too. She learned to use the computer at the age of sixty. She started using it for her works and also stayed connected through it with her children abroad through email and Facebook.

She was indeed a strong lady, staunch in her beliefs, confident, intelligent and yet compassionate. She did her best and contributed her best to the society. She also had a serious hip joint replacement at a very ripe age. But it did not deter her from doing her duties as the head of her establishment. This inspired everyone to do even more to make the crèche and school a success.

On the fifth day of September (Teachers Day) of 2017 Dr. Usha Ranee Choudhury breathed her last and left for the heavenly abode. Today, she is Late Dr Usha Ranee Choudhury. She is no more. But she lives in the hearts of those lives that she touched and will continue to live on. She will remain as a symbol of strength, determination and courage. She is truly an inspiration to all. Now her near and dear ones continually strive to follow her principles and to keep her dream Sishu Bikas Kendra alive. □

“Do not lower your goals to the level of your abilities. Instead, raise your abilities to the height of your goals.”

— Swami Vivekananda

Better Water. Better Life.

With best Compliments From

ELECTROSTEEL

19 Canias Street, Kolkata - 700 017
Tel : 91-33-2283-9990
Fax : 91-33-2289-4339
Visit us at www.electrosteel.com

An ISO 14001:2004, ISO 9001:2008 & SA 8000:2008 Company

A leader in water management, we aim to make a visible difference to millions in India, and across the world, on the strength of our philosophy - the principles we believe in and the values we live by.

Care for the environment

Integrity

Respect for people

Customer focus

Leadership & teamwork

Enhanced shareholder value

PIPELINES FOR A LIFETIME

SILVER JOURNEY

Dolly Roy Choudhury

Former Teacher

Guwahati University

Model High School, Guwahati

I was tremendously happy after hearing the news of SishuBikash Kendra (Estd. 1994)celebrating its 25th year. Within the blink of an eye the institution entered its 25th year. I became more overwhelmed by getting this news as I was closely associated with Sishu Bikash Kendra from the very beginning.

With a noble objective, Dr. Usharanee Choudhury opened the crecheand preschool in the year 1994 and this attempt to open up a institution is highly appreciable. With the increase in the number of working women in Guwahati, a creche with all good facilities was very much essential. The parents who kept their kids at Modern Creche were highly satisfied due to the facilities and a preschool along with, benefitted the guardians in a better way.

The creche was established with a foreign outlook which Dr. Usharanee Choudhury acquired through her multiple visits to America. The creche premises were built adopting both scientific and health guidelines. The facilities like hygienic surrounding, neat and clean environment, separate rooms for both boys and girls, well organized beds, clean washrooms, various indoor and outdoor games etc. highly pleased the guardians. Along with, the employees were also responsible and dedicated. The guardians received HEALTH OBSERVATION REPORT of each and every child on a weekly basis. Sometimes free juice packets and biscuits were also distributed. All the preschool facilitators were Montessori trained . Later, though higher classes were opened up, but due to some unavoidable circumstances, the higher section had to be closed up. I was also a part of a Self Help Group called Matri Udyog where people could buy

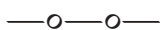
home made items.

Every month, the members conducted a meeting to discuss necessary things. I was the Joint Secretary of the organization and I, along with Dr. Usharanee Choudhury made many discussions .She used to travel to America and in her absence I well managed all my duties. As a facilitator, I also offered unpaid services during holidays. Several other activities like games, fancy dress ,health camp ,baby show etc were also held. Every year, we used to organize a prize distribution ceremony where a MatriUdyog stall was being opened and visitors can buy many food items, hand madeitems and they also invited elderly persons like Dr. Jyoti Mary (Professor Emeritus Guwahati University), Kangan Deka (President of Assam Sahitya Sabha), Dr. Nirmal Choudhury (Former Vice Chancellor of Guwahati University), Silabhadra (Renowned former literate, mathematician) etc. The performances of the tiny tots captivated the entire environment. I still remember (Dance Bisharad) Ramkrishna Talukdar's daughter performing Dashavatar (a form of Kshatriya).

Every year the employees and members used to go to picnic to various places and I remember once we went at a place by ship. We really enjoyed those moments.

Saraswati puja is another event that was celebrated with great zeal and enthusiasm. I wish the organization continues to enjoy all such events in the years to come.

After the death of a person, the memories associated used to fade as time passes by but though Dr. Usharanee Choudhury is no longer with us but her noble deeds will make her forever immortal.□

DR USHARANEE CHOUDHURY'S TRUST IN MONTESSORI METHOD

Esha Choudhury

*'Early Childhood Education is the key to the
Betterment of Society'*
– Maria Montessori

After successfully retiring as the Reader of Political Science, Dr. Usharanee Choudhury took up a wonderful project. In the later part of 1994 in her own land in Manik Nagar near Dispur area, she gave birth to an organization called Sishu Bikash Kendra. A crèche for the children and a preschool named as Modern Academy was also established. It's rare to have a crèche and a preprimary centre located in central Guwahati. According to Baido's advice I joined a three months Montessori training in Maria Montessori School and I got the opportunity to join Sishu Bikash Kendra after completion of my training as I wished for.

There are three types of main schemes of Sishu Bikash Kendra- A crèche for the children, a Montessori School and the free health checkup camps conducted every month for the children. I worked as a Montessori teacher in the teaching department. Initially Baido was not there, she went abroad. I started the school with my sister-in-law Parul Baido (Kalpana Choudhury). At that time the school began with only four children of the age of two, two and a half, three and four. For sometime Parul Baido worked as a teacher with me but later she got involved in other activities of the school. I invited Sanjukta Dasgupta, who took Montessori training with me, to join our school. She was trained efficiently as a Montessori teacher. She worked for a few years. I learnt a lot while working with Sanjukta and liked it also.

Modern Academy is completely based on Montessori Method. In the Montessori curriculum in this

department, there was no restriction for the children from two and a half year to six years of age and without imposing any restrictions upon them they were allowed to move forward with their tender thoughts. For this reason the children get the scope to bring forth their creativity which helps them to become self- confident and self-reliant. In this method of school the major role of the teacher is to deal with the children by observing them in an affectionate manner. For this reason Dr. Maria Montessori considers the educators as supervisors rather than teachers. According to Maria Montessori the educators should help the children grow without their knowledge and also without hampering their activities. To develop such capacity to help one's own self is the freedom provided by the Montessori Method. Montessori Education Method is again divided into three kinds.

First and foremost is the growth of health which is known as Modern Education. This refers to some of the common daily activities such as removing one's own clothes, to drink water holding the glass, wearing socks and shoes on own, to plant flowers and watering the plants etc. which are also known as Exercises of Practical Life. That is why these are considered as developmental activities of the children. The second is the Sensorial Education. This method creates an association of the five sense organs i.e. eyes, ears, nose, hands and legs so that memory power, memorizing capacity, touch skills are developed and empowered so that the children get familiar to the natural environment. In this method it is important to provide freedom to the children. In the third place is the Primary Pronunciation Education which is known as language in Montessori Method. This too is again divided into three parts- the first is naming, second is getting

familiar with things and third is pronunciation of words. To teach all these different kinds of scientific teaching tools are required. For instance, Pink Tower, Brown Stair, Cylinder Blocks, Long Rod, Sound Box, Color Box, Touch Tablet, Geometrical Solid etc. It is through playing games that the children are taught many times, means till the time they can completely do it on their own. By the help of these tools the children can count from one to ten. Apart from this teaching method, the children are taught mathematics. There are Montessori tools for this method too. The children of the age of four, five or six years are capable of learning it. Moreover, children are taught singing, telling stories, drawing and are trained in social skills. The social skills, particularly developing mutual love and affection and help and to make them Walking in the Line along with the rhythm of music are some of the important subject matters of Montessori teaching. It has been observed from the daily use of these tools that three levels are included in this method. It is after using these tools for several times, the levels of the children can be determined. These levels are further divided into four parts depending on the age and capacity of the children. For example:

Playgroup	- 2.5 years 3.5 years
Preparatory	- 3.5 yrs to 4.5 years
Lower Montessori	- 4.5 years to 5.5 years
Lower Montessori	- 5.5 years to 6.5 years

From the above analysis it can be firmly said that Montessori Teaching Method is a specifically striking,

scientific and a remarkable teaching method. It is a method which mainly allows children to learn in natural environment under the observation of the teachers.

From the experience I gathered as a Montessori teacher I can definitely say that at present times it is imperative to teach children by the means of playing. This system is still prevalent in our Modern Academy. Today our Sishu Bikash Kendra (Crèche) and Modern Academy have completed its silver jubilee or twenty five years and though its founder and my late sister Usharanee Choudhury is not amidst us, with her blessings the children of this organization have become holder of firm character and healthy nature. Her blessings are precious for us and the organization. A lot of children within the age group of two and a half years to six years began their schooling life in Modern Academy of Sishu Bikash Kendra. They are now established well across the globe. Usharanee Choudhury took up the task of imparting effective education to children from a tender age, making them grow in an environment conducive to the development of character. Sishu Bikash Kendra has eased the trouble of many working parents. Children are the future of the nation. Late Usharanee Choudhury bore the grave responsibility of molding the future helmsmen of the nation efficiently. Her responsibility towards the society remains unparalleled. A possessor of complete personality, my late sister Usharanee Choudhury may remain amidst us as an ideal for all like an ignited lamp. I pray to the almighty for her well being wherever she is. □

REMINISCENCES OF SISHU BIKASH KENDRA

Kalpana Choudhury

The crèche was formally inaugurated on 1st January 1995. I remember vividly the first child of the crèche was Gargi and later Panchali, Akashi and many other children joined. Even after having nannies (caregivers), it is of utmost importance to have supervisors. Hence, I along with Saila Roy Choudhury took up the responsibility as supervisors. As the number of children grew, Dharitry Dutta and Mandira Roy Choudhury took up the responsibility. Moreover, Junu Adhikary used to also visit occasionally for supervision. As I was in charge of the crèche, I had to provide the monthly report of every child to Usha Baidew and respective parents.

Initially when the numbers of children were few, we, the women members began stitching, knitting etc. in our free time. Nandita Hazarika Baido knew beautiful cutting work. All the women would do handwork and prepare eatables (ladu, pitha, jam, jelly, juice, pickle etc). For that reason Usha Baido proposed to set up a wing of Sishu Bikash Kendra. Thus, after a meeting “Matri Udyog” was set up. Exhibition cum Sale were held at Sishu Bikash Kendra, particularly during Annual Function, Health Camps, meetings, etc. Apart from eatables, some useful items for children such as woolen wears, machine stitched baby napkins (diapers), garments, etc were exhibited. Usha Baidew knew beautiful stitching work. In the Executive Committee Meetings & Annual Meeting, the responsibility of arranging refreshments was on me and Esha Choudhury. We used to prepare the snacks at home.

A Montessori school was started for the convenience of the children’s preschool education. The children of the crèche joins the school after they attain the age of two and a half years. It was Esha Choudhury’s responsibility to start the school. She had Montessori training. Initially I had to look after the school too. Gradually the number of children increased and many teachers were appointed.

Another important annual event of Sishu Bikash Kendra was the “Baby Show”. Actually they were Health Camps. In the initial years, the Health Camps were held under the supervision of doctors and students from Gauhati Medical College and Hospital (GMCH).

Every year Saraswati Puja was organized by the members with shared responsibilities. It was my responsibility to arrange milk for the “payas” made for the Puja. Once the Aarti was done by Moini, Shikha Baruah’s daughter. The Saraswati Puja was held with great piousness and festivity, and till date the tradition is carried on.

Sishu Bikash Kendra is very far from my place. I live in Chatribari, Bilpar and Sishu Bikash Kendra is located at Manik Nagar, R. G. Baruah Road. Though I had to travel with much difficulty every day, at the end of it, I was always happy to be with the children in the crèche.

A few incidents took place while commuting to Sishu Bikash Kendra, which I remember till date. On the first day to the crèche, I reached safely after travelling in rickshaw and city bus. But while returning back home trying to catch a City Bus, I was knocked by a scooter at the time of crossing the road. I could get up on my own, only being hurt in the arm. The scooter rider was detained by the police and I hurriedly took an auto rickshaw to return home.

On another day, riding a City Bus to the Center, I got down at Ganeshguri. Soon after getting off, it started raining heavily and with no umbrella, I got totally drenched. However, I could take a rickshaw and reach the centre. Manju, a sweet nanny of the crèche, gave me a new pair of *mekhela-sador* to change into, while I dried the wet clothes under a fan.

Thus, jotting down the memories of Sishu Bikash Kendra, I wind up my writing here. □

MY ASSOCIATION WITH SISHU BIKASH KENDRA

Saila Roy Choudhury

It was 25 years ago that this organization for children was founded by Late Usharani Choudhury. One day she asked me to meet and when I met her she said that all the women of our family should work in the organization. The organization is specifically meant for the convenience of working women. I too got involved with Shishu Bikash Kendra which was established at Manik Nagar in the year 1995. On the very first day three young girls and their parents along with a few other parents from their neighborhood came to visit the centre. The three girls Akashi, Gargi and Panchali came on that day. The door of the crèche was closed with a red ribbon tied on both its sides. Late Usharani Choudhury along with the girls inaugurated the crèche by cutting the ribbon with a small scissor and we all cheered and prayed to God. Prasad was distributed after that and refreshment was served to everyone present there. Initially, I worked as the supervisor and a nanny called Manju was there. As the number of children was less, I along with Nandita Hazarika, Esha Choudhury, Kalpana Choudhury got three sewing machines installed in a room and sewed aprons for the nannies, baby aprons and baby frocks for babies. The cutting of the material was done by Nandita Hazarika and she would say in jest that she had come from Calcutta by a plane. We had many such fun moments. It needs to be mentioned here that my niece Rupa once prepared “Dosa” for us which we all enjoyed thoroughly. When the number of children in the crèche increased, my sister

- in- law Usharani Choudhury employed three nannies from Shillong. They were Narzima, Rebecca and Narzima’s sister. Another supervisor of the crèche was Jahnabi. She is still working in the crèche. Gradually an organization known as “Matri Udyog” was founded. We together organized the annual function. Various fun activities were conducted. As the number of children increased, baby classes were also started. Esha Choudhury worked as a teacher of the classes. My sister-in-law late Usharani Choudhury kept us extremely busy by conducting various programmes. After the nannies from Shillong left their job, three new nannies joined. Lata is still there while the other two left after their marriage.

However, in 2012 my husband was diagnosed with a chronic disease and so I could not leave him alone at home. Thus, I informed Usharani Choudhury and resigned from my work. I handed over all the things of Matri Udyog. She felt very sad and I too had to leave Shishu Bikash Kendra with a heavy heart. Late Usharani Choudhury loved me a lot. If she would live for another four or five years, she could do a lot of work. I did not visit the centre after 2012 as I have physically become very weak and unable to work as before. I do visit sometimes on some occasions. All the members are putting a lot of effort to manage the organization which was founded by her. I pray to God that the organization may always keep functioning smoothly. □

—○—○—

RAY OF HOPE

Biraj Malla Barua

“Usharani Choudhury” is in the place of third mother in my life. In the first place is God, in the second is my mother and then Usha Baido. It seems that her father has knowingly named his eldest daughter whom he dearly loved. With the rays of morning sunshine Usha seems to have created Sishu Bikash Kendra to encourage the mothers and children of our society.

In various phases of her life, Baido took different steps to keep going without giving scope to stagnancy. It for that reason that when later on she planned Sishu Bikash Kendra, many notable people from different strata of the society along with their family members came forward to support her.

In the year 1994 Sishu Bikash Kendra came into being as a registered body. According to a brilliant plan, a three storey building with a spacious playground was built. An appropriate constitution was drafted by Shri Upendra Nath Hazarika. With the support of educationist Prof. Jyoti Medhi, Dr. Anil Kumar Goswami, Dr. Alaka Goswami and many others, Sishu Bikash Kendra was set up. Modern Crèche and Montessori School was founded under the aegis of Sishu Bikash Kendra. In order to bring into light the latent talent of the women directly involved with the centre, she founded “Matri

Udyog”.

However, the way she involved her family, she engaged me too in carrying out this gracious initiative. As I was outside Guwahati due to my job, initially I could not support her though later I had been always beside her. While visiting different offices for work related to the centre, she took me along with her. She would also call me whenever she had any problem with the office staff while running the crèche and the school. I felt blessed to be able to render my support to such a noble initiative by her. As my work place was outside Guwahati, I could not attend all the meetings. Finally when I moved to Guwahati, I was made the Vice-President.

Though she is no longer with us, I feel that she will remain immortal by achieving victory over death through Sishu Bikash Kendra. Now that we elderly people are associated with the organization, our next generation will take it to a new height and as the centre was founded for mother and child care, they should work dedicatedly towards making it an ideal human welfare organization, so that the names of Dr Usharanee Choudhury and her enterprising husband Dr. Debi Charan Choudhury shine in golden letters. This is my appeal to our new generation. □

BELI UDAY THAKIL

Gautam Roy Choudhury

I feel blessed that Dr. Usharanee Choudhury, Retd. Reader Gauhati University, Founder-Secretary of Sishu Bikash Kendra happened to be my *Mami*. Having to spend my school days in Guwahati, I enjoyed more proximity with *Mami* than all other '*Bhagins*'. May be, therefore I was many a times teased as the 'closest nephew' of *Mami*. And, secretly I knew, it was really so.

Mami, I always revered her as a strict disciplinarian and at the same time considered her as a very caring 'motherly figure'. *Mama* used to be very busy with his profession and our communication with him was mostly medical illness related. On the other hand, *Mami* used to be a connect between the "Silpukhuri house family and the other relatives. I strongly believe, barring a few exceptions, the lady of the house determines the social behaviour of a family. *Mami*, with enviable dexterity, accomplished the task. She ensured that all kith and kin receive proper respect and attention as desired in our families. She never made us feel that financially and in terms of social status we were any weaker than that family.

I have always been at awe how in spite of being a mother to four young children and responsible elder to the extended family, she could pursue her academic and professional aspirations with all her determination and hard work. Her work and life has remained a constant source of inspiration for me. Here, I must appreciate *Mama*, without whose progressive mind set and support all this would not have been possible for *Mami*.

Here I would like to share an anecdote about *Mami*. I don't know when *Mami* learnt driving, but have always seen her self-driving to Gauhati University. My one aunt- "*Pehi*", who happened to work in Model School of Gauhati University then, used to tell me that while driving, *Mami* always kept her eyes fixed to the front, no

looking left or right. If by chance *Mami* happened to see my "*Pehi*" waiting, she would immediately stop to give her a lift. This is just a side story. "*My Pehi*" use to often tell me – "I feel very proud when a woman like me is comfortably driving a car like any other male." What I want to emphasise here is the feeling of admiration my *Pehi* used to have by seeing *Mami* driving -in those days, a woman driving a car, in Guwahati was a rare sight. Even after retirement, *Mami* often use to drive to Sishu Bikash Kendra.

Myself having only few years left for retirement, now realise that *Mami* actually believed & practised creation of individual identity and self-reliance.

Mami, believed that self-reliance and self-identity should be a goal of all individuals especially for ladies. Therefore, she ensured that all those who came in contact with her, are encouraged and supported in being self-reliant. Others also must have noticed that whoever joined the Silpukhuri house as household help, they all are now settled in life; from Bahadur to Lata. Girls who worked, were invariably given basic education; some even enrolled in night schools, given some vocational skill trainings in knitting, embroidery, typing, etc so that she can eke out her own livelihood in case of extreme situation, without being burden on others. Generally, in our houses, I see when a household maid attains marriageable age, she is sent back to her home. But *Mami* married them off with full compliance of rituals and all arrangements including gold ornaments, were provided by *Mami*.

After retirement *Mami* expanded the mission beyond the compound of Silpukhuri residence. Sishu Bikash Kendra was born.

There was no profit motive what so ever in the project. Deepak Choudhury (Deep Dada) & Rajib Choudhury (Dil Dada) facilitated the land and building at

the prime location of Guwahati; Mama-Mami invested their time, effort and lives savings to set up Sishu Bikash Kendra & keep it successfully functioning for the last twenty five years. Never did Mami aspire for individual fame. And, therefore, from day one, Mami formed a Society involving elders of the family and some notable academicians and doctors.

Simultaneously, Mami started *Matri Udyog* where our mothers could exhibit and sell their talents; from *laru*, *pitha*, pickles to woollen socks, anything & everything which their hands are capable of producing. I remember one day my mother coming back home & proudly announcing - 'See, this is my own income'. The pride

that Mami could generate among otherwise so called housewives, is one of her best achievements in life.

Mami and Mama nurtured Sishu Bikash Kendra to serve the society in years to come and ensured its safekeeping and longevity in the many members she enrolled in the organisation.

Mami did not believe in advertisement; publicity. She was a self-motivated person. By nature Mami was a straight forward no nonsense person. Neither did she indulge in, nor did she tolerate any kind of behind the back gossips. At times, her overall personality; her charity, straightforwardness, never hesitating to speak out her mind, self-reliant were unpalatable to many. □

MEMORIES AT SISHU BIKASH KENDRA

Pragyan Dutta

Class-X, DPS, Guwahati

One of the best ways to make yourself happy in the present is to recall happy times from the past. One day, I was going through my old files and suddenly one photo caught my eyes. It was a class photo taken when I was studying in Sishu Bikash Kendra. The photo took me back to the days I spent there and refreshed my memories I had there. My parents enrolled me there when I was less than one year old. I grew up there with all the love and care from their teachers, caretakers and many others. They were like a second family to me. The way they took care of me, helped me, was a blessing for me.

My parents would drop me here at around 9 am in the morning and picked me up at evening 5 to 6 pm. And in between that period my childhood memories were made. I could recall only few of my friends name, Nishant, Ragini and Jishnu, and they were my best friends. We would spend the whole day playing with each other,

studying together, having lunch together and many things. Our classes started from morning till noon. Then we would have our lunch and then send to take our afternoon nap. This reminds me of the time when we would act like we are sleeping but as soon as the caretaker leaves we would jump from one bed to the other and play with each other. In Sishu Bikash Kendra, we would always have a cultural programme every year, and I remember that one time I dressed like Krishna and performed on stage. Those were some wonderful days.

And when the day comes to an end, my parents would come to pick me up. Sometimes they get late to pick me up from there. But I never felt scared there because it felt like home out there. All the caretakers, teachers always cared about us and never make us feel lonely. And for that I am always grateful to them and want to say thank you to everybody who cared and loved me. □

THE EARLY PERIOD OF MY LIFE

Bhushit Ranjan Gogoi

Class- IV

Those were the early years of my life. Each and every unique and stimulating memory of the first years of my childhood makes my heart feel a stir. Firstly it is my parents who brought me into this world. As soon as with my mother's love and affection I began taking my first steps, she enrolled me in Modern Academy's Sishu Bikash Kendra. And this is my second remarkable memory. I have mentioned it to be remarkable because this organization has made unsurpassed contribution in taking the steps in my life. Due to my mother's preoccupation with work I spent my early years of childhood amidst some unknown buddies. Two persons who took care of me with a lot of love affection are – initially Papor Baa and later till end it was Moru Baa. Moreover, to all the other members who looked after me with utmost care and love, I offer my heartfelt thanks and will remain ever grateful to them. I offer my sincere

thanks to Pori Baa and Maam. I learnt my first lesson because of you. Along with me my mother is also grateful to you. It is because she left her heart with you in the morning at 9 am and would become busy with her work and you looked after her delicate heart with a lot of care. Sishu Bikash Kendra is not merely an organization for me, it's a workshop which produces human beings.

I am always there with this organization and will always be with it. If I can do something good in life, first and foremost I will thank you all. Thus, to convey my love and best wishes to all my teachers, well wishers and my friends I put forward this write up. Hope all of you will read this.

I wrote this the very day my mother told me. But as she could not visit me in the hostel as per the rules, it got delayed for a month and though it may become a little difficult, hope it gets published. □

MY EXPERIENCE IN SBK

Kaveri Tumung

Guardian

It gives me immense pleasure to express my heartfelt gratitude for giving me the opportunity to share my feelings in connection with my experience with Modern Creche.

As a working mother, I was worried about who would take care of my six month old daughter and where to keep her when I resume my duty. On the recommendations of one of my acquaintances, I visited the crèche. Going through certain reviews and assessments, like hygiene and the way the children are taken care of, I finally decided to put her here. And soon I realized how appropriate my decision was.

I am grateful to all the caretakers for taking care of my daughter better than I expected. I understand that it is not a cup of tea to bring up a child in absence of a real mother, yet each one in the crèche had contributed going beyond their capacity to give her a comfortable atmosphere of love and security. I am also grateful to everyone associated with the organization for helping my daughter to grow not only physically but also emotionally and make her feel at home.

Hope this good work continues for years to come and help parents like us. □

MODERN SCHOOL AND CRECHE : A BOON TO THE WORKING MOTHERS

Sabita Tamuly
Guardian

I came to know about Sishu Bikash Kendra from my friend Ms. Pragati Choudhury Deka. The centre is situated at Nursery, in Zoo Road area of Guwahati. It has Modern School and Crèche in it. There were a lot of caretakers in the crèche. The school was managed by Dr. Debi Charan Choudhury Sir and late Usharanee Choudhury Madam. It was good to see such a clean and disciplined environment of the school.

In the month of April 1999 our twins Porokh and Pahi were born. With abundance of happiness both of them grew together. At that time I lived with my husband Mr. Pranjal Kumar Mena, my mother-in-law, sister-in-law and a Khasi Kong was there who spent time with Pahi-Porokh. After my maternity leave was over we shifted from Sorumotoria to another rented house near my office. Pranjal went to Dhanbad for his job and in the same year my sister-in-law got married. Later I got one more helper to look after both my children. I was much relieved for the reason that my parents lived nearby. In 2002 my mother-in-law had to move to Kolkata for two years to live with my sister-in-law. As I was apprehensive about leaving the kids alone with the caretakers, the thought of Modern School and crèche came to my mind and in the same year on the day of Sarwasati Puja I got them enrolled in it. The school began from morning 8am

to 1pm in the afternoon and directly from there they were kept in the crèche till 5 pm. Initially I felt sad to keep them in the crèche but later I realized that we all become victims of situation. After sometime I felt glad that Pahi and Porokh were cheerfully spending time playing with their friends Pipi, Medha, Ami and Ved.

Health checkups were often conducted by grandfather. Grandmother gave lessons on moral science. Ruprekha Baido, Nivedita Baido and Ajanta Baido loved them a lot. The children participated in the Annual Day function Sarwasati Puja, Independence Day, Children's Day and Parents Teachers Meet. Everyone enjoyed these programmes very much.

It would perhaps be very difficult for me to work if the Modern Crèche was not there. Pahi and Porokh studied there till nursery. Later they studied class 1 in Srimanta Shankar Academy and till class 5 in DPS. At present Porokh (Siladitya Mena) is a 5th semester student of Jorhat Medical College and Pahi (Shikangona Mena) is a student of Lady Keane College in Shillong. I am ever grateful to Modern School and Crèche. I visited the school once again to pay tribute to late Usharanee Choudhury after her I heard the news of her demise. Hope for a more brighter future of the school. □

EARLY CHILDHOOD EDUCATION AND ITS SIGNIFICANCE IN HOLISTIC DEVELOPMENT OF CHILD

Papori Gogoi

*Parent of former students,
Pragyan and Jagritri (Jyotishmita)*

Early Childhood Care and Education is the foundation of human life and this stage is critical in child's all-round development since the pace of development during this period is most rapid than at any stages of development. Early Childhood Development has been defined and described in various ways. Early Childhood Education (ECE) programmes, which are pre-school education programmes, aim at targeting the children of 3-5 years. These are generally the part of a primary school. Early Childhood Care and Education (ECCE) enlarges its scope to include the care component for 0-3 years old children. Early Childhood Development (ECD) and Early Childhood Care and Education (ECCE) constitute a holistic and integrated concept of programming which marks the interdependent relationship among health, nutrition and psychological development of education and focuses on the all-round development of child.

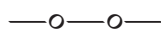
The National Early Childhood Care and Education Policy (draft), 2012 defines early childhood care and education (ECCE) as the programmes and provisions for children from prenatal to six years of age which cater to the needs of a child in all domains of development, i.e., physical, motor, language, cognitive, socio-emotional, and creative and aesthetic appreciation, and ensure synergy with health and nutritional aspects. A recent "Early Childhood Education Impact" study (2017) undertaken by Ambedkar University, Delhi showed that a significant proportion of children in India who completed pre-primary education, public or private, did not have the needed school readiness competencies when they joined primary school. The 86th Amendment of the constitution in 2002 provided an unambiguous commitment for universalisation of ECCE by directing the "State to provide ECCE to all children until they complete the age of six years."

The Draft National Policy of Education 2019 recommends developing a two-part curriculum for early

childhood care and education. This will consist of: (i) guidelines for up to three year old children (for parents and teachers), and (ii) educational framework for three to eight year old children. This would be implemented by improving and expanding the anganwadi system and co-locating anganwadi with primary schools. The Right to Education Act, 2009 (RTE Act) provides for free and compulsory education to all children from the age of 6 to 14 years. The draft policy recommends extending the ambit of the RTE Act to include early childhood education and secondary school education. This would extend the coverage of the Act to all children between the ages of three to 18 years.

While planning programmes for ECCE, it is needed to be designed looking to the social and economic condition of the community, learning materials available in the locality and experience and expertise of the teachers. It is always desirable that the teachers, looking to all the above aspects, should plan their own curriculum as per the objectives set for the all-round growth and development of the young children. The purpose of programme planning is to improve the ways that we work with children in diverse early childhood areas. The curriculum of ECCE is considered as a path or journey, a voyage of discovery that sustains these human competencies as fundamental values for knowledge and for life.

Early childhood education can produce significant gains in children's learning and development. It has been observed that all programmes in early childhood education are not equally effective in promoting the learning and development of young children. The overall effectiveness of an early childhood programme is dependent upon several factors like quality staff, an appropriate environment, proper grouping practices, consistent scheduling and parental involvement. □

MODERN ACADEMY PRE-SCHOOL AND CRECHE (SISHU BIKASH KENDRA)

Khaled Ali Hassan
Father of Samah & Sarah

Modern Academy Pre-School and Creche is located at R.G. Baruah Road, Manik Nagar, Guwahati-05, in a purely residential and pollution-free area surrounded by greenery all around. The Pre-School and Creche spans over a vast plot of land with a lush green lawn or playground and a small children park within it surrounded by concrete wall and strong gates, which ensures child safety and security. I was really impressed by the spacious playground and also spacious, attractive rooms of the three storied building which is very essential for overall personality development of a child.

Moreover, the cleanliness and hygienic environment of the pre-school and creche is worth mentioning. The hospitality and discipline of the management and staffs of the pre-school and creche are praiseworthy. The pre-school and creche has a good infrastructure which lays a positive impact on the young minds as well as the parents thus boosting everyone's morale.

Further, the pre-school has some experienced faculties who impart quality education to the small kids from Playgroup to UKG standard by following the Montessori syllabus along with some very responsible maids or "Ayaahs". The esteemed teachers in coordination with other staffs of the school develop the essential motor skills of the pupils through various play methods using toys, paper-cutting, craftsmanship, which go a long way in achieving physical and positive mental development of the children. Apart from organizing Annual Sports Day, during summer season, the institution organizes "Summer Camps" within the school premises wherein the small kids get an opportunity to play with water by immersing themselves in the round paddle pools or tubs and also participate in playful competitions to showcase their talents. Moreover, the small kids have been introduced to cultures of different local and National festivals by hosting various programmes in that context, such as, celebrating cultural dance, wearing a particular dress for

a certain occasion or festival. Through these important and memorable activities, my twin daughters, Samah and Sarah who were admitted in 2017 and still continuing in the creche in 2020, have improved their communication skills apart from improving their physical and overall personality development over the years.

Another commendable initiative of the institution is by organizing and hosting a programme on "Early Childhood Care and Education (ECCE)" through which the parents are enlightened with valuable guidance on parenting by reputed experts or resource persons from the field of Pediatrics and Clinical Psychology. In 2018, I had the opportunity of attending the ECCE programme in the institution and obtained the valuable guidance and advice of Prof. Dr. (Mrs.) Gayatri Bezbaruah, Pediatrician, GMC, Guwahati and Mrs. Nimi Borgohain, Chief Clinical Psychologist, GNRC Hospitals, Guwahati. They gave an insight on child psychology and methods of dealing with kids in some circumstances. Besides that, this esteemed institution organizes free Health check-up camp for its children, which is really a noble initiative.

Further, a laudable step of the institution is that it has opened a 'WhatsApp' group for constant touch with the guardians due to which the guardians are informed of any new decisions, suggestions of the institution and in turn the guardians can also inform various aspects of their wards and also lodge complaints and suggestions. It gives a sense of safety and security to the guardians.

I am sincerely grateful to the management, teachers and other staffs of the esteemed institution and heartily applaud the valuable services rendered by the pre-school and creche authorities in building my twin daughters' foundation of life. I wish a very bright and prosperous future of the Modern Academy Pre-School and Creche (SISHU BIKASH KENDRA) on the auspicious occasion of Silver Jubilee of the esteemed institution. □

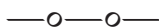
GUWAHATI, WORKING PARENTS AND MODERN CRECHE

Utpal Kumar Bhagawati
Parent

At the present situations in busy Guwahati, it's not at all appropriate on the part of the busy parents to go for work outside home leaving their children under the care of household helpers. It is very difficult to get household helpers who can be trusted. Moreover, with involvements of many such household helpers in a lot of incidents such as kidnapping, robbery and theft, it becomes too unsecured to leave the children with maids or helpers for those parents who need to go out for work. It was five years before that we too faced the same problem. My wife reaches home after 5 pm from her work. I reach late at about 10 pm. As we both work, we had tough time thinking about leaving our six months old son Prasujya at home in the daytime. At that time we had a maid but she was not regular. For this reason I approached Modern Crèche and Preschool nearby my workplace at Manik Nagar, adjacent to Radhagovinda Baruah Road. He spent five years in the crèche. After discussing with the coordinator, we decided to put our six months old Prasujya in the crèche during the daytime. It is after five years now after the decision was taken at the time when Prasujya was six months old, and we are still sticking to it. As the preschool is there with the crèche, we did not have to think about any other preschool. As both the provisions are there together, it does not merely become convenient for us, but also from the point of security too we are relieved. At present Prasujya is an Upper KG student. It means he has stepped into the fourth year as a student of the school. Similarly, he spent five years in the crèche.

The children can be kept in the crèche till 5 pm. If

any parents are not able to reach the crèche by that time, with a few conditions there is also a provision to keep the children for some more time. But we do not require extra time. In fact Prasujya is brought home before the stipulated time. However, irrespective of the fact that school is open or closed, it became a habit to take him to the crèche every morning at 9 am. On Saturdays it would become 10 am in reaching the crèche. Whatsoever, it is due to Modern crèche that our work had never been hampered much. Sometimes problem arises when our offices are open and the crèche has a holiday. But we have been trying to cope with this problem which hardly occurs two to three days a year. I believe the importance of Modern Crèche is immense in a busy place like Guwahati. It is since 1995 to till date many parents have been able to work in private or government jobs by keeping their children in the crèche. I also believe that for the other parents who are occupied with their professions the crèche is very useful. Though many other crèches have come up in Guwahati, I feel that the foundation and environment of Modern Crèche is comparatively much developed. Modern Crèche is in a healthy and secured environment. There is a playground in the campus, with an environment for the children to play. However, there is a requirement for some more play equipments for the children. As an old crèche, a lot of improvements have been made by the authority. Modern Crèche and Preschool has stepped into its silver jubilee this year. I wish Modern Crèche to cross its golden jubilee, diamond jubilee and also its centenary year. □

AS I KNOW

Jhanabi Das

Staff

It feels that the name Sishu Bikash Kendra is very unique. Sishu Bikash Kendra refers to a place where the development of children occurs. In the Modern Crèche of Sishu Bikash Kendra, we have been taking care of children from the age of six months. In this crèche the children utter their first words and take their first steps and also start playing for the first time. However, irrespective of caste and religion the children are bonded by the same thread as a united group as we have been imparting lessons on single knowledge and single language. Its ten years now that I am associated with the children. It's a really long period that I have spent. I have come across a lot of children in the crèche along with their parents. Till now we have not faced any problem from the children and the parents. I feel that the parents too have never faced any difficulty in the crèche, or if that would be the case, they would never put their second children in it. Now too we have families who have kept both their children with us and the parents recommend

the crèche for the children of their brothers, sisters and friends. I can never forget them. There are some parents who were associated with the crèche previously during the last ten years still visit the crèche on Sarwasati puja and enquire about me as an old employee. I may not be able to end writing about the good qualities of the children and their parents and I they tell us that they have never came across a crèche like this in Guwahati and employees like us. The parents also tell us that we maintain good cleanliness but a few new parents get offended when their children cry a little, we try to make them understand that when children finds them in a new environment, they tend to cry a bit and later when they get acquainted with the people of the crèche, they stop crying and get along with us well. Twice a day we change the clothes of the children and feed them in regular intervals according to the direction of the parents. In this manner we take care of the children. □

MY DAYS WITH SISHU BIKASH KENDRA

Kanaklata Das

Staff

In order to provide relief to the working parents, on 1st January 1995 Modern Crèche was established in Manik Nagar. As told by the Director and Secretary of Modern Crèche Dr. Usharanee Choudhury, it was with the view to do something for the society, the crèche was founded to ease the working parents. Apart from the crèche, health and education care for children are rendered under the aegis of Sishu Bikash Kendra.

The former Vice Chancellor of Gauhati University Dr. Nirmal Kumar Choudhury, Professor Dr. Jyoti Prasad Medhi of Gauhati University and the President of Asom Sahitya Sabha Kanaksen Deka are associated as the advisors and the former principal of Guwahati Medical

College Dr. D C Choudhry is the patron and Dr. Usharanee is the secretary of the organization. In a plot of land located in the Manik Nagar of the city owned by Dr. D C Choudhury, a building had been constructed by his two sons Dr. Deepak Choudhry and Rajib Choudhury for the crèche. For each and every child of the crèche clean and colorful bed, mattress, pillows and various kinds of play equipments are there and a provision of mini theatre for children's music and stories is also available. We love to spend time playing with the kids and the babies are too cute. It's a pleasure to work in this crèche, an organization founded by our Madam. □

নীৰৱ সাধনাৰে সফল মানুহ গৰাকী ড° উষাৰাণী চৌধুৰী

ডাঃ অলকা গোস্বামী
আজীৱন সদস্য, শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ

আজি মই লিখিবলৈ লৈছো এগৰাকী অতিকৈ সবল মহিলাৰ কথা, যি গৰাকীয়ে নিজৰ প্ৰচাৰ নিবিচাৰে কিন্তু নতুন প্ৰজন্মক সুস্থিৰ, সুমতি, কৰ্মযোগী, জাতীয় চেতনা জাগ্ৰত কৰি সু-নাগৰিক কৰি গঢ়ি তুলিবলৈ চিন্তা কৰা শিক্ষাব্ৰতী এগৰাকী মাতৃৰ কথা। যি গৰাকী মাতৃৰ কথা মানুহে নাজানে বা শুনা নাই। সেই গৰাকী মহিয়সী মাতৃ স্বৰ্গীয়া শ্ৰীযুতা উষাৰাণী চৌধুৰী।

তেখেতৰ স্বামী অসমৰ তিনিওখন মেডিকেল কলেজত মেডিচিন বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক আৰু অধ্যক্ষ হিচাবে কাম কৰি অৱসৰ লোৱা ডাঃ দেৱীচৰণ চৌধুৰী।

ড° উষাৰাণী চৌধুৰীৰ জন্ম হয় ১৯৩৪ চনত গৌৰীপুৰত ১০ নৱেম্বৰৰ দিনা ৰাজ পৰিয়ালৰ বিশিষ্ট চৰকাৰী উকিল দীনেশ চন্দ্ৰ বৰুৱাৰ ঔৰষত। তেওঁৰ মাতৃৰ নাম আছিল গংগাবালা বৰুৱা। উষাৰ কিৰণে ভূমুকি মৰাৰ সময়ত উষাৰাণীৰ জন্ম হোৱা বাবে দেউতাকে নাম থৈছিল উষা, ঘৰত মতা নাম থৈছিল বেলি। বৰুৱা পৰিয়ালত দুটাকৈ ল'ৰা হোৱাৰ পিচত প্ৰথম ছোৱালী উষাৰাণীৰ জন্ম হোৱাৰ বাবে বৰুৱা পৰিয়ালে উষাক লখিমী বুলি আদৰিলে।

অসমৰ একেবাৰে পশ্চিম সীমাত থকা ধুবুৰী চহৰ খনত সেই সময়ত অসমীয়াত কৈ বঙালী ভাষাৰ প্ৰাধান্য বেছি আছিল। গৌৰীপুৰৰ সম্ভ্ৰান্ত বৰুৱা পৰিয়ালৰ প্ৰয়াত দীনেশ চন্দ্ৰ বৰুৱা ধুবুৰীত চৰকাৰী উকীল হৈ থাকোঁতে বি চি মেমোৰিয়েল (ভৰত চন্দ্ৰ মেমোৰিয়েল) অসমীয়া স্কুলখন আৰম্ভ হয়।

প্ৰয়াত উষাৰাণী চৌধুৰীৰ স্কুলীয়া জীৱন আৰম্ভ হয় ধুবুৰী চহৰত। ১৯৫১ চনত ধুবুৰীৰ চৰকাৰী বালিকা উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ পৰা সুখ্যাতিৰে মেট্ৰিকুলেশ্যন পাচ কৰাৰ পিচত ১৯৫৩ চনত ধুবুৰী বি এন কলেজৰ পৰা আই এ পাচ কৰে।

১৯৪৭ চনত ভাৰতবৰ্ষ স্বাধীন হ'ল। সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষৰ লগতে ভাৰতবৰ্ষৰ পূব প্ৰান্তত থকা সৰু চহৰ ধুবুৰীতো ছৱাদুৰা লাগিল। পতাকা উত্তোলনৰ সময়ত আৰম্ভণী গীত সুললিত কণ্ঠেৰে গালে ড° উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে। সৰুৰে পৰাই উষাৰাণীয়ে স্কুল-কলেজ বন্ধ পালেই গৌৰীপুৰৰ নিগাজী ঘৰলৈ গৈ বৰদেউতাকৰ ওচৰত শাস্ত্ৰীয় সংগীতৰ শিক্ষা লয়। উকীল পাচ কৰাৰ বছৰতে অৰ্থাৎ ১৯৫৩ চনতে উষাৰাণীৰ (বেলি) বৰ্তমান নলবাৰী জিলাৰ অন্তৰ্গত টিছ টাউনৰ সমীপত অৱস্থিত মাথিবাহা গাঁওৰ নিবাসী স্বৰ্গীয় চন্দ্ৰীচৰণ চৌধুৰীৰ সুযোগ্য পুত্ৰ ডাঃ দেৱীচৰণ চৌধুৰীৰ লগত বিবাহ সম্পন্ন হয়। দেৱীচৰণ চৌধুৰী টিছ অঞ্চলৰ প্ৰথমজন এম বি বি এচ ডাক্তৰ আছিল। অসম চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়, ডিব্ৰুগড়ৰ প্ৰাক্তন অধ্যক্ষ প্ৰয়াত মথুৰা নাথ ভট্টাচাৰ্য পিচত দেৱীচৰণ চৌধুৰী গুৱাহাটী চিকিৎসা বিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ হিচাপে অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে। এওঁলোক দুয়োজনেই একেখন গাঁও মাথিবাহাত জন্ম গ্ৰহণ কৰিছিল।

আমাৰ সমাজ আৰু আমাৰ ছোৱালীৰ স্বভাৱজাত লজ্জা বোধৰ উষাৰাণী চৌধুৰী ব্যতিক্ৰম নাছিল। যিমনেই ব্যক্তিসম্পন্ন। উচ্চ শিক্ষিত নহওঁক কিয়, এটা দিনত সকলো ছোৱালীয়েই লাজত মুৰ দোৱাই দিয়ে। উষাৰাণীক চাবলৈ ডাঃ দেৱীচৰণ চৌধুৰী ধুবুৰীৰ ঘৰলৈ আগৈছিল। কইনা অৰ্থাৎ উষাই চাহ-জলপান লৈ দৰাৰ আগত ওলালে যদিও তলমূৰ কৰি থকাৰ বাবে দৰাই ভৰি দুখন হে দেখা পালে। মাক-দেউতাক, ককায়েকহঁতে দৰা পছন্দ হলনে বুলি সোধাত বগা ভৰি দুখন দেখিহে পছন্দ হোৱা বুলি কোৱাত সকলোৱে হাঁহিছিল।

উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে কইনা হৈ ধুবুৰীৰ পৰা ৰেলেৰে আহি

টিছ বেল ষ্টেচনৰ পৰা গৰু গাড়ীৰে দৰাৰ ঘৰ মাথিবাহা পালোঁগৈ।

বিয়াৰ এবছৰৰ পাচতেই উষাৰাণীৰ স্বামী ডাঃ দেৱীচৰণ চৌধুৰীয়ে প্ৰথম বাৰলৈ উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে চৰকাৰী জলপানী লৈ বিলাতলৈ যাত্ৰা কৰে আৰু যথা সময়ত এফ আৰ চি পি আৰু ডি টি এম কে এইচ ডিগ্ৰী লৈ স্বদেশলৈ ঘূৰি আহে। ঘূৰি অহাৰ পিচত ডিব্ৰুগড়ৰ অসম চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ত মেডিচিন বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপক হিচাপে যোগদান কৰে। স্বামীৰ বিদেশত থকা সময়ত ডাঃ উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে ধুবুৰীৰ পিতৃ গৃহত থাকে। ধুবুৰীত থকা সময়ত তেওঁৰ প্ৰথম সন্তান মনিমাৰ (ডাঃ দিপালী ডেকা) জন্ম হয়। উষাৰাণীয়ে ১৯৫৯ চনত ডিব্ৰুগড় কানৈ কলেজৰ পৰা বি এ ডিগ্ৰী লাভ কৰে।

১৯৬০ চনত গুৱাহাটীত অসমৰ দ্বিতীয় চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় স্থাপন হোৱাত ১৯৬১ চনত ডাঃ দেৱীচৰণ চৌধুৰীয়ে মেডিচিন বিভাগৰ মূৰবী অধ্যাপক হিচাপে গুৱাহাটী চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ত যোগদান কৰে। গুৱাহাটীলৈ আহি ডাঃ দেৱীচৰণ চৌধুৰী আৰু প্ৰয়াত উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে শিলপুখুৰীৰ ঘৰৰ নামকৰণ কৰে ‘উষা কিৰণ’। প্ৰয়াত উষাৰাণীয়ে চাৰিটা সন্তানৰ শিক্ষা দীক্ষা সহ ব্যস্ত সংসাৰ খনৰ দায়িত্ব মূৰ পাতি লৈছিল। ল’ৰা-ছোৱালী চাৰিওটাৰ উপযুক্ত শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা কৰি উষাৰাণীয়ে উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে হাবিয়াস কৰাত স্বামীৰ সহাঁৰি পাই গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগত এম এ পঢ়ি ১৯৬৭ চনত সুখ্যাতিৰে এম এ ডিগ্ৰী লাভ কৰে।

এম এ পাচ কৰাৰ পিচত শ্ৰীযুত ভি ভেংকটৰাও (বৰ্তমান প্ৰয়াত) মনৰ ভিতৰত কৰাৰ অদম্য হেঁপাহ এটিয়ে মূৰ দাঙি উঠাত তেওঁ গুৱাহাটীৰ প্ৰাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়ত এগৰাকী অৱৈতনিক প্ৰবক্তা হিচাবে যোগদান কৰি সমান্তৰালভাৱে “Development of Municipal Administration” বিষয়ত গৱেষণা কৰি পি এইচ ডি ডিগ্ৰী লাভ কৰে। প্ৰয়াত উষাৰাণী চৌধুৰীৰ জালুকবাৰীত এম এ পঢ়ি থকা সময়ত তেওঁৰ শিক্ষক আছিল ড° ডি ভেংকটৰাৱ। তেখেতে ডি ভেংকটৰাৱক পৰম গুৰু হিচাপে মানিছিল সেয়েহে তেখেতৰ নিজৰ সৃষ্টি শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ (মানিক নগৰ) নিজে বহা ৰুমত বিদ্যাৰ নামত সমস্ত ত্যাগ কৰা প্ৰয়াত ড° ৰাৱৰ ফটোখন পূজা কৰিছিল।

পি এইচ ডি ডিগ্ৰী লাভ কৰাৰ পিচত প্ৰয়াত ড° উষাৰাণী

চৌধুৰীয়ে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ প্ৰবক্তা হিচাপে কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰে। শেষত উক্ত বিভাগত বিডাৰ পদবীৰ পৰা অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে। তেখেতে জালুকবাৰীলৈ নিজে গাড়ী চলাই গৈছিল। সেই সময়ত মহিলাই গাড়ী চলালে বাটৰ মানুহে বৈ বৈ চাইছিল। সাংসাৰিক জীৱনতো উৎকৰ্ষ সাধন কৰা প্ৰয়াত উষাৰাণী চৌধুৰী আছিল প্ৰখ্যাত চিকিৎসক স্বামী আৰু উচ্চ শিক্ষিত চাৰিওটি সন্তানৰ সৈতে এখন সৰ্বাঙ্গ সুন্দৰ সুখি সংসাৰৰ অধিকাৰী।

অৱসৰ গ্ৰহণৰ পিচত প্ৰয়াত ড° উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে অসমৰ বিভিন্ন কাকতত পঞ্চায়তী ৰাজৰ ওপৰত নিয়মীয়াকৈ প্ৰৱন্ধ পাতি লিখিবলৈ লৈছিল আৰু শেহতীয়াকৈ ১৯৯২ চনত “Municipal Govt. of India (with special reference to Assam)” নামাকৰণেৰে এখন অমূল্য গ্ৰন্থ প্ৰনয়ন কৰি সংশ্লিষ্ট পঢ়ুৱৈ সমাজলৈ বিশেষ অৱদান আগবঢ়াই থৈ যায়। কোনো দিনে আদৰ্শৰ সৈতে আপোচ নকৰা ড° উষাৰাণী চৌধুৰী আছিল মহিলা আৰু শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰটিৰ অন্যতম প্ৰতিষ্ঠাতা।

গুৱাহাটীৰ জু-ৰোডৰ মানিক নগৰত নিজৰ মাটিত শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ নামেৰে এখন Creche আৰু এখন Pre-School (Modern Academy) পাতে। গুৱাহাটীৰ মাজমজিয়াত এনে এটি ক্ৰেচ আৰু শিশু প্ৰাথমিক শিক্ষাকেন্দ্ৰ এটি বিৰল অনুষ্ঠান, কুমলীয়া বয়সৰ পৰা শিশু সকলক ভাল শিক্ষা দি উপযুক্ত পৰিবেশত ডাঙৰ দীঘল কৰি চৰিত্ৰ গঠনৰ আদি পাঠ দি একো একোটি শিশুক মানুহ ৰূপে গঢ় দিয়াত গুৰু দায়িত্ব তেওঁ বহন কৰিছিল। এই ক্ৰেচত চাকৰীয়াল মাতৃ সকলে অতি নিৰ্ভয়ে নিজৰ সন্তানক থব পাৰে। Pre-School খন উন্নত মানৰ। এই অনুষ্ঠানটিক সহায় কৰিবলৈ অৱসৰপ্ৰাপ্ত উপাচাৰ্য্য ড° নিৰ্মল কুমাৰ চৌধুৰী দেৱক মুখ্য উপদেষ্টা পাতে। প্ৰয়াত ড° জ্যোতি মেধি, ড° শ্ৰীযুতা অলকা গোস্বামী, প্ৰয়াত ড° শংখধৰ বৰুৱা, প্ৰয়াত উপেন্দ্ৰ নাথ হাজৰিকাক আদি কৰি বহুতো স্বনামধন্য আৰু ড° উষাৰাণী চৌধুৰীৰ দুয়োটা পৰিয়ালৰ বহুতকৈ আজীৱন সদস্য ভুক্ত কৰি বহুৰে বহুৰেকীয়া সভা পতা হয়। এই সভাত কৰ্মী সকলক পুৰস্কৃত কৰা হয়। এই সভালৈ আহি সকলোৱে দিহা পৰামৰ্শ দিয়ে।

তেখেতৰ অনুষ্ঠানত চাকৰি কৰি বহু কৰ্মচাৰী আৰু শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰীয়ে জীৱিকা অৰ্জন কৰি আছে। Children and Women Welfare ৰ বহু কাম উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে এই অনুষ্ঠানত কৰিছে।

শিশু আৰু মাতৃৰ বিনামূলীয়া স্বাস্থ্য-পৰীক্ষা, স্বাস্থ্য-শিবিৰ, বেবী-শ্ব', মাতৃ-উদ্যোগ আদি। মাতৃ উদ্যোগ তেখেতৰ অন্য এক মহান সৃষ্টি। ঘৰ-গৃহস্থী, স্বামী-সন্তানৰ মাজত এগৰাকী নাৰীয়ে সচৰাচৰ স্বকীয় হেৰুৱাই পেলায় আৰু নিজৰ সুপ্ত প্ৰতিভা বিকশিত কৰিব নোৱাৰে। শ্ৰীমতী চৌধুৰীয়ে পৰিয়ালৰ তথা অন্য বহুগুণী মহিলাক লগত লৈ শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ ছত্ৰছায়াত মাতৃ উদ্যোগৰ আৰম্ভণী কৰে। ইয়াৰ যোগেদি মাতৃ সকলে নিজ হাতেৰে তৈয়াৰ কৰা আচাৰ, পিঠা-পনাকে আদি কৰি নিজ হাতেৰে চিলোৱা বেবী ফ্ৰক, এপ্ৰন, উলৰ কাম আদিৰ প্ৰদৰ্শনী পাতে আৰু দেখা যায় নাৰীৰ নিজৰ স্বকীয় পৰিচয় বা গঠন কৰাত ডঃ উষাৰাণী চৌধুৰী আছিল পথ প্ৰদৰ্শক। প্ৰয়াত উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে নিজে শিক্ষা লাভ নিজৰ কন্যা পুত্ৰক সু-শিক্ষিত কৰিছে এনে নহয়, তেখেতৰ ঘৰত বখা সকলো ল'ৰা-ছোৱালীকে সমানে শিক্ষা দি সংস্থাপন দিছে। ডঃ দেৱীচৰণ চৌধুৰীৰ লগত প্ৰথমৰে পৰা থকা এজন ল'ৰা ভিম বাহাদুৰ থাপাক বিয়া-বাৰু পাতি দি ঘৰমাটি দি থকা আৰু তাৰ পৰিবাৰ দুয়োকে কাম দি সংস্থাপন কৰিছে। তাৰ উপৰিও নিজৰ ঘৰত কাম কৰিবলৈ অহা ছোৱালীবোৰকো শিক্ষাৰ অৰ্হতা অনুযায়ী চিলাই, উলৰ কাম, টাইপৰ কাম আদি শিকাই নিজৰ ঘৰৰ পৰা বিয়া বাৰু দি সংস্থাপন কৰিছে। ওচৰ চুবুৰীয়াই কৈছে প্ৰায় ৫/৬ খন মান এনে বিয়া তেওঁলোকে খাইছে।

গুৱাহাটীৰ বিখ্যাত মহিলা অনুষ্ঠান মিতালী সংঘ নামটো প্ৰয়াত ডঃ উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে দিছিল। এই থিনিতে কব লাগিব যে উষাৰাণী চৌধুৰীৰ এই একানপতীয়া কৰ্মৰ পিচফালে আছিল

তেখেতৰ স্বামী ডঃ দেৱীচৰণ চৌধুৰীৰ উদ্দীপনা আৰু উৎসাহ। কথাত কয় সকলো কৃতকাৰ্য্য নাৰীৰ পিচতে থাকে এজন পুৰুষ। সেয়েহে উষাৰাণী চৌধুৰীৰ ক্ষেত্ৰতো এই কথা বাৰুকৈয়ে প্ৰযোজ্য।

অৱশ্যে সৰুতেই উষাৰাণীৰ পিতৃ-মাতৃ প্ৰয়াত দীনেশ চন্দ্ৰ বৰুৱা আৰু গংগাবালা বৰুৱা আৰু প্ৰাথমিক শিক্ষক প্ৰয়াত দীনেশ দাসৰ তত্বাবধানত তেখেতে বহুগুণ সম্পন্ন এগৰাকী নাৰী ৰূপে নিজকে সমাজত প্ৰতিষ্ঠিত কৰিলে। সৰুতেই তেখেতৰ চৰিত্ৰ গঠন হৈছিল। স্পষ্টবাদী, নিয়মানুবৰ্তি, একাগ্ৰতা, সাহসী, ধৈৰ্যশীল, স্নেহময়ী, ধাৰ্মিক আদি বহু গুণেৰে তেওঁ হৈ উঠিছিল এগৰাকী সৰ্বগুণ সম্পন্ন আদৰ্শ নাৰী।

দেখা যায় যে আৰ্থিক স্বচ্ছলতা থাকিলেও বহুতো মানুহে সমাজ কল্যাণৰ কিবা এটা যুগমীয়া কৰিবলৈ সুযোগ সুবিধা নেপায়। ডঃ উষাৰাণী চৌধুৰী তাৰ ব্যতিক্ৰম। ইমানবোৰ কাম কৰি নিজে স্বয়ংসিদ্ধ হলেও কোনোদিনে কোনো প্ৰচাৰ কাগজে পত্ৰই বা ৰেডিঅ, টি ভিত প্ৰচাৰ নকৰিলে। কামৰ সন্তুষ্টিহে হয়তো পালে। প্ৰচাৰ নিবিচাৰিলে।

২০১৭ নচৰ ৫ চেপ্তেম্বৰত উষাৰাণী চৌধুৰীৰ মৃত্যু হয়। তেওঁ যেন ইচ্ছা মৃত্যু গ্ৰহণ কৰিলে। মৃত্যুৰ কাৰণে বাচি ললে শিক্ষক দিৱসটো। ৮৩ বছৰত ভৰি দি তেখেতৰ মৃত্যু হ'ল।

প্ৰাণৰ বিমুখ এই গৰাকী মহিলা, সু-শিক্ষক, সু-মাতৃ, সু-গৃহিণী আৰু সমাজ সেৱিকা হৈ নিজে ভবা মতে যৎপৰোনাস্তি সমাজৰ উপকাৰ কৰিলে। ঈশ্বৰৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা জনাইছো তেখেতৰ আত্মাই চিৰশান্তি লাভ কৰক।□

—○—○—

“তুমি ভিতৰৰ পৰা বাহিৰলৈ বাঢ়িব লাগিব, কোনোৱে তোমাক শিকাব নোৱাৰে; কোনোৱে তোমাক আধ্যাত্মিক কৰিব নোৱাৰে, তোমাৰ নিজৰ আত্মাৰ বাহিৰে আন কোনো শিক্ষক নাই।”

— স্বামী বিবেকানন্দ

সাদৰ সন্তাষণ

ডাঃ ৰাজীৱ চৌধুৰী

সভাপতি, শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ

আজি আমি উদ্‌যাপন কৰিবলৈ লৈছো যোৱা ২৫ বছৰ যোৱা এনে এটি দৰ্শনৰ যি উদ্ভৱ হৈছিল আমাৰ প্ৰতিষ্ঠাপক গৰাকীৰ মনত। তেওঁ আছিল সচিব প্ৰয়াত উষাৰাণী চৌধুৰী। তেওঁ নিজৰ চাৰিটা ল'ৰা-ছোৱালীক ডাঙৰ-দীঘল কৰি লগতে নিজৰ বৃত্তিও অন্বেষণ কৰি গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ৰাজনীতি বিজ্ঞানত এম এ আৰু পাচত পি এইচ ডি কৰাৰ পাছত তেওঁ এই কথা অনুভৱ কৰে যে কৰ্মৰত অভিভাৱকসকলৰ শিশুসকলৰ বাবে ভাল প্ৰশিক্ষিত পৰিচাৰিকাৰ অত্যন্ত দৰকাৰ। তেওঁ অনতি পলমে এই কথাও অনুভৱ কৰিলে যে সমাজখন বৰ দ্ৰুতগতিত সলনি হৈ আছিল আৰু এতিয়া যৌথ পৰিয়ালৰ ব্যৱস্থাৰ ঠাইত দম্পতি কেন্দ্ৰিক পৰিয়াল হৈছে য'ত দুয়োজন অভিভাৱকে জীৱন-যাপনৰ বাবে ঘৰৰ বাহিৰত গৈ কাম কৰিব লাগে। সেইকাৰণে শিশুসকলক এনেকুৱা এটা পৰিৱেশ দৰকাৰ হৈছিল যিয়ে এটা নিৰাপদ আৰু স্বাস্থ্যকৰ ঠাইত শিক্ষা লাভ কৰাত উপাদান যোগায়।

এইটোৱে অভিভাৱকসকলৰ বহু পৰিমাণে পীড়া কষ্ট কমাই দিলে হয়। তেওঁ বহুবাৰ নিজৰ নাতি-নাতিনিসকলক দেখা কৰিবলৈ মাৰ্কিন যুক্তৰাষ্ট্ৰলৈ গৈছিল আৰু তাত 'ডে কেয়াৰ' বা দিনৰ যতনৰ ব্যৱস্থা দেখিছিল। যিহেতু তেওঁ নিজেই এগৰাকী শিক্ষাবিদ আছিল তেওঁ শিশু কালত শিক্ষাৰ প্ৰৱৰ্তন কৰাৰ অত্যাধিক গুৰুত্বৰ কথা বুজি পাইছিল।

শিশুকাল, যিটো সময় জন্মৰ পৰা আঠ বছৰ বয়সলৈকে ধৰা হয় সেইটো তেওঁলোকৰ উদ্ভৱন আৰু জীৱনৰ উন্নতিৰ কাৰণে অত্যন্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰণেই তেওঁলোকৰ শিক্ষা লাভৰ ভেঁটি গঢ়াই সামগ্ৰীক বিকাশত সহায় কৰে। এই সময়চোৱাতে শিশুসকলৰ জ্ঞানীয়, শাৰীৰিক, সামাজিক আৰু আবেগিক দক্ষতাৰ উন্নতি ঘটে যিবোৰ তেওঁলোকক জীৱনৰত সাফল্য পাবলৈ সহায়ক হয়।

সেইকাৰণেই শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ উৎপত্তি হ'ল। যিটো সমিতি ২৩ মে', ১৯৯৪ চনত পঞ্জীয়ন হ'ল ১৮৬০ চনৰ সমিতি পঞ্জীয়ন আইন XXIৰ অন্তৰ্গত। প্ৰথম সভাবোৰ অনানুষ্ঠানিক ভাবে তেওঁৰ বাসগৃহত পতা হৈছিল, কিছু সংখ্যক সদৃশমনা লোকৰ সৈতে

যেনে ডাঃ নিৰ্মল কুমাৰ চৌধুৰী, প্ৰয়াত প্ৰফেচাৰ জ্যোতি প্ৰসাদ মেধী, ডাঃ অনিল কুমাৰ গোস্বামী, ডাঃ অলকা গোস্বামী আৰু তেওঁলোকৰ পৰিয়ালবৰ্গৰ লগত। তেওঁৰ স্বামী ডাঃ দেৱী চৰন চৌধুৰীৰ পৃষ্ঠপোষকতাত আৰু তেওঁলোকৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ হয়ভৰত মানিক নগৰত থকা এটা বিশাল প্ৰাঙ্গনত শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ স্থাপিত কৰা হ'ল। শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ ১৯৯৫ চনৰ জানুৱাৰী মাহৰ পৰা এটা বিশাল স্বেচ্ছাসেৱকৰ দলৰ সহযোগত পৰিচালনা হৈ আছে। য'ত পৰিয়ালৰ সদস্যও সন্মিলিত হৈ আছে। তেওঁলোক হ'ল প্ৰয়াত নাগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰী, প্ৰয়াত ডাঃ শঙ্কৰধৰ বৰুৱা, প্ৰয়াত উপেন্দ্ৰ হাজৰিকা, প্ৰয়াত দশৰথ চন্দ্ৰ চৌধুৰী, যতীন্দ্ৰ কুমাৰ নাথ, বিনয় ভূষণ চৌধুৰী, কবীন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰী, নৰেশ চন্দ্ৰ বৰুৱা, বিৰাজ মল্ল বৰুৱা, নন্দীতা হাজৰিকা, কল্পনা চৌধুৰী, এশা চৌধুৰী, চাইলা ৰয়চৌধুৰী, ডলী ৰয় চৌধুৰী, জুনা অধিকাৰী, ধৰিত্ৰী দত্ত, মন্দিৰা ৰয় চৌধুৰী আৰু বহুতো শুভকাঙ্ক্ষী, কৰ্মচাৰী, শিশুসকলৰ অভিভাৱক আৰু বৃহৎ সম্প্ৰদায়। শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ অগ্ৰদূত 'মৰ্ডান প্ৰিন্স্ফুল আৰু ট্ৰেচ' নামৰ শৈলীৰ শিশুকালৰ যতন আৰু শিক্ষা কাৰ্যক্ৰমটোৱে এটা ব্যাপক আৰু সাশ্ৰয়ী মূল্যত শিশুযত্ন, স্বাস্থ্য, পুষ্টি আৰু শিশুকালৰ শিক্ষা লাভ এটা ধেমেলীয়া পৰিৱেশৰ মাজত হোৱাকৈ সেৱা আগবঢ়াই আহিছে।

এনে এটি প্ৰয়াসত য'ত কি শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ মহিলা সদস্যসকলৰ 'সম্পূৰ্ণ সন্তাৰনা উদ্‌ঘাটন' কৰিব পাৰি তেওঁলোকৰ শক্তিক যাতে তেওঁলোকৰ অৰ্থনৈতিক সবলীকৰণত ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি সেই কাৰণে 'মাতৃ উদ্যোগ' সৃষ্টি কৰি তেওঁলোকক উৎসাহিত আৰু পথ প্ৰদৰ্শন কৰা হ'ল যাতে তেওঁলোকৰ দক্ষতা প্ৰদৰ্শন কৰিব পাৰে আৰু ঘৰত বনোৱা বয়-বস্তু বিক্ৰী কৰিব পাৰে।

যোৱা ২৫ বছৰে শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰই গুৱাহাটী চহৰখন ৰূপান্তৰ কৰাৰ প্ৰচেষ্টা চলাই আছে। বিশেষকৈ 'কৰ্মৰ পৃথিৱীৰ পৰিৱৰ্তন আৰু মহিলাসকল'ৰ ক্ষেত্ৰত, য'ত আমাৰ অগ্ৰদূত শিশুকালৰ যতন আৰু শিক্ষাৰ বাহিৰেও অৰ্থনৈতিক সবলীকৰণৰ বৃত্তিমূলক প্ৰশিক্ষণৰ সহায় আগবঢ়োৱা অদক্ষ আৰু দক্ষ কৰ্মী

সকলক কৰ্মসংস্থাপন, আয় আৰু প্ৰাক-প্ৰাথমিক শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী সকলক। যোৱা ইমান বছৰে মুঠ ১৫০০ শিশুৱে ইয়াৰ পৰা শিক্ষাগত স্তৰ পাৰ কৰি বিভিন্ন বিদ্যালয়লৈ গৈছে। প্ৰাক্তন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ অভিভাৱকে জড়িত হৈ বৰল আৰু বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত অৱদান আগবঢ়াই আহিছে।

বিশ্বব্যাপী দেশসমূহত, বিশেষকৈ উন্নয়নশীল দেশসমূহত সঠিক ধৰণৰ শিশুকালৰ যতন আৰু শিক্ষা (ECCE)ৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰধান প্ৰতিবন্ধক হৈছে অভিভাৱক আৰু সহযোগীসকলৰ বিকাশগত ভাবে উপযুক্ত ECCE বিষয়ে বোধশক্তিৰ অভাৱ আৰু এটা বহুবিধত ধাৰণাৰ যে শিশুসকলৰ দায়িত্ব কেবল মাকৰেই হয়। তাৰ উপৰিও বয়স, উপযুক্ত প্ৰয়োজন, বিকাশগত ভাবে উপযুক্ত হস্তক্ষেপ আৰু অৱহেলাৰ প্ৰভাৱ।

উক্ত সকলোবোৰ বিষয় কাৰ্যকৰী কৰিবলৈ যোৱা ২৫ বছৰে শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰই মিডিয়া আৰু আন্তঃব্যক্তিগত যোগাযোগ কৌশলেৰে, লগতে কৰ্মশালা, প্ৰিণ্ট আৰু ইলেকট্ৰনিক মিডিয়াৰ জৰিয়তে অভিভাৱক, গুৰুত্বকাৰী, পেশাদাৰী আৰু বৃহৎত সমাজ খনৰ কাৰ্য চাপিব খোজো।

“ড° উষাৰাণী চৌধুৰী স্মৃতি বজ্জতা” এই উদ্যোগৰ এটি অংশ যাৰ লক্ষ্য হৈছে সচেতনতা সৃষ্টি কৰা আৰু সকলো সহযোগীক জড়িত হ’বলৈ উৎসাহিত কৰা, ECCE কাৰ্যক্ৰম সমূহ পক্ষসমৰ্থন। পৰিকল্পনা আৰু নিৰীক্ষণ কৰা যাতে প্ৰথম কেইবছৰত শিশু কল্যাণৰ অৰ্থে উন্নতি সাধন কৰিব পাৰি যিহেতু আমাৰ সমাজৰ সবাতোকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ আৰু মৌলিক একক হৈছে শিশু।□

—○—○—

উষাৰাণীৰ মানস সন্তান

ড° নীৰ্মল চৌধুৰী

উপদেষ্টা, আজীৱন সদস্য

গুৱাহাটীৰ শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ শিশুৰ কল্যাণৰ বাবে স্থাপন কৰা এটা মানৱ কল্যাণ অনুষ্ঠান। আজিৰ পৰা পঁচিশ বছৰ আগতে এই অনুষ্ঠানটো আৰম্ভ কৰিছিল গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত অধ্যাপনা কৰি অৱসৰ লোৱা ড° উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে। এই মহৎ প্ৰচেষ্টাত তেওঁৰ স্বামী তথা প্ৰখ্যাত চিকিৎসক ডাঃ দেৱী চৰণ চৌধুৰী আৰু তেওঁলোকৰ সন্তানসকলে বিশেষ ভাৱে সহায় কৰিছিল। আৰম্ভণিৰে পৰা কিছু সংখ্যক শুভাকাঙ্ক্ষীয়েও অনুষ্ঠানটো গঢ়ি তোলাত সহযোগিতা আগবঢ়াইছিল। সেইসকলৰ ভিতৰত গুৱাহাটীৰ কেইগৰাকীমান বিশিষ্ট বুদ্ধিজীৱীও আছিল। বিশেষকৈ, অধ্যাপক জ্যোতি প্ৰসাদ মেধি, ডাঃ অলকা গোস্বামী, ডাঃ শংকৰ বৰুৱা, অধ্যক্ষ যতীন্দ্ৰ চন্দ্ৰ নাথ আদি বৰেণ্য ব্যক্তিয়ে অনুষ্ঠানটিৰ উন্নয়নত দিহা-পৰামৰ্শ দি সহায় কৰিছিল।

এই কেন্দ্ৰত কণমাণি শিশুৰ যত্ন ল’বৰ বাবে এটা আধুনিক ক্ৰেচ আছে, য’ত ছমাহৰ পৰা আঠ বছৰ বয়সৰ শিশু ৰখাৰ ব্যৱস্থা আছে।

এইটো গুৱাহাটীৰ এটা অতি উৎকৃষ্ট মানৱ ক্ৰেচ আৰু ইয়াত

অতি নিষ্ঠা সহকাৰে শিশুৰ যত্ন লোৱা হয়। ইয়াৰ দ্বাৰা কেন্দ্ৰটোৱে মহানগৰীৰ আবাসীসকলৰ বাবে এটা বহু প্ৰয়োজনীয় সেৱা আগবঢ়াব পাৰিছে। বিদ্যালয়ৰ বয়সৰ শিশুৰ বাবে কেন্দ্ৰত এটা মণ্টেশ্বৰী স্কুলো আছে। ক্ৰেচত নথকা শিশুৱেও তাত পঢ়িব পাৰে।

কেন্দ্ৰটোত ‘মাতৃ উদ্যোগ’ নামৰ এটা বিভাগ আছে। শিশুসকলৰ মাতৃসকলে ঘৰত তৈয়াৰ কৰা খাদ্য-বস্তু আৰু আন সামগ্ৰী বিক্ৰী কৰাৰ আৰু প্ৰদৰ্শনী কৰাৰ বাবে এই বিভাগটো সৃষ্টি কৰা হৈছিল। ইয়াৰ যোগেদি মাতৃসকলে কেন্দ্ৰৰ লগত জড়িত হোৱাৰ সুবিধা পাইছে।

মই অতি আনন্দিত যে এই কেন্দ্ৰটোৰ কৰ্মৰাজিৰ লগত ময়ো এসময়ত কিছু পৰিমাণে জড়িত আছিলো। এটা মহান উদ্দেশ্য লৈ আৰু অশেষ কষ্ট কৰি এই অনুষ্ঠানটো গঢ়ি তোলা বাবে ড° উষাৰাণী চৌধুৰীক সমাজে প্ৰশংসা আৰু কৃতজ্ঞতা সহকাৰে স্মৰণ কৰিব। তেওঁ সৃষ্টি কৰি যোৱা শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ প্ৰকৃততাত তেওঁৰ মানস সন্তান।□

—○—○—

শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ ৰূপালী জয়ন্তী উপলক্ষে দিয়া মূল ভাষণ

প্ৰফেচৰ ভেনিতা কৌল

“ভাৰতীয় দৃষ্টিভঙ্গিত এখন দেশৰ সামাজিক, অৰ্থনৈতিক আৰু সাংস্কৃতিক ভেটি নিৰ্মাণত শিশু কালৰ যতন আৰু শিক্ষাৰ গুৰুত্ব আৰু প্ৰভাৱ।”

— ভেনিতা কৌল

মই আৰম্ভ কৰিছো এটা উদ্ধৃতিৰে যি মাৰ্কিন যুক্তৰাষ্ট্ৰ এগৰাকী সুপৰিচিত কবি ৰবাৰ্ট ফুলগাৰমত এখন কিতাপৰ শিৰোনাম দি। সেয়া হ’ল “All I really need to know I learned in Kindergarten” (মই যিমানখিনি জানিবলগীয়া আছে সেই খিনি শিশু বিদ্যালয়তে শিকিলো) তেওঁ শিশু বিদ্যালয়ত শিকা কথাবোৰ এনেধৰণৰ আছিল—

- (ক) সকলোবোৰ ভগাবা।
- (খ) সততাৰে চলিবা।
- (গ) কোনো মানুহক আঘাট নকৰিবা।
- (ঘ) যত যি পোৱা আকৌ তাতেই থৈ দিবা।
- (ঙ) নিজে কৰা বিশৃংখল নিজেই পৰিষ্কাৰ কৰিবা।
- (চ) যি বস্তু নিজৰ নহয় সেইবোৰ নলবা।
- (ছ) কাৰোবাক আঘাট কৰিলে ক্ষমা খুজিবা।
- (জ) খোৱাৰ আগত হাত ধোবা।
- (ঝ) ক্লাচ কৰিবা।
- (ঞ) জীৱনত ভাৰসাম্য ৰাখিবা।

অলপ শিকিবা আৰু অলপ খাবা আৰু অলপ আঁকিবা আৰু অলপ ৰং কৰিবা আৰু অলপ গাবা অলপ নাচিবা আৰু অলপ খেলিবা আৰু কাম কৰিবা, সদায় অলপ।

আমি যদি এই কথাখিনি চিন্তা কৰো, এইবোৰ বাৰু সেই গুৰুত্বপূৰ্ণ অভ্যাসবোৰ নহয়নে যি সঁচা অৰ্থত এজন

লোকক ভাল মানুহ বনায় আৰু সমাজৰ এজন পৰিশ্ৰমী আৰু আইনৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাশীল সদস্য বনায়? কিন্তু শিশু বিদ্যালয়ত কিয়? কাৰণ এইটো বিশ্বাস কৰা হয় যে ‘এটা শিশুৰ জীৱনৰ আগচোৱা গোটেই জীৱনকালৰ বাবে স্থায়ী হয়’ সৰুতে শিকা কবিতাবোৰৰ বাহিৰে আৰু কি ডাঙৰ প্ৰমাণ হ’ব পাৰে? আমাৰ বিদ্যালয়ত পঢ়া কবিতাবোৰ হয়টো মনত নাথাকিব পাৰে কিন্তু শিশুকালত শিকাবোৰ তৎক্ষণাত মনত পৰি যায়! ইয়াতেই প্ৰশ্ন উত্থাপন হয়— আমি শিশুকালত শিকা কথাবোৰ গোটেই জীৱনকাললৈ কেনেকৈ মনত ৰৈ যায়? ইয়াৰ আৰম্ভ বিজ্ঞান কি? এই প্ৰশ্নটোৰেই উত্তৰ মই মোৰ আজি এই বক্তব্যত দিব ওলাইছো।

সাম্প্ৰতিক ভাৱে বহু পৰিমাণে স্নায়ুবিজ্ঞানৰ ওপৰত গৱেষণা হৈছে যিয়ে আমাক এতিয়া ত্ৰৈমাত্ৰিক প্ৰমাণ দিছে যে জীৱনৰ প্ৰথম আঠটা বছৰ জটিলভাৱে গুৰুত্বপূৰ্ণ। কাৰণ ৮০-৯০ শতাংশ মগজুৰ বিকাশ এই সময়তেই হয়। সবাতোকৈ দ্ৰুত গতিত বিকাশ হয় জীৱনৰ প্ৰথম এহেজাৰ দিনৰ ভিতৰত। গৱেষণাই কয় যে এই কেইদিনৰ ভিতৰত কিছু জটিল সময় থাকে যেতিয়া ল’ৰা-ছোৱালীবোৰৰ কিছুমান জ্ঞান ভিত্তিক আৰু মনো সামাজিক সক্ষমতাৰ জ্ঞানৰ অৰ্থে অত্যাধিক গ্ৰহণক্ষম হয় যিয়ে কেৱল বিদ্যালয়ৰ শিক্ষাৰেই নহয়, গোটেই জীৱনকালৰ শিক্ষা আৰু শিক্ষা আৰু বিকাশৰ ভিত্তি গঢ়ি তোলে। যিয়েই নহওঁক। এই ক্ষমতাবোৰ কেৱল এটা শিশুৰ সম্ভাৱ্য অনুসৰি হে বিকাশ হয় যদি শিশুটিক এই সময়ছোৱাত এটা পৰীক্ষামূলক উদ্দীপক পৰিৱেশত ৰখা হয়। বংশানুক্ৰমিকে যদিও এটা শিশুৰ বিকাশত গুৰুত্বপূৰ্ণ

ভূমিকা আদায় কৰে। প্ৰথম ছয়ৰ পৰা আঠ বছৰলৈ। এটা শিশুৱে যি পৰিৱেশ বা অভিজ্ঞতা লাভ কৰে, সেইবোৰৰ প্ৰভাৱ মস্তিস্কত বহু সময়লৈকে থাকে। গৱেষণাই প্ৰমাণ কৰিছে যে প্ৰত্যেকটো ইতিবাচক অভিজ্ঞতাই এটা শিশুৰ মস্তিস্কত এক শক্তিশালী নিৰপেক্ষ ছাপ এৰি যায় যিয়ে মস্তিস্ক গঢ়াত সহায়ক হয়। এই কথাৰ প্ৰমাণ পোৱা গৈছে সমৃদ্ধ আৰু উদ্দীপক পৰিৱেশ থকা শিশুসকলৰ আৰু বঞ্চনা, দৰিদ্ৰ, অপব্যৱহাৰ আৰু অৱহেলাৰ মাজত থকা শিশুসকলৰ মস্তিস্কৰ স্কেন প্ৰতিছায়াৰ এক তুলনামূলক পৰীক্ষাৰ পৰা। শিশুকালৰ প্ৰথম অৱস্থাত যি উচ্চ ঘনত্ব নাৰ্ভীয় সংযোগ স্থাপন কৰা আৰু তাক বজায় ৰখা হয়, সেইখিনি উল্লেখিত প্ৰথম ভাগ শিশুৰ মাজত দেখা যায়, যিয়ে তেওঁলোকৰ উচ্চ সম্ভাব্যক প্ৰতিফলিত কৰে। আমাৰ লক্ষ্য হ'ব লাগে এই কথাটো নিশ্চিত কৰাৰ যে ভাৰতৰ সকলোবোৰ শিশুৰ প্ৰথম কেইবছৰ যাতে তেওঁলোকে এটা উদ্দীপক আৰু যত্নাশীল পৰিৱেশ পায়।

দুৰ্ভাগ্যক্ৰমে, ভাৰতত আমাৰ শিশুসকলৰ এটা বৃহৎ শতাংশ দৰিদ্ৰ পৰিস্থিতিত বসবাস কৰে, যিসকলৰ ঘৰত খুব সীমিত অৰ্থ সংগ্ৰহৰ উপায় আৰু সম্পদ দেখা যায়। লগতে সীমিত খেলাৰ সুযোগ আৰু ভাষা আৰু জ্ঞানীয় উদ্দীপনাৰ অভাৱ পৰিলক্ষিত হয়। গৱেষণাই পুনৰ ইঙ্গিত দিয়ে যে জন্মৰ সময়ত এটা বঞ্চিত পৰিয়ালত জন্ম হোৱা শিশু আৰু এটা আঢ্যৱন্ত পৰিয়ালত জন্ম হোৱা শিশুৰ মাজত পাৰ্থক্য থকা সম্ভাৱনা খুবলৈ কম; কিন্তু ডাঙৰ হোৱাৰ লগতে যেতিয়া মস্তিস্কৰো বিকাশ ঘটে। সেই পাৰ্থক্যটোও বাঢ়ি যায় আৰু ছয় বছৰ বয়সলৈকে স্বতঃস্ফূৰ্ত ভাবে প্ৰকাশ পায় যিহেতু মস্তিস্কৰ উপযুক্ত উদ্দীপনাৰ অভাৱত হোৱা অবিৰত আৰু ক্ৰমবৰ্ধমান ক্ৰিয়াত বঞ্চিত শিশু এটা বহুত পিচপৰি যায়।

গৱেষণাই এটা বৰ ইতিবাচক প্ৰমাণ দিছে যে শিশুকালৰ প্ৰথম আঠ বছৰ দৰাচলতে 'সুযোগৰ খিৰিকি' স্বৰূপ, যিয়ে শিশুসকলৰ বিকাশত উন্নত মানদণ্ডৰ শিশুকালৰ প্ৰথম ভাগত যত্ন আৰু শিক্ষাৰ জৰিয়তে সহায়ক হয় যাতে ই মস্তিস্কৰ বিকাশত সহায় কৰে আৰু যদিহে সামাজিক অৰ্থনৈতিক ব্যৱধান সম্পূৰ্ণৰূপে নাইকিয়া কৰা হয়। তেতিয়াহলে মস্তিস্কৰ বিকাশ সংকুচিত হোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে। বিশেষকৈ ভাৰতৰ নিচিনা এখন প্ৰগতিশীল দেশত

য'ত উল্লেখযোগ্য আৰ্থ-সামাজিক বৈচিত্ৰ আৰু সামাজিক স্তৰবিন্যাস আছে, ECCE (Early Childhood Care and Education বা শিশুকালৰ যতন আৰু শিক্ষা) ভালভাবে সামাজিক পৰিৱৰ্তনৰ যন্ত্ৰ হিচাবে পৰিগণিত হ'ব পাৰে।

বহুকেইখন উন্নত দেশত কৰা অনুদৈৱ্য গৱেষণাই দেখুৱাইছে যে উন্নত মানৰ ECCE অব্যাহত থাকে যি প্ৰাপ্তবয়স্কতো দেখিবলৈ পোৱা যায়। উন্নত মানৰ শিশুকালৰ যতন আৰু শিক্ষাৰ অভিজ্ঞতা থকা শিশুসকলক যেতিয়া আমি তেওঁলোকৰ প্ৰাপ্তবয়স্কত বিছাৰো তেতিয়া লক্ষ্য কৰো যে তেনে লোকৰ সমাজৰ লগত সমন্বয় ভাল হয়, কৈশোৰসূলভ অপৰাধ আৰু কাৰাৰুদ্ধৰ ঘটনা কম হয়, ভাল আয় আৰু সমৃদ্ধি হয় আৰু তেওঁলোকে বৈবাহিক জীৱনটো ভালদৰে খাপ খাব পাৰে।

সাম্প্ৰতিক গৱেষণাইও এই কথা প্ৰদৰ্শন কৰিছে যে শিশুৰ খাদ্য আৰু তেওঁলোকৰ প্ৰাপ্তবয়স্ক বয়সত পুষ্টিৰ স্থিতিৰ মাজত এটা দৃঢ় সম্বন্ধ আছে। সেইদৰে শিশুকালৰ প্ৰথম অৱস্থাত পোৱা যিকোনো মানসিক আঘাত যেনে পিতৃ-মাতৃৰ লগত বিচ্ছেদ। কোনোধৰণৰ শিশু নিৰ্যাতন যিয়ে পাচলৈ বিষাক্ত ছাপ দিয়ে, আৰু প্ৰাপ্তবয়স্কলৈ সেইবোৰ শাৰীৰিক আৰু মানসিক স্বাস্থ্যৰ গুৰুতৰ সমস্যা হিচাবে পৰিগণিত হ'ব পাৰে। সেইকাৰণে শিশুকালৰ যতন এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰক। বিশ্বজুৰি হোৱা গৱেষণাই শিশুৰ শিক্ষা আৰু বিকাশত উন্নত মানৰ শিশুকালৰ যতন আৰু শিক্ষাই ইতিবাচক প্ৰভাৱ পেলাই বুলি প্ৰমাণিত হৈছে।

অৰ্থনৈতিক গৱেষণাত কৰা শিশুকালৰ যতন আৰু শিক্ষাৰ বিনিয়োগৰ প্ৰত্যাবৰ্তনৰ হাৰে গোটেই বিশ্বজুৰি এটা বৰ বিশ্বাসযোগ্য প্ৰমাণ আগবঢ়াইছে যে ECCE ত ব্যয় কৰা মানে আচলতে 'বিনিয়োগ' হয়। চৰকাৰে তৰ্ক কৰা ধৰণে 'ব্যয়' নহয়। যিহেতু ইয়াৰ পৰা হোৱা প্ৰত্যাবৰ্তন অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। উদাহৰণ স্বৰূপে ব্ৰাজিলে ১ ডলাৰ বিনিয়োগৰ প্ৰত্যাবৰ্তনৰ হাৰ প্ৰতি দিনে ১.৫ ডলাৰ দেখুৱাইছিল। বিশ্ব বেংকৰ গৱেষণা অনুসৰি ভাৰতত ২০১৪ চনত আনুমানিক ভাবে প্ৰাক-প্ৰাথমিক শিক্ষাত ব্যয় কৰা এটকাৰ বিনিময়ত ১.২৫ হয়। গৱেষণা অনুসৰি ব্যয়ৰ পৰা হোৱা লাভ উন্নত শিক্ষাগত কৰ্মক্ষমতাত উন্নত স্বাস্থ্যত, সামাজিক মূলধন বৃদ্ধিত আৰু

সবাতোকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ ভাবে সামাজিক সাম্যতাত দেখা যায়।

ভাৰতত হোৱা গৱেষণাইও উন্নত মানৰ প্ৰাক্-প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ প্ৰভাৱৰ কথা প্ৰমাণ কৰাত অৱদান আগবঢ়াইছে। য'ত অল্পকালীন গৱেষণাই দেখুৱাইছে যে শিশুসকলৰ শিক্ষাৰ স্তৰ আৰু সামাজিক দক্ষতাৰ ক্ষেত্ৰত ই গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰভাৱ পেলায়, NCERT এ আঠ খন ৰাজ্যত কৰা এটা প্ৰধান গৱেষণাই ইঙ্গিত দিছে যে শিশুসকল যিয়ে ECCEত অংশগ্ৰহণ কৰে তেওঁলোকৰ বিদ্যালয়ত সম্প্ৰসাৰণ লগতে প্ৰাক্-প্ৰাথমিক অভিজ্ঞতা থকাৰ সৈতে শিক্ষাৰ ব্যৱহাৰৰ হাৰ উচ্চ হয় আৰু বিদ্যালয় এৰি দিয়াৰ হাৰ কম হয় যেতিয়া আমি তুলনা কৰোঁ সেই শিশুবোৰৰ লগত যাৰ প্ৰাক্-প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ অভিজ্ঞতা নাই।

আজিৰ দিনত চৰকাৰী বিদ্যালয় ব্যৱস্থাৰ প্ৰধান সংকট হৈছে যে য'ত বেছিভাগ শিশুয়েই সমগ্ৰ শিক্ষা অভিযানৰ বিদ্যালয় সমূহৰ ভিতৰত আছে। তেওঁলোকৰ শিক্ষাৰ স্তৰ বয়স অনুপাতে উপযুক্ত নহয় বৰঞ্চ প্ৰত্যাশিত মাত্ৰাতকৈ বহু তলত। এটা সাম্প্ৰতিক অনুদৈৰ্ঘ্য গৱেষণা IECEI বা শিশুকালত শিক্ষাৰ প্ৰভাৱ অনুসৰি, যি হয়তো ভাৰতত প্ৰথম বাৰৰ বাবে কৰা হৈছিল মোৰ পূৰ্বকালীন সংস্থা CECED আৰু ASER কেন্দ্ৰৰ সহযোগত অসমকে ধৰি তিনিখন ৰাজ্যত, ১৪০০০ ৪ বছৰীয়া শিশুক চিনাক্ত কৰি আৰু প্ৰত্যেক বছৰে পাঁচ বছৰ পৰ্যন্ত তেওঁলোকক লক্ষ্য কৰা হ'ল। এই গৱেষণাই স্তৰস্বৰূপ ভাবে দেখুৱালে যে বিকাশগতভাৱে উপযুক্ত আৰু উন্নত মানৰ প্ৰাথমিক শিক্ষাই বিদ্যালয়ৰ বাবে প্ৰস্তুতিৰ স্তৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ ভাবে বঢ়াই দিয়ে আৰু পাঁচ বছৰৰ শিশুসকলৰ যিসকলৰ বিদ্যালয়ৰ প্ৰস্তুতিৰ সাফল্যক উচ্চ আছিল। জ্ঞানভিত্তিক ভাষাৰ ধাৰণাৰ দক্ষতাৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোক অগ্ৰগণী (স্বাক্ষৰতা আৰু সংখ্যাৰ দক্ষতাত নহয়), সেইসকলে পাছলৈ পূৰ্ব প্ৰাথমিক শ্ৰেণীত ভাষা আৰু গণিত গুৰুত্বপূৰ্ণভাৱে জ্ঞানৰ স্তৰ ভাল হোৱাৰ প্ৰদৰ্শন কৰিছে। সৰুকৈ কৰা এই গৱেষণাৰ অনুসৰি উচ্চ মানদণ্ডৰ ECCE এই সম্ভাৱ্য থাকে যে কম সুবিধাভোগী পৰিয়ালৰ শিশুসকলৰ আৰু সুবিধাভোগী শিশুসকলৰ মাজত থকা সামাজিক সাম্যতাৰ পাৰ্থক্য সংকীৰ্ণ কৰি তোলে। তদুপৰি বৰ্তমানৰ বাস্তৱতা হৈছে যে বেছিভাগ শিশুৱে যিকোনো সামাজিক

শ্ৰেণীৰেই নহওঁক, অঙ্গনবাড়ি বা বেচৰকাৰী প্ৰাক্-প্ৰাথমিক বিদ্যালয়লৈ যায়; কিন্তু উভয়তে গ্ৰামীণ অঞ্চলৰ শিশুসকলে জ্ঞানভিত্তিক আৰু ভাষাৰ প্ৰতি প্ৰস্তুতিৰ ক্ষেত্ৰত, দক্ষতাত যেনে প্ৰেটাৰ্ণ বনোৱা, অনুক্ৰমিতা সম্বন্ধীয় চিন্তা, শ্ৰেণীবিন্যাস আৰু ধ্বনিগুচ্ছক সচেতনতা ক্ষেত্ৰত নিম্নমান স্তৰৰ প্ৰদৰ্শন দেখুৱাই আৰু তেওঁলোকৰ শিক্ষাৰ স্তৰ প্ৰাথমিক স্তৰতো কমেই হৈ থকা দেখা যায়, যিয়ে ইঙ্গিত দিয়ে যাক 'ক্ৰমপুজিত শিক্ষা ঘাটতি' বা 'কিউমুলেতিভ লাৰ্নিং ডেফিচিট' বুলি কোৱা হয়। বিদ্যালয় প্ৰস্তুতি পূৰ্বতে আখৰ বা সংখ্যাৰ পৰিচয়ত প্ৰত্যক্ষ কৰা হোৱা নাছিল; কিন্তু পাঠ পঢ়া বা সংখ্যা শিকাৰ আগত যিয়ে বুনিয়াদ গঢ়ে পিচত বিদ্যালয়ৰ শিক্ষা লাভত আৰু বিভিন্ন বিদ্যালয় স্তৰত আৰু জীৱনকালতো এই গৱেষণাই নিশ্চিত কৰিলে যে এই শিক্ষাৰ নিম্নমান স্তৰতৰ অৱস্থাৰ মূল কাৰণ হ'ব পাৰে যে শিশুসকল বিদ্যালয়ত ভৰ্তি হয় কোনোধৰণৰ বিদ্যালয় প্ৰস্তুতি নোহোৱাকৈ।

দ্বিতীয়টো প্ৰশ্ন আছিল যে ৭৫ শতাংশ চাৰি বছৰীয়া শিশুৱে প্ৰাক্-প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত বা অঙ্গনবাড়িত যোৱাৰ পিছতো বিদ্যালয়ৰ প্ৰস্তুতিৰ স্তৰ নিম্ন হোৱা দেখা যায় আৰু কিছুমান নাৰালক শিশুক প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত পোৱা যায়। এই প্ৰসঙ্গত উক্ত গৱেষণাই উভয়ৰে প্ৰাক্-প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ মূল্যায়ন কৰি দেখা গ'ল যে দুয়োটা কাৰ্যসূচী নিম্ন মানৰ। আমি প্ৰত্যক্ষ কৰিলো যে সকলো ধৰণৰ প্ৰাক্-প্ৰাথমিক কাৰ্যসূচী এনেকুৱা এটা পাঠ্যক্ৰমৰ ভিত্তিত কৰা হৈছে য'ত যন্ত্ৰব্য সন্ধানৰ পুনৰাবৃত্তি কৰি আখৰ আৰু সংখ্যাৰ অনুশীলন কৰোৱা হয় (যাক 'নিম্ন প্ৰসাৰিত প্ৰাক্-প্ৰাথমিক' বুলিও কোৱা হয়।) য'ত নেকি ECE ৰ কাৰণে যি ভাল বুলি ধৰা হয় তাৰ সুবিধা খুব কমেই থাকে, যেনে— স্বাধীন ভাবে খেলা-ধুলাৰ সুযোগ নোহোৱা, সাধু কথা কোৱা বা শুনাৰ দৰে কোনো ক্ৰিয়া নোহোৱা, পেটাৰ্ণ বনোৱা, শিল্প কাৰ্য, জ্ঞানভিত্তিক আৰু ভাষাৰ খেল, প্ৰকৃতি ভ্ৰমণ ইত্যাদি। আমাৰ গৱেষণাই প্ৰদৰ্শিত কৰিলে যে প্ৰাক্-প্ৰাথমিক স্তৰত নিম্ন প্ৰসাৰিত হোৱা মাত্ৰ শিশুসকলৰ বিদ্যালয়ৰ প্ৰস্তুতিৰ উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত অসহায়কেই নহয়, ই এটা বিৰূপ প্ৰভাবো পেলায়। সেইকাৰণে প্ৰশ্ন উত্থাপিত হয়— আমি কি প্ৰথাগত শিক্ষাৰে শিশুসকলৰ অপকাৰ হে কৰি আছে, আৰু তেওঁলোকক খেলা-ধুলাৰ পৰা

বঞ্চিত ৰাখি আমি বাস্তৱ শিক্ষাৰ মাধ্যমৰ পৰা তেওঁলোকক আঁতৰাই ৰাখিছো। সঁচা অৰ্থত ই চিন্তাৰ বিষয়। এই পৰিস্থিতি অব্যাহত আছে যদিও জাতীয় শিক্ষা-নীতি (১৯৮৬) স্বতঃস্ফূৰ্ত ভাবে পৰামৰ্শ দিছে যে ‘প্ৰাক্-বিদ্যালয়ৰ স্তৰত পঢ়া, লিখা আৰু সংখ্যা শিকোৱাৰ ক্ষেত্ৰত কোনো ধৰণৰ প্ৰথাগত শিক্ষা দিয়া নহ’ব।’

কেৱল এই নীতিয়েই নহয়, আমাৰ দেশত এটা সমৃদ্ধ পথ পদৰ্শণ আছে যে শিশুকালৰ শিক্ষা কি ধৰণৰ হোৱা উচিত। মহাত্মা গান্ধীয়ে প্ৰাক্-প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ গুৰুত্বৰ পসঙ্গত যাক তেওঁ প্ৰাক্-মৌলিক শিক্ষা বুলি সম্বোধন কৰিছিল, কৈছিল যে— ‘পাঠ্যক্ৰম নৈপুণ্য কেন্দ্ৰিক আৰু ক্ৰিয়া ভিত্তিক হ’ব লাগে প্ৰাক্-প্ৰাথমিক স্তৰত নিৰ্মাণ কাৰ্য্যক্ৰমৰ প্ৰতি গুৰুত্ব দিব লাগে। নৈপুণ্য শিক্ষা কেৱল উৎপাদনশীল কাৰ্য্যৰ কাৰণেই নহয়, শিশুসকলৰ বৌদ্ধিক ক্ষমতা বঢ়াবৰ বাবেও দিব লাগে। তেওঁ এই কথা সোঁৱৰাই দিছিল যে নৈপুণ্যৰ যোগেদি শিশুসকলে জীৱনৰ বাস্তব পৰিস্থিতিবোৰ বুজি পায়। ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰে শিশুসকলৰ খেলা-ধুলাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল। তেওঁ বিশ্বাস কৰিছিল যে এটি শিশুৱে খেলা-ধুলাৰ মাধ্যমেৰে নিজৰ আনন্দ প্ৰকাশ কৰিব পাৰে। তেওঁৰ অভিমত আছিল যে শিশুকালত এটা শিশুৱে স্বাভাৱিকভাবে এটা প্ৰাকৃতিক প্ৰক্ৰিয়াৰে পৰিৱেশৰ সংযোগত আহি সত্যত উপনিত হ’ব লাগে। ই শিশুৰ আগ্ৰহৰ বাবে প্ৰশস্ত সন্তোষ উন্নয়নৰ অৰ্থে পথ প্ৰস্তুত কৰিব। শিশুৰ শিক্ষা লাভৰ প্ৰক্ৰিয়া মূলতে অনুসন্ধানমূলক। সক্ৰিয় আৰু আনন্দৰে ভৰপূৰ হয়। আজি স্নায়ুবিজ্ঞান আৰু উন্নয়নমূলক মনোবিজ্ঞানে সদৰি কৰিছে যে— স্বাধীনভাৱে খেলা-ধুলা কৰা ক্ৰিয়াই যেনে— ব্লক বনোৱা, পুতলা খেলা, চিত্ৰ পুস্তক কোণ, খেলনা কোণ আদি এনে ঠাই য’ত শিশুকলে নিজৰ ইচ্ছামতে বহু পৰলৈকে ব্যস্ত হৈ থাকিব পাৰে। যিয়ে তেওঁলোকক সক্ষম কৰে ভেঁটি গঢ়াত যি কেবল জ্ঞানভিত্তিক বা ভাষা দক্ষতাৰ ক্ষেত্ৰতেই নহয়, কিন্তু ‘কাৰ্যনিবাহী ক্ষমতা’ যেনেকৈ কৰ্ম বিদ্যমানতা, স্ব-নিয়ন্ত্ৰণ, কাৰ্যকৰি স্মৃতিশক্তি, জ্ঞানীয় নমনীয়তা আৰু সেই দক্ষতাবোৰ যি জীৱনজোৰা শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত অত্যন্ত গুৰুত্ব পূৰ্ণ হয়। এতিয়া প্ৰশ্নটো হ’ল— আমি বাৰু ECE শিশুসকলৰ কাৰণে

আনন্দদায়ক কৰিব পাৰিছোনে?

আমাৰ গৱেষণাই পুনৰ দেখুৱাই যে য’ত ভাল মান দণ্ডৰ প্ৰাক্-প্ৰাথমিক শিক্ষা ছয় বছৰৰ তলৰ শিশুৰ ওপৰত শিক্ষা লাভৰ ক্ষেত্ৰত গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰভাৱ পেলাব পাৰে, সেইকাৰণে এইটো গুৰুত্বপূৰ্ণ হৈ উঠে যে ইয়াক অব্যাহত ৰাখিবলৈ একেই শিশু-কেন্দ্ৰিক উৰ্দ্ধগামী অবিচ্ছিন্নতা প্ৰাথমিক স্তৰতো, বিশেষকৈ আঠ বছৰ বয়সলৈকে হোৱাতো আৱশ্যক। সেইবাবেই বিশ্বব্যাপী এতিয়া ECE জন্মৰ পৰা আঠ বছৰ বয়সলৈ ধৰা হয়। বৰ্তমান বিদ্যালয় প্ৰস্তুতি কেৱল শিশুসকল দক্ষ উন্নয়নমূলক বুনীয়াদ প্ৰাক্-প্ৰাথমিক স্তৰত আগবঢ়াই বিদ্যালয় যোৱাৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰাই নহয়। কিন্তু বিদ্যালয় খনো শিশুৰ বাবে তৈয়াৰ কৰা বুজায়, যাতে প্ৰাথমিক বছৰবোৰত খেল-ধেমালি ভিত্তিক, আনন্দদায়ক আৰু অভিজ্ঞতামূলক শিক্ষাবিজ্ঞান অব্যাহত থাকে। শিক্ষক-কেন্দ্ৰিক অনুশীলনৰ পৰা আতৰি থাকিব লাগে। আৰু এই কথাৰ সংশ্লেষণ আছে পেশাদাৰী শিক্ষকৰ তৈয়াৰী কৰা আৰু ECE কাৰণে নিয়মিত শিক্ষক ৰখা। অপ্ৰশিক্ষিত বা অৰ্ধপ্ৰশিক্ষিত শিক্ষক নহয় আৰু এটা সুন্দৰকৈ পৰিকল্পনা কৰা পাঠ্যক্ৰম হোৱা আৱশ্যক। গ্ৰীছহেবাৰ আৰু মেক আৰ্দলৰ কথাত ‘শিশুকালৰ শিক্ষাৰ নৈপুণ্য আৰু কলা হ’ল আমোদ-প্ৰমোদ, খেলা-ধুলা আৰু কৰ্মৰ ক্ষেত্ৰত সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা আৰু এইটোৱেই সেই নৈপুণ্যতা যিয়ে এজন পেশাদাৰীক পৰিচাৰিকা, অভিভাৱক বা শিশুসকলক তত্বাৱধায়ক কৰাসকলৰ পৰা বৈশিষ্ট্যদান কৰে’। তদুপৰি অভিভাৱসকলৰো উন্নত মানৰ ECCE ৰ বিষয়ে জ্ঞান থকাতো আৱশ্যক।

সুন্দৰ পৰিকল্পনাৰ পাঠ্যক্ৰমৰ প্ৰসঙ্গত এই কথাষাৰ সদৰি কৰা জৰুৰী যে জাতীয় শিক্ষা-নীতিৰ খচড়াত (যি এতিয়া মন্ত্ৰীসভাৰ পৰিস্কৰণৰ কাৰণে ৰৈ আছে), শিশুকালৰ প্ৰথমচোৱাৰ মূল্যৰ স্বীকৃতি দিছে। বিশেষকৈ বিদ্যালয়সমূহত চলি থকা শিক্ষা লাভৰ সংকটপূৰ্ণ অৱস্থাৰ প্ৰসঙ্গত। ই বুনীয়াদি শিক্ষাৰ ওপৰত অত্যন্ত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিবলৈ দি কৈছে তিনি বছৰৰ পৰা আঠ বছৰ বয়সলৈ ECE ক সাঙুৰি বুনীয়াদী স্তৰ বুলি গণ্য কৰিব লাগে আৰু এটা বুনীয়াদী পাঠ্যক্ৰম ৰখাৰ পৰামৰ্শ যিয়ে উৰ্দ্ধগামী অবিচ্ছিন্নতা প্ৰাথমিক স্তৰলৈ লৈ যায় কিন্তু তাৰ যাতে, বৰ্তমানৰ নিছিনা বিপৰীত নহয় আৰু

তেতিয়াহে সকলো শিশুৰ মৌলিক শিক্ষা লাভ কৰাটো নিশ্চিত কৰিব। ই এটা খেল-ধেমালী ভিত্তিক শিক্ষা বিজ্ঞানৰো পৰামৰ্শ দিয়ে যাৰ পাঠ্যক্ৰম বিনিময়কৰণৰ নমনীয়তাই শিশুসকলক কেবল মৌলিক শিক্ষা লাভ কৰাই নহয়, কিন্তু তেওঁলোকে নিজৰমতে নিজৰ গতিত শিকিব আৰু শিক্ষা লাভৰ প্ৰক্ৰিয়াটো উপভোগ কৰিব আৰু ওৰে জীৱন উৎসুক আৰু সৃষ্টিশীল শিক্ষাৰ্থী হৈ থাকিব যি দৰাচলতে শিক্ষাৰ এটি গুৰুত্বপূৰ্ণ উদ্দেশ্য হয়। আমি আশাবাদী যে এই নীতি অনতিপলমে মুক্তি দিয়া হ'ব আৰু বৈধকৰণ কৰা হ'ব যাতে ECCE প্ৰতি আয়ব্যাৱ সংক্ৰান্তৰ সৈতে লক্ষ্য ৰখা হয়।

এইটো এটা প্ৰধান অৱদান হিচাবে পৰিগণিত হ'ব এই কথা নিশ্চিত কৰাত যে ভাৰতৰ সকলো শিশুৱে দক্ষতাপূৰ্ণ আৰু স্থিতিশীল শিক্ষা লাভত উন্নয়ন হ'ব যাৰ জৰিয়তে জীৱনৰ এটা উন্নয়নমূলক ভেঁটি গঢ়ি তুলিব।

মই জ'নাথন ক'জ'লৰ কথা এষাৰেৰে সামৰণি মাৰিছো “মই তোমালোকক শিক্ষক হ'বলৈ উৎসাহিত কৰো যাতে তোমালোকে শিশুসকলৰ লগ হৈ তেওঁলোকৰ সহযোগী হৈ এক পটভূমিত এটুকুৰা ঠাই পৰম আনন্দ আৰু কবিতা আৰু মৃদু আনন্দৰ বাবে গঠন কৰা।”□

ধন্যবাদ

—○—○—

শিশু কালত স্বাস্থ্য আৰু পৰিচ্ছন্নতা

ডাঃ নন্দিনী হাজৰিকা

শিশু কাল জীৱনৰ এনেকুৱা এটি পৰ্যায় যিয়ে শিশুৰ সামগ্ৰিক উন্নয়নত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা আদায় কৰে। এই শিশু সকলৰ স্বাস্থ্যৰ প্ৰতি গুৰুত্ব দিয়া অতি আৱশ্যক যিহেতু এই কালচোৱাত তেওঁলোকৰ ঘনাই সংক্ৰমণ হোৱাৰ প্ৰবণতা থাকে।

এটি স্বাস্থ্যকৰ জীৱনৰ মূল আধাৰ হৈছে ব্যক্তিগত পৰিষ্কাৰ পৰিচ্ছন্নতা। শিশুসকলক স্বাস্থ্য সুৰক্ষাৰ বিষয়ে সজাগ কৰাটোৱেই সংক্ৰমণ আতৰাই ৰখাৰ সবাটোকৈ উত্তম উপায়।

শিশুসকলৰ বাবে ব্যক্তিগত পৰিচ্ছন্নতাৰ বিষয়ে কিছু পৰামৰ্শ—

১। হাত ধোৱাটো সংক্ৰমণ সংৰক্ষণ কৰাৰ একমাত্ৰ জৰুৰী উপায়। এই কথাষাৰ কেৱল শিশু সকলৰ কাৰণেই নহয়, ডাঙৰৰ ক্ষেত্ৰটো প্ৰজোয্য।

হাত ধোৱাৰ নিয়ম : চাবোন আৰু পানী দি পোন্ধৰ বিশ চেকেণ্ডলৈ হাত দুখন ধোৱাৰ পিচত পৰিষ্কাৰ গামোছাৰে শুকুৱাব লাগে।

২) হাঁচি মৰা বা কাহ মৰাৰ সময়ত তেওঁলোকে নিজৰ মুখ আৰু নাক ঢাকি ল'ব লাগে।

৩। শিশু সকলে নিয়মিতভাৱে গা ধুব লাগে। ডাঙৰ ল'ৰা-ছোৱালীবোৰে খেল বা যিকোনো শাৰীৰিক ক্ৰিয়াৰ পিচত গা ধোৱাটো আৱশ্যক যিহেতু তেওঁলোকে ঘামে। সৰু ল'ৰা-ছোৱালীবোৰে বাহিৰত খেল ধেমালি কৰাৰ পিচত যেতিয়া ঘামে, তেতিয়া তেওঁলোকৰ কাপোৰ সলাই দিব লাগে বা শৰীৰ ভালকৈ ভিজা কাপোৰেদি মচি দিব লাগে।

খাদ্যত পুষ্টি থকা খোৱা বস্তুৰ তালিকা-

খাদ্য পুষ্টি	সাধাৰণ খাদ্য সমূহ	মন্তব্য
কাৰ্বহাইড্ৰেড	ভাত, পাউৰুটি, খাদ্যশস্য, ৰুটি (চাউল বা আটাৰে বনোৱা যিকোনো বস্তু)	শক্তিৰ প্ৰমুখ উৎস যিয়ে শিশুক সক্ৰিয় কৰি ৰাখে।
প্ৰ'টিন	দাইল (ৰাজমা, কাবুলি বুট, মগু, কণী, গাখীৰ পনীৰ, দৈ, মাংস, মাছ, চয়াবিন, গাখীৰ	বৃদ্ধি আৰু বিকাশৰ কাৰণে
চৰ্বি	মাখন, পনিৰ, ঘিউ, তেল	

৪। হাত আৰু ভৰিৰ নখ পৰিষ্কাৰ কৰি কাটিব লাগে।

৫। ৰাতিপুৱা আৰু ৰাতি শোৱাৰ আগত দিনত দুবাৰকৈ দাঁত ঘৰিব লাগে।

পুষ্টি :

শিশুসকলৰ স্বাস্থ্য আন এটি আৱশ্যক বৈশিষ্ট্য হ'ল পুষ্টি। কিছুমান সাধাৰণতে দেখা পোৱা পুষ্টিজনিত সমস্যা হৈছে আইৰণৰ অভাৱ, ৰক্তহীনতা, ভিটামিন ডিৰ অভাৱ আৰু বৃদ্ধি বিলম্ব। আইৰণৰ অভাৱে অনাক্ৰম্যতা কমাই সঘনাই সংক্ৰমণ হোৱাৰ সম্ভাৱনা বঢ়াই তোলে। যাৰ ফলত পঢ়া-শুনাৰ ক্ষমতা দুৰ্বল হব পাৰে। মেদবহুলতাৰ সমস্যা শিশু সকলৰ মাজত বৃদ্ধি পাইছে, কাৰণ তেওঁলোকৰৰ শাৰীৰিক ক্ৰিয়া কমি গৈছে আৰু জাক ফুড বা বাহিৰা বস্তু খোৱা বাঢ়িছে। সেই কাৰণে খোৱা বোৱাৰ ক্ষেত্ৰত সঠিক অভিক্ৰি, সুষম খাদ্য আৰু শাৰীৰিক ব্যায়াম বিপাক ক্ৰিয়াৰ বাবে অতি আৱশ্যক। সুষম খাদ্যই শিশুৰ স্বাস্থ্য বজাই ৰাখে আৰু খাদ্যত এনেবোৰ আহাৰ বিপাক ক্ৰিয়াও উন্নত কৰে। শিশুৰ খাদ্যত এনেবোৰ আহাৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা উচিত। যিবোৰ কেলচিয়াম, ভিটামিন ডি, আইৰণ, দস্তা বা যিক্লেৰে ভৰপূৰ হয় কাৰণ এইবোৰ শিশুৰ সামগ্ৰিক বৃদ্ধি আৰু বিকাশৰ কাৰণে খুৱেই গুৰুত্বপূৰ্ণ।

সুষম আহাৰ কি হয়?

সুষম আহাৰ এনে খাদ্য য'ত কাৰ্বহাইড্ৰেড, ফেট বা চৰ্বি, প্ৰ'টিন, ভিটামিন, মাইক্ৰ নিউট্ৰিয়েন্ট বা সুক্ষ্ম পোষক আৰু খনিজ পদাৰ্থ সহ সকলো ধৰণৰ পুষ্টি উপাদান থাকে।

আইৰণ	সেউজীয়া শাক-পাচলি, গুৰ, লিভাৰ, মাংস, মাছ, বাদাম, খেজুৰ, এৰিটক, দাইল, কাবুলি বুট	
কেলচিয়াম আৰু ভিটামিন ডি	গাখীৰ, কণী, সাগৰীয় মাছ, কাঠফুলা, কমলা, মাখন, পনিৰ, শুকান ফল বা ড্ৰাই ফ্ৰুইট	বাহিৰত খেলা-ধূলা কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিব লাগে।

শিশুৰ খাদ্যত সকলো ধৰণৰ পুষ্টিৰ পদাৰ্থ থাকিব লাগে আৰু আমি তেওঁলোকৰ সোৱাদ আৰু ৰুচি অনুযায়ী খাদ্য তৈয়াৰ কৰিব লাগে। সিহঁতক জোৰকৈ নহয় বৰঞ্চ খেল ধেমালীৰ মাজেৰেহে আহাৰ খুৱাব লাগে। যিবোৰ শিশু খোৱাত বেয়া তেওঁলোকক অলপ অলপকৈ সঘনাই খুৱাই থাকিব লাগে।

খাদ্যৰ বিষয়ে কিছুমান সাধাৰণ কথা —

(ক) আপোনাৰ শিশুটিক দিনটোৰ ভিতৰত ৫-৬ বাৰকৈ আহাৰ খুৱাব।

(খ) উচ্চ কেলৰি যুক্ত, উচ্চ প্ৰ’টিন যুক্ত খাদ্য যেনে— পনিৰ, কাজু বাদাম, কাঠ বাদাম, অন্য বাদাম সমূহ, কণী, চীজ, কাবুলি চানা, সেউজীয়া মগু ইত্যাদি।

(গ) লক্ষ্য কৰিব দিনটোৰ কোনটো সময়ত আপোনাৰ শিশুটিৰ ভালকৈ ভোক লাগে আৰু ঠিক সেই সময়তেই খাবলৈ দিব।

(ঘ) যথাসময়ত ঘৰত তৈয়াৰ কৰা খাদ্য দিব। জাংক ফুড ঘৰতে স্বাস্থ্যকৰ ভাৱে তৈয়াৰ কৰিব পৰা যায়। বন্ধন পদ্ধতি

ইণ্টাৰনেটত সহজে পোৱা যায়।

সুখম আহাৰৰ লগতে খাদ্য বিপাক ক্ৰিয়া আৰু স্বাস্থ্যক মন আৰু দেহৰ বাবে শাৰীৰিক ক্ৰিয়াও আৱশ্যক। ল’ৰা-ছোৱালীবোৰক বৰি ক্ৰীড়াৰ প্ৰতি উৎসাহিত কৰিব লাগে যাতে সূৰ্য্যৰ পোহৰ তেওঁলোকৰ শৰীৰত পৰে যিয়ে তেওঁলোকক শাৰীৰিক আৰু মানসিক ভাৱে সুস্থ কৰি ৰাখে। বিদ্যালয়তো তেওঁলোকক বৰি খেলা-ধূলাত যোগদান কৰাব লাগে। শাৰীৰিক ক্ৰীড়া যেনেকৈ খেলা-ধূলা ইত্যাদিয়ে এটি শিশুক কেৱল শাৰীৰিক ভাৱেই সুস্থ ৰাখে এনে নহয়, ই তেওঁলোকক শৃঙ্খলাবদ্ধ, মনোযোগী, স্বাৱলম্বী আৰু আত্মবিশ্বাসী হোৱাত সহায় কৰে।

সবাটোকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ কাম হৈছে বিশ্ৰাম কৰা। স্বাস্থ্য, সুখম আহাৰ, শাৰীৰিক ক্ৰীড়াৰ উপৰিও এটা শিশুৱে ভালদৰে বিশ্ৰাম কৰাটো আৱশ্যক।

আহক আমি সকলোৱে একেলগে সুস্থ শৰীৰ আৰু মনৰ বাবে কাম কৰো যাতে আমাৰ অনাগত প্ৰজন্মৰ সামগ্ৰীক বিকাশ ঘটে। □

—○—○—

শিশুৰ চৰিত্ৰ গঠনত সাধু কথা কোৱাৰ প্ৰয়োজনীয়তা

ড° অনুৰাধা দত্ত

এলবাৰ্ট আইনষ্টাইনে কৈছিল— ‘তুমি যদি তোমাৰ শিশুটোক বুদ্ধিমত্তা কৰিব খুজিছা তেওঁক সাধুকথা শুনাবা আৰু বেছি বুদ্ধিয়ক কৰিবলৈ আৰু বেচি সাধু কথা কবা।’ সাধু কথানো কি? এখন সমাজৰ সংস্কৃতি ইতিহাস আদি সকলো সাধুকথাৰ জৰিয়তে জনোৱাৰ সুবিধা আছে। তাৰোপৰি শিশু মনবিকাশৰ কাৰণে কিতাপ পঢ়াৰ প্ৰয়োজন কিমান বেচি আমি সকলোৱে জানো। এই অভ্যাস গঢ়ি তুলিবলৈ কেচুৱা কালৰে পৰা শিশুটোক সাধুকথা ক’ব লাগে বা পঢ়ি শুনাব লাগে। যাৰ ফলত শিশুটোক বিভিন্ন ধাৰণা আৰু সংস্কৃতিৰ লগত শিশুৰ অজানিতে পৰিচয় কৰাই দিয়া হয়। সময় বঢ়াৰ লগে লগে ইয়াৰ দ্বাৰা কিতাপ পঢ়িবলৈ হেঁপাহ হোৱাৰ প্ৰমাণ আমি মন কৰিলে দেখা পাওঁ। সাধুৰ জৰিয়তে শিশু এটাই নিজৰ জীৱনৰ কথা, পৃথিৱীৰ কথা জানিবলৈ পোৱাৰ লগতে তেওঁৰ কুমলীয়া মনত বহুতো কথা জানিবলৈ উৎসুকতাৰ জন্ম হয়। সেই সকলো বিষয়ৰ দ্বাৰা শিশুটোৰ মন বিকাশ হয়।

পৃথিৱীৰ সকলো জাতিৰ যেনেকৈ বিভিন্ন ভাষা আছে তেনেকৈ বিভিন্ন ধৰণৰ সাধু কথা মুখে মুখে চলি আহিছে। আমাৰ অসমত অসমীয়াৰ উপৰিও নগা, মণিপুৰি, বড়ো, কাৰ্বি, ৰাভা আদি প্ৰত্যেক উপজাতিৰ নিজা নিজা সাধু কথা আছে যাৰ দ্বাৰা সকলোৱে সংস্কৃতি, কবিতা বা গীতমাতো জানিবলৈ পোৱা যায়। অসমীয়া ভাষাত ৰসৰাজ বেজবৰুৱাৰ ‘ককাদেউতা আৰু নাতি ল’ৰা’, ‘বুঢ়ী আইৰ সাধু’কে ধৰি শিশু উপযোগী বহুতো গ্ৰন্থ আছে। জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ শিশু ৰামায়ণকে প্ৰমুখ্যে কৰি বিভিন্ন ধৰণৰ ভূত-প্ৰেতৰ ওপৰত কবিতা আৰু বহুতো আখ্যান আছে। মিত্ৰদেৱ মহন্তৰ সাৱলি ভাষাত লেখা ৰামায়ণ-মহাভাৰতৰ যোগেদি ভাৰতবৰ্ষৰ দুখন পুৰণি মহাকাব্যৰ এখন স্পষ্ট ছবি দেখিবলৈ পোৱা যায়। মিত্ৰদেৱ মহন্তই সেইবোৰৰ উপৰিও বিহু বৰ্ণনাৰে লিখা কবিতাই আজিৰ প্ৰজন্মক অসমীয়া ৰীতি-নীতিৰ সম্পৰ্কে বহুল ব্যাখ্যা দিছে। নৱকান্ত বৰুৱা আন এজন লেখক যাৰ শিশুৰ উপযোগী গল্প কবিতাই ইংৰাজী এলিচ-ইন-ওৱাণ্ডাৰলেণ্ডৰ (Alice-in-wonderland) নিচিনাকৈ শিশুটোক আকাশে বতাহে

কল্পনাৰ ৰাজ্যলৈ লৈ যাব পাৰে। বৰ্তমান সময়তো গগণ অধিকাৰীৰ দৰে আন বহুতো লেখকে শিশু উপযোগী পুথি ৰচনা কৰিছে।

অতীজৰ পৰা আজিলৈকে সাধু কথাই শিশু এটাক কল্পনাৰ ৰাজ্যলৈ লৈ যাব পাৰে। সেয়েহে সাধু শুনৰ শিশুৰ সৃজন শক্তি বৃদ্ধি পায়, যিটোৱে জীৱনত তেওঁক বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত সহায় হয়। তাৰোপৰি আমাৰ সমাজত ককাদেউতা বা আইতাকে জহকালি গধূলি পৰত আকাশৰ জোন-তৰা চাই সাধু কথা কোৱাটো আমাৰ সমাজত প্ৰচলন আছিল। পশ্চিমীয়া সমাজত শিশুটোক দুই তিনিমাহ মান হোৱাৰ পিছৰে পৰা কেইবা গৰাকী মাতৃ লগ লাগি শিশুক সাধুকথা কৈ শুনায়। আচৰিত লাগিলেও বিভিন্ন অধ্যয়নৰ দ্বাৰা প্ৰমাণ কৰিছে যে এনে ধৰণৰ সাধু কথা শুন শিশুসকলৰ সোনকালে মাতৃ ফুটে, শব্দবোৰ কমবয়সতে উচ্চাৰণ কৰে আৰু সকলোতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা হৈছে যে কথা শুনৰ শক্তিটো বাঢ়ে অৰ্থাৎ একাগ্ৰতাৰে কথা শুনিব পাৰে যাৰ ফলত শৈক্ষিক জীৱনত বহুতো উপকাৰ হয়। সাধু শুনৰ জৰিয়তে শিশুৰ স্মৃতি শক্তিও বাঢ়ে অৰ্থাৎ বিভিন্ন ধৰণৰ কথা মনত ৰাখিব পাৰে। সাধুৰ জৰিয়তে শিশু এটাই বিভিন্ন লংস্কৃতিৰ কথা জানিব পাৰে। আমাৰ দেশত প্ৰাক্-প্ৰাথমিক পঢ়াশালিতে ল’ৰা-ছোৱালীক ইংৰাজী কবিতা যেনে—(ক) জেক এণ্ড জিল, (খ) টুইঙ্কল টুইঙ্কল লিটিল ষ্টাৰ, (গ) জনী জনী ইয়েচ পাপা, ইত্যাদি শিকোৱা দেখা যায়। ইয়াৰ পৰিৱৰ্ত্তে শিশু এটাই দুই বা তিনি বছৰ আমাৰ সমাজ সংস্কৃতিৰ ভিত্তিত লিখা কবিতা যেনে—‘জোনবাইয়ে বেজি এটা দিয়া...’, ‘অ’ ফুল অ’ ফুল নুফুলনো কিয়...’, ‘কৰ দেশত ককাদেউতাই কল মতিয়াই থাকে’, আদি অসমীয়া কবিতা শিকালে শিশুটোৱে অসমীয়া ভাষাৰ শব্দ শিকাৰ লগতে আমাৰ সংস্কৃতিৰ বিষয়েও কিছু কথা জানিব পাৰে। আমাৰ বিশ্বাস তেনে ধৰণৰ শিশু কবিতা বা সাধু শুনিলেহে আমাৰ ল’ৰা-ছোৱালী শুনৰ দক্ষতা, নিজৰ ভাষাৰ শব্দ শিকাৰ ক্ষমতা আদি বাঢ়ে। নিজৰ ঘৰ বা পৰিয়ালৰ বাহিৰেও আমাৰ চাৰিওফালে থকা প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য্য বা বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মাজত থকা সাধু বা গীত মাতৰ সংস্কৃতিক জানিবলৈ

হেঁপাহ জন্মোৱাটো কঠিন। আমাৰ নিচিনা ৰাজ্য এখনত বিভিন্ন ভাষা, লিখিত বা মুখে মুখে চলি অহা সাধু কথাৰ অভাৱ নাই। সাধু কথাৰ জৰিয়তে এই সকলোলৈ দৃষ্টি গোচৰ কৰিব পাৰিলেহে আমি প্ৰকৃত অৰ্থত এজন সু-শিক্ষিত নাগৰিক গঢ়িবলৈ সহায় কৰিব পাৰিম।

এটা সময় আছিল আমি সকলোৱে জানো আমাৰ অসমত বড়ো, কছাৰী, ৰাভা, নগা, মণিপুৰী, ত্ৰিপুৰী সকলোৱে একেলগে আছিল। দিন বাগৰাৰ লগে লগে সকলো ভাগ ভাগ হ'ল। ফলস্বৰূপে আমাৰ নতুন প্ৰজন্মই সকলো জনজাতীয় গোটক নিজতকৈ বেলেগ বুলি ভাবিবলৈ শিকিলে। এতিয়াও সময় আছে আমি আমাৰ নতুন প্ৰজন্মক এনে সংস্কৃতিৰ পৰা আঁতৰাই সন্মিলন-মিলনৰ ভাৱেৰে জীয়াই থাকিবলৈ শিকোৱা। আমাৰ ব্যক্তিগত অভিজ্ঞতাৰে দেখিছো যি সময়ত কাৰ্বি আৰু ডিমাচাৰ মাজত মনোমালিন্য হৈ দুয়ো জনজাতিৰ মাজত নানা অঘটন ঘটিছিল। দুয়ো পক্ষৰ ডেকাচামে হাতত অস্ত্ৰ তুলি লৈছিল, সেই সময়ত গুৱাহাটীৰ সমাজ বিজ্ঞান অনুষ্ঠানৰ শান্তি অধ্যয়ন বিভাগৰ পৰা গৱেষণা কৰিবলৈ যাওঁতে দেখা গৈছিল দুয়ো পক্ষৰ ল'ৰা-ছোৱালী পাঁচৰ পৰা বাৰ বছৰ বয়স, আনি একেটা শিবিৰত ৰাখি সাধু কথা কোৱা, গানগোৱা, ছবি অঁকা আদি বিভিন্ন মাধ্যমেৰে দুই ৰাতি

ৰখাৰ পিছত শিশুসকলে ইজনে সিজনক এৰি যাবলৈ কন্দা কটা কৰিছিল। ইয়াৰ দ্বাৰা প্ৰমাণিত হয় যে সৰু ল'ৰা-ছোৱালীৰ মাজত সাধু কথাৰ জৰিয়তে শান্তিৰ বতৰা দিবলৈ বৰ সহজ। সাধু কথা কোৱা বা শুনাই এটা তাৎপৰ্যপূৰ্ণ কথা। আজি অসমত একেলগে শান্তিৰে বাস কৰা বিভিন্ন ধৰ্মালম্বী লোকৰ মাজত দলীয় ৰাজনীতিয়ে আউল লগাবলৈ চেষ্টা কৰিছে। শিশুৰ যোগেদি বহুতো সমস্যা পলমকৈ হ'লেও সমাধান কৰাৰ উদাহৰণ আছে। গতিকে আমি বিশ্বাস কৰো সাধু কথা, বিভিন্ন গোটৰ স্বকীয় গান বাজনাৰ সময়ত হেৰুৱা ঐক্যতা ঘূৰাই আনিবৰ প্ৰয়াস কৰিব পাৰি। মুঠতে সাধু এটা শুনা বা কোৱাৰ যোগেদি শিশু এটা কেৱল ব্যক্তিগত উন্নতিয়ে যে কৰিব তেনে নহয়, মাক-দেউতাক, ককা-আইতাকৰ লগত সম্পৰ্ক স্থাপন কৰাৰ উপৰিও আলিবাটৰ দুয়ো কাষে থকা দুখন গাঁৱৰ মাজত সৃষ্টি হোৱা কন্দলৰ শাম কাটিব যদিহে দুয়ো পক্ষই দুয়ো পক্ষৰ ভাষা, সাধু, সংগীত আদিৰ দ্বাৰা এক হয় আৰু দুয়োটাক সংস্কৃতিক সন্মান কৰিব শিকে। বৰ্তমান অভিভাৱকৰ কৰ্তব্য হেৰুৱাই যোৱা গীত-মাত, গল্প, কবিতা, উদ্ধাৰ কৰা আৰু সেই সকলো বিলাক ল'ৰা-ছোৱালী আৰু ডেকা-গাভৰুৰ মাজত জনপ্ৰিয় কৰাৰ। ইয়াৰ মাজেদি হয়টো পৰোক্ষভাৱে আমাৰ সমাজলৈ শান্তি আৰু ঐক্যতা ঘূৰি আহিব। □

—○—○—

মোৰ ভাৰত পৰিদৰ্শন আৰু শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ

প্ৰীতম চৌধুৰী
মাৰ্কিন যুক্তৰাষ্ট্ৰ

সৰুতে যেতিয়া মই ভাৰতলৈ যাও বহুবাৰ মই শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰলৈ যোৱাৰ সুযোগ পাইছিলো। সেই অভিজ্ঞতাই মোক আজিও আপ্লুত কৰে। অকল আপ্লুত কৰাই নহয় ই মোৰ নিজৰ জীৱন গঢ়াতো সহায়ক হৈছিল।

যিহেতু প্ৰকল্পত মোৰ প্ৰয়াত আইতাই মনে প্ৰাণে অগ্ৰণী ভূমিকা লৈছিল, সমাজৰ বহু লোকৰ সহায়ত সেইটো প্ৰকল্প কাৰ্য্যকৰী হৈ আহিছে। মই জানিব পাৰিছিলো যে মোৰ সিফালৰ ককা-আইতা আৰু পৰিয়ালবৰ্গ এই বিদ্যালয়খনত সহযোগী আছিল। যিহেতু অনেক লোক একেটা লক্ষ্যৰ বাবে

একত্ৰিত হৈছে, এইটো কোনো আচৰিতজনক কথা হৈ থকা নাই যে আজি এই বাৰ্ষিকী আৰু স্মৃতি উৎসৱ ইমান উৎসাহ আৰু উদ্দীপনাৰে উদ্‌যাপন কৰা হৈছে।

মই সেই সকলো ব্যক্তিলৈ শুভকামনা জনাওঁ যি সকলে নিজৰ সামৰ্থ অনুসৰি এই প্ৰক্ৰিয়াটো আগুৱাই লৈ গৈ আছে। ভৱিষ্যতৰ মোৰ এই বিদ্যালয় পৰিদৰ্শনলৈ আগ্ৰহেৰে বাট চাও যাতে মই ধুনীয়া শিশুসকলৰ লগত আৰু অভূতপূৰ্ব শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰী সকলৰ সৈতে পুনৰ সংযোগ কৰিব পাৰো। □

—○—○—

মানসিক স্বাস্থ্য আৰু শিশু

নিমি বৰগোঁহাঞি

চিফ ক্লিনিকেল চাইক'লজি

গুৱাহাটী নিউৰ'লজিকেল ৰিচাৰ্চ চেণ্টাৰ

“স্বাস্থ্য এনে এটি অৱস্থা য'ত শৰীৰ, মন আৰু প্ৰাণ সুস্থ হৈ থাকে।” মানসিক সুস্থতা আজিৰ দিনত সমগ্ৰ স্বাস্থ্যৰ এটি মৌলিক কাৰণ যিয়ে শাৰিৰীক স্বাস্থ্য বক্ষনাবেক্ষণ কৰাত আৰু সামাজিক দক্ষতা লাভ কৰাত উপাদান যোগায়।

মানসিক স্বাস্থ্যজনিত সমস্যাই প্ৰতি ১০ জনৰ ভিতৰত এজন শিশু আৰু তৰুণ প্ৰজন্মৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলায়। এনে সমস্যাবোৰ যেনে বিষন্নতা, উদ্বেগ, আচৰণ ব্যাধি ইত্যাদি প্ৰায়েই তেওঁলোকৰ জীৱনত ঘটি থকা ঘটনাবোৰৰ স্বতঃস্ফূট প্ৰতিক্ৰিয়া। শিশুসকলৰ মানসিক সুস্থতা শাৰিৰীক সুস্থতাৰ বাবে সমানেই আৱশ্যক। প্ৰতিকূল মানসিক স্বাস্থ্যই শিশু আৰু তৰুণ সকলক সহনশীলতা বিকাশ কৰোৱাত উপাদান যোগায় যিয়ে তেওঁলোকক জীৱনৰ যিকোনো সমস্যাৰ সন্মুখীন হোৱাৰ বাবে সাজু কৰি পূৰ্ণ বিকশিত আৰু স্বাস্থ্যবান প্ৰাপ্ত বয়স্কলৈ পৰিণত কৰে।

আমি যেতিয়া শিশু সকলৰ মানসিক স্বাস্থ্যৰ কথা কওঁ, তাত অন্তৰ্ভুক্ত থাকে উন্নয়নমূলক আৰু মানসিক স্তৰত উপনীত হোৱা আৰু সুস্থ সামাজিক দক্ষতা লাভ কৰি যেতিয়াই যি সমস্যাৰ সন্মুখীন হয় তেতিয়া যুজিব পাৰে। মানসিক ভাৱে সুস্থ শিশু সকলৰ এটি ইতিবাচক গুণ থাকে আৰু তেওঁলোকে ঘৰত, বিদ্যালয়ত আৰু অন্যান্য সামাজিক স্থানত ভালকৈ কাম কৰে। এটা শিশু এখন ঘৰত জন্ম লয় আৰু শৈশৱৰ গোটেই গঠনমূলক সময়ছোৱা তেওঁ অনবৰতে নিজৰ মাকৰ সংস্পৰ্শত থাকে। শিশু সকলৰ প্ৰয়োজন-

সুৰক্ষা-শিশুৱে নিৰাপদ আৰু সুস্থ অনুভৱ কৰিব লাগে।

স্তিৰতা-স্থিৰতা আছে পৰিয়াল আৰু সমাজৰ পৰা।

স্থিৰতা-পিতৃ-মাতৃয়ে ল'ৰা-ছোৱালীক ডাঙৰ দীঘল কৰোঁতে সামঞ্জস্য ৰাখিব লাগে।

আবেগিক সমৰ্থন-পিতৃ-মাতৃৰ কথা আৰু কাৰ্য্যই শিশুৰ বিশ্বাস, সন্মান, আত্মসন্মান আৰু স্বাধীন মনোভাৱ গঢ়ি তোলাত সহায়ক হ'ব লাগে।

মানসিক আৱশ্যকতা সমূহ—

মানসিক আৰু আবেগিক আৱশ্যকতা সমূহৰ উপৰিও ভাল বন্ধু থকা। ডাঙৰৰ পৰা উৎসাহিত কথা শুনা শিশুৰ আত্মবিশ্বাস, উচ্চ আত্মসন্মান আৰু জীৱনৰ প্ৰতি সুস্থ আবেগিক দৃষ্টিভংগী গঢ়াত খুউব আৱশ্যক হয়। সেই কাৰণে শাৰিৰীক আৰু মানসিক স্বাস্থ্য উভয়ে শিশু বিকাশৰ কাৰণে গুৰুত্বপূৰ্ণ। শৈশৱৰ অভিজ্ঞতাবোৰ ভৱিষ্যতৰ ব্যক্তিৰ উন্নয়নৰ কাৰণে আৱশ্যক। পিতৃ-মাতৃ সকলেই এই কৌশলগত অৱস্থানত থাকে যাৰ দ্বাৰা তেওঁলোকে শিশুৰ চৰিত্ৰত ধনাত্মক অভ্যাস গঢ়ি তুলিব পাৰে।

যিহেতু তেওঁলোকেই শিশুসকলৰ শৈশৱকাল নিয়ন্ত্ৰণ কৰে। প্ৰথম প্ৰয়োজনীয় চৰ্ত হৈছে পিতৃ-মাতৃ আৰু ঘৰৰ পৰিয়ালৰ সদস্যৰ মৰম আৰু স্নেহ। এটা শিশুৱে নিজৰ ঘৰতে সুৰক্ষিত আৰু মৰম অনুভৱ কৰিব লাগে। পিতৃ-মাতৃয়ে শিশুৰ আৱশ্যকতা সমূহ পূৰ্ণ কৰিব লাগে। শৈশৱতে তেওঁলোকক এটা সঠিক আৰু অনুগ্ৰাহী পৰিবেশ প্ৰদান কৰিব লাগে। শিশুৰ ব্যক্তিত্বৰ সৰ্বাত্মক বিকাশৰ কাৰণে তেওঁলোকক আনন্দ দায়ক আৰু সন্তোষজনক অভিজ্ঞতা প্ৰদান কৰিব লাগে।

শিশু সকলৰ এটা ভাল মানসিক স্থিতি হোৱা উচিত যদিহে তেওঁলোকে নিজৰ জীৱনটো নিজৰ সম্পূৰ্ণ সম্ভাৱ্যৰে জীয়াব বিচাৰে, জীৱনটোক ধনাত্মক অভিজ্ঞতাৰে পূৰ্ণ কৰিব বিচাৰে আৰু নিজৰ আৰু আশে পাশে থকা সকলৰ কাৰণে সবাতোকৈ উত্তম হোৱা কাৰ্য্য কৰিব বিচাৰে।

এনেকুৱা বহুতো ইতিবাচক আৰু নেতিবাচক কাৰণ আছে যিয়ে এটি শিশুৰ মানসিক স্থিতিত প্ৰভাৱ পেলাব পাৰে। শিশু এটিক এনেকুৱা এক পৰিবেশ প্ৰদান কৰিব লাগে য'ত প্ৰেম, সমবেদনা, আস্থা আৰু বোধশক্তি প্ৰদৰ্শন কৰা হয় যাতে তেওঁলোকে এইবোৰৰ যোগেদি এটা ফলদায়ক জীৱনধাৰা নাপায়। কিছুমান শিশুৱে এনে জীৱন ব্যতিত কৰিব লাগে যিয়ে

তেওঁলোকৰ মনত উদ্বেগ, বিৰক্তিভাৱ, ঘৃণা, অবিশ্বাস আৰু অনবৰতে নেতিবাচক চিন্তাৰে ভৰি থাকে। তেওঁলোকে নিজৰ আৱেগৰ সৈতে যুঁজ কৰোতে কষ্ট পায়। এই শিশু সকলক কাউন্সেলিংৰ নিচিনা মানসিক স্বাস্থ্যৰ কাৰ্যসূচী লাগে। কিছুমান শিশুৱে মানসিক স্বাস্থ্য সম্বন্ধীয় সমস্যাৰ সৈতে জন্ম লয়।

কেৱল এটা শিশুৰ বাবেই নহয়, যিকোনো এজন মানুহৰ কাৰণে এইটো এটা কঠিন প্ৰক্ৰিয়া যে তেওঁলোকে এনেকুৱা বিপত্তিৰ পৰা জয়ী হ'ব লাগে। তথাপিও সক্ৰিয় হৈ তেওঁলোকৰ কাৰণে যিমান খিনি কৰিব পৰা যায় কৰিলে তেওঁলোকৰ মানসিক স্বাস্থ্যত কিছু পৰিমাণে হলেও ধনাত্মক প্ৰভাৱ পেলাব পাৰে।

এইবোৰ সমস্যাৰ কাৰণে প্ৰতিপালন নহয়। বৰঞ্চ প্ৰাকৃতিক হৈ হয়। সেই কাৰণে এই শিশুসকলক তেওঁলোকৰ আবেগিক স্থিতিৰ লগত যুজিবলৈ কঠিন হৈ পৰে। বহুতো শিশুৱে স্বাভাৱিকভাৱেই বিষন্নতা অনুভৱ কৰে বা উদ্বেগ হৈ উঠে। যদি এনে সমস্যাবোৰৰ প্ৰতি মনোযোগ দি সমাধান কৰা নাযায় তেতিয়া তেওঁলোক নিম্ন স্ব-সন্মানত ভোগে আৰু শৈক্ষক পৰিবেশতো তেওঁলোকে সংগ্ৰাম কৰিব লাগে।

মানসিক সমস্যা থকা শিশুসকলৰ বিভিন্ন পৰিবেশৰ লগত অভ্যস্ত হোৱাত অসুবিধা হ'ব পাৰে। গৱেষণাই প্ৰদৰ্শিত কৰিছে যে যদিহে তেওঁলোকক এজন মনোৰোগ বিশেষজ্ঞৰ দ্বাৰা চিকিৎসা কৰোৱা নহয় ডাঙৰ হোৱাৰ পিছতো হয়তো তেওঁলোকে নিজৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ লগত একেই আচৰণ কৰিব। দেখা যায় যে এই শিশুসকলৰ নিম্ন স্ব-মূল্য আৰু নেতিবাচক অনুভূতি থাকে আৰু যদি বিদ্যালয়ত কাৰ্যকাৰিতা বেয়া হয় আৰু পিচলৈ অস্বাস্থ্যকৰ জীৱনধাৰাৰ সিদ্ধান্তত জড়িত হৈ যায়। তৎসত্ত্বেও যদিহে এই শিশুসকলক সঠিকভাৱে চিকিৎসা কৰা হয়, তেতিয়া তেওঁলোকে এটা উজ্জ্বল সম্ভাৱনাময় জীৱন জীৱাবলৈ শিকিব পাৰে। তেওঁলোকে বহুতো এনে সমস্যাবোৰৰ লগত যুঁজিব পাৰে যিয়ে বিনা অনুমতিৰে তেওঁলোকক প্ৰভাৱিত কৰে। এই শিশু সকলে প্ৰেম, শান্তিৰে ভৰপূৰ এটা ভাল মানসিক স্থিতি লৈ এক সুখী আৰু উজ্জ্বল জীৱন জীয়াব পাৰে। মানসিকভাৱে সুস্থ ল'ৰা-ছোৱালীবোৰৰ এটা ইতিবাচক গুণ থাকে যিয়ে তেওঁলোকক ঘৰত, বিদ্যালয়ত আৰু সমাজত ভালকৈ কৰ্ম কৰাত সহায় কৰে। সাধাৰণতে দেখা শিশুসকলৰ মনোৰোগৰ বা মানসিক ব্যাধি হৈছে

আচৰণগত সমস্যা সমূহ যেনে মনোযোগ অভাৱ, অতি সক্ৰিয়তা ব্যাধি। বিদ্যালয় প্ৰত্যাখ্যান বা বিদ্যালয়ৰ প্ৰতি বিতৃষ্ণা। উদ্বেগ ব্যাধি আৰু বিৰোধী বিবাদী ব্যাধি আৰু চিন্তা কৰিবলগীয়া কথা যিয়ে তেওঁলোকৰ শিক্ষা আহৰণ, আচৰণ আৰু আবেগ অনুভূতিবোৰ নিয়ন্ত্ৰণত সমস্যা হিচাবে দেখা দিয়ে সেয়া হৈছে শিক্ষা আৰু উন্নয়ন প্ৰতিবন্ধী। আত্মমগ্নতা ৰোগ বা সংশয়ৰ কাৰণ পদাৰ্থ অপব্যৱহাৰ আৰু নিজৰ ক্ষতি কৰা।

শিশুসকলৰ সামগ্ৰীক বিকাশৰ বাবে মানসিক সুস্থতা অতি প্ৰয়োজনীয়। মানসিক ব্যাধিবোৰ হৈছে দীৰ্ঘস্থায়ী স্বাস্থ্যৰ অৱস্থা যি বহু সময়লৈ অব্যাহত থাকে আৰু একেবাৰে নাইকিয়া হৈ নুঠে আৰু কেতিয়াবা গোটেই জীৱনকাল থাকি যায়।

পিতৃ-মাতৃ আৰু শিক্ষকসকলৰ পৰা পথ প্ৰদৰ্শক, সহমৰ্মিতা আৰু সহযোগিতা পালে শিশুসকলৰ তেওঁলোকৰ মানসিক সমস্যাবোৰৰ সৈতে যুঁজিবলৈ ডাঙৰ সহায় হ'ব। প্ৰাথমিক ৰোগ নিৰ্ণয় আৰু সঠিক সহায় বা চিকিৎসাই সম্পূৰ্ণ আৰোগ্য আৰু সহায়ক হয় নতুবা সহায় আৰু চিকিৎসা অবিহনে তেনে শিশুৱে কৈশোৰ অৱস্থাত মদ বা ড্ৰাগচ খাব পাৰে আৰু হিংসাত্মক বা স্ব-ধংসাত্মক আচৰণৰ লগতে আত্মহত্যাও কৰিব পাৰে।

এটা শিশুৰ যদি তেওঁৰ পিতৃ-মাতৃৰ লগত এক উষ্ণ আৰু উন্মুক্ত সম্পৰ্ক থাকে, তেতিয়া শিশুসকলে তেওঁলোকৰ কষ্টৰ বিষয়ে সহজভাৱে ক'ব পাৰে। পিতৃ-মাতৃয়ে তেওঁলোকক সহায় কৰিব পৰা সবাতোকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ উপায় হৈছে তেওঁলোকৰ কথা শুনা আৰু তেওঁলোকৰ অনুভূতিবোৰ গুৰুত্ব সহকাৰে লোৱা। সাধাৰণতে শিশু আৰু ডেকা ল'ৰা-ছোৱালী সকলৰ নেতিবাচক অনুভূতিবোৰ গুচি যায়। যাহওঁক, যদিহে সমস্যাত ভুগিছে, যদি তেওঁলোকৰ নেতিবাচক অনুভৱবোৰে জীৱনত আগবঢ়াত বাধা জন্মাইছে, আৰু যদি তেওঁলোকৰ পীড়াই পাৰিবাৰীক জীৱনত ব্যাঘাত জন্মাইছে আৰু যদি আপোনালোকে আশা নকৰা ধৰণে একেৰাহে একেই আচৰণ কৰি আছে, তেতিয়াহলে সহায় লোৱাটো ভাল।

যদি এটা শিশুৰ কিবা এনেকুৱা সমস্যা আছে, তেন্তে শিক্ষক, বিদ্যালয়ৰ পৰামৰ্শদাতা বা মনোৰোগ বিশেষজ্ঞই সেই শিশুটোৰ মানসিক সমস্যাবোৰৰ লগত যুঁজিবলৈ সহায় কৰিব পাৰে। □

ৰূপালী-যাত্ৰা

ডলী ৰায় চৌধুৰী

প্ৰাক্তন শিক্ষয়িত্ৰী

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় ম'ডেল হাইস্কুল, জানুকবাৰী

১৯৯৫ চনত স্থাপিত হোৱা এই শিশুৱিকাশ কেন্দ্ৰই ৰূপালী জয়ন্তী পালন কৰাৰ বাতৰিয়ে মনত অতিশয় আনন্দ দিছে। চাওঁতে চাওঁতে এই অনুষ্ঠানটো একুৰি পাঁচ বছৰীয়া হ'ল। বাতৰিটো পাই আৰু আনন্দিত হ'লো কাৰণ এই স্কুল খনৰ জন্ম লগৰে পৰা মোৰ এটা ওচৰ সম্বন্ধ আছিল, সেয়ে হয়তো আৰু বেছি ভাল লাগিছে।

এটি মহৎ উদ্দেশ্য আগত ৰাখি ড° উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে ১৯৯৫ চনত এই ক্ৰেছ ও প্ৰিন্স্কুল (শিশুৱিকাশ কেন্দ্ৰ) খন আৰম্ভ কৰিছিল। গুৱাহাটী চহৰত কৰ্মৰত মহিলাৰ সংখ্যা বাঢ়ি আহিব ধৰিলে। তেওঁলোকৰ সৰু সৰু শিশু কন্যা-পুত্ৰৰ বাবে এখন এনেকুৱা ক্ৰেছৰ বিশেষ প্ৰয়োজন আছিল। সেই সময়ত ল'ৰা-ছোৱালী নিৰ্ভৰগোয়া স্থানত ৰাখি কামলৈ যাব পৰা সু-পৰিচালিত ক্ৰেছৰ অভাৱ অভিভাৱকসকলে বাৰুকৈয়ে উপলব্ধি কৰিছিল। তেখেতৰ এই প্ৰয়াস প্ৰশংসনীয়। তেখেতে পতা এই ক্ৰেছ খনত যথেষ্ট সুবিধা থকাৰ বাবে অভিভাৱক সকলে সন্তুষ্টি লাভ কৰিছিল। দ্বিতীয়তে ইয়াত থকা প্ৰি-স্কুল খনৰ বাবে আৰু বেছি সুবিধা হৈছিল। এবছৰৰ পৰা চাৰি-পাঁচ বছৰ হোৱালৈকে ইয়াতেই সুবিধাখিনি লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। সেই কেইবছৰৰ ভিতৰত ল'ৰা-ছোৱালী বিলাক কিছু পৰিমাণে স্বাৱলম্বী হয়। দিনটোৰ কাৰণে নিৰ্ভৰযোগ্য স্থানত নিজৰ কণমানি শিশুক থৈ মাক (অভিভাৱক) সকলে নিজৰ কামলৈ যাব পাৰিছিল।

বাহিৰাদেশৰ আৰ্হিৰে এই ক্ৰেছখন স্থাপন কৰা হৈছিল। ড° চৌধুৰীয়ে ভ্ৰমণ কৰি পোৱা অভিজ্ঞতাৰ আলমত বিজ্ঞান সন্মত, স্বাস্থ্য সন্মত হোৱাকৈ ক্ৰেছখন আৰম্ভ কৰিছিল বাবে অভিভাৱক সকল সন্তুষ্ট হ'ব পাৰিছিল।

ইয়াত বহুতো সুবিধা আছে। ল'ৰা-ছোৱালীক স্বাস্থ্য সন্মত ভাৱে ৰখাৰ ব্যৱস্থা, সুকীয়া বিছনা, টয়লেটৰ ব্যৱহাৰ, পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্নভাৱে থকা ব্যৱস্থা ইত্যাদি কথাবোৰে অভিভাৱকসকলক আকৰ্ষণ কৰিব পাৰিছিল। অৱসৰৰ সময়ত ঘৰৰ ভিতৰত খেলা,

ঘৰৰ বাহিৰত খেলা, দৌৰিব পৰা, খোলা ঠাই থকা বাবে খুব সুবিধা। খোৱা-লোৱা, বিশ্রাম আদিৰ সময় নিৰ্দ্ধাৰিত আছিল আৰু পৰিচৰ্যা কৰ্মচাৰীসকলে যথেষ্ট নিষ্ঠা সহকাৰে কামবোৰ কৰিছিল। তাতোকৈ ডাঙৰ কথা সময়ে সময়ে শিশু বিশেষজ্ঞৰ দ্বাৰা স্বাস্থ্য পৰীক্ষা কৰা হৈছিল। মাজে-সময়ে ফল, বিস্কুট, ফলৰ ৰস আদিও বিতৰণ কৰা হৈছিল। মণ্টেছৰী শিক্ষাৰে শিক্ষিত শিক্ষয়িত্ৰীৰ দ্বাৰা প্ৰি-স্কুল খন চলোৱা হৈছিল। পিছত মণ্টেছৰীৰ পৰা হাইস্কুললৈ উন্নীত কৰা হৈছিল যদিও অনিবাৰ্য কাৰণবশতঃ হৈ নুঠিল। এইখিনিতে এটা কথা উল্লেখ কৰা লাগিব। ড° উষাৰাণী চৌধুৰীৰ পৰিয়ালৰ বা আত্মীয়সকলে বিনা পাৰিশ্ৰমিকেৰে আগবঢ়োৱা সেৱা বিশেষ ভাৱে উল্লেখযোগ্য। এই কৰ্মৰত মহিলাসকলে তাৰ মাজতে মাতৃ উদ্যোগ (আত্মসহায়ক গোট) খুলিছিল। তাত অভিভাৱক সকলে আৰু কৰ্মচাৰী সকলে ঘৰুৱা উৎপাদিত বস্তু কিনিবলৈ সক্ষম হৈছিল। ইয়াৰ দ্বাৰা মাতৃ উদ্যোগ উপকৃত হোৱাৰ লগতে লাভাৱিতও হৈছিল।

প্ৰত্যেক মাহতে কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সভা অনুষ্ঠিত কৰি সমস্যাবোৰ আলোচনা কৰা হৈছিল। ময়ো কাৰ্যকৰী সমিতিৰ যুটীয়া সম্পাদক (Joint Secretary) আছিলো। ড° উষাৰাণী চৌধুৰীৰ লগত স্কুল সংক্ৰান্তত বহুত কথা বতৰা হৈছিল। তেখেত দীঘদিনৰ বাবে বাহিৰলৈ (আমেৰিকা) যাওঁতে এবাৰ স্কুলৰ কাৰ্যভাৰ মোক গতাই দিছিল আৰু ময়ো সুকলমে সেই দিনবোৰত কাম কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিলো। মই এখন স্কুলৰে শিক্ষয়িত্ৰী হোৱা বাবে মোৰ বন্ধৰ দিনত অবৈতনিক সেৱা আগবঢ়াইছিলো। প্ৰত্যেক বছৰে এই অনুষ্ঠানৰ বাঁটা বিতৰণী সভা পতা হৈছিল। এবাৰ 'বেবী শ্ব' (Baby Show) পতা হৈছিল। ল'ৰা-ছোৱালীৰ খেল-ধেমালি, Fancy Dress আদি পতা হৈছিল। বাঁটা বিতৰণীৰ লগতে মাতৃসকলৰ উদ্যোগত এখন মেলা পতা হৈছিল। বিভিন্ন ধৰণৰ ঘৰত বনোৱা খোৱা বস্তু, হাতৰ কাম আদি প্ৰদৰ্শনীত বিক্ৰী হৈছিল আৰু যথেষ্ট আনন্দ-স্বৰ্ঘুটি পাইছিলোঁ। বাঁটা বিতৰণী সভাত কিছু সংখ্যক বৰেণ্য

ব্যক্তিক আমন্ত্রণ কৰা হৈছিল। সেই আছিল ড° জ্যোতি মেধি (প্ৰফেচাৰ এমেৰিটাছ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়) অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি কনকসেন ডেকা, ড° নিৰ্মল চৌধুৰী (প্ৰাক্তন ভি চি, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়), প্ৰখ্যাত সাহিত্যিক শীলভদ্ৰ (গণিতজ্ঞ) আদি। কণ কণ ল'ৰা-ছোৱালীয়ে কৰা গীতমাতৰ অনুষ্ঠানে পৰিৱেশ মোহনীয় কৰি তুলিছিল। নৃত্য বিশাৰদ ৰামকৃষ্ণ তালুকদাৰৰ কণমানি ছোৱালীৰ দশাৱতাৰ (সত্ৰীয়া) নৃত্য আজিও মনত পৰে।

প্ৰত্যেক বছৰে কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সদস্য-সকল, কৰ্মচাৰীসকলক লৈ পিকনিকলৈ যোৱা হৈছিল। এবাৰ জাহাজেৰে

কৰা পিকনিক খুব ভাল লাগিছিল।

মৃত্যু চিৰন্তন সত্য! এজন মানুহৰ মৃত্যুৰ পিছত দিন বাগৰাৰ লগে লগে স্মৃতি বোৰ সোঁৱৰণী হৈ যায়। ড° উষাৰাণী চৌধুৰীয়েও এদিন আমাক এৰি গ'ল; কিন্তু তেওঁৰ সুকীৰ্ত্তিয়ে তেওঁৰ স্মৃতি সদায় আমাৰ মাজত যুগমীয়া কৰি ৰাখিব।

এই অনুষ্ঠানত সৰস্বতী পূজা খন খুব সুন্দৰকৈ অনুষ্ঠিত কৰি অহা হৈছিল, আজিও তেনেদৰে অনুষ্ঠিত হৈ আহিছে। অনাগত দিনবোৰতো এনেদৰে চলি থাকক তাকেই কামনা কৰিলোঁ।

ৰূপালী জয়ন্তী উপলক্ষে আয়োজন কৰা সমাৰোহত শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ উত্তৰোত্তৰ মঙ্গল কামনা কৰিলোঁ। □

—○—○—

মোৰ মালৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি

ডাঃ দিপালী ডেকা
জীয়ৰি

মোৰ মা ড° উষাৰাণী চৌধুৰী (পি এইছ ডি) ২০১৭ চনৰ ৫ চেপ্তেম্বৰ তাৰিখে পৰোলকগামী হয়। মা অনবৰতে কিবা কাৰণত ব্যস্ত থকা মোৰ মনত পৰে। তেওঁ এগৰাকী শক্তিশালী ব্যক্তিত্বৰ অধিকাৰী আছিল আৰু লগতে এক শৃংখলবদ্ধ জীৱন অতিবাহিত কৰিছিল।

মাৰ জীৱনটো বহুতো আমোদজনক আছিল; কিন্তু জীৱনত কাকো অনুসৰণ কৰা নাছিল। তেওঁ এগৰাকী ভাল ছাত্ৰী, ভাল গৃহিণী আৰু নিখুঁত শিক্ষয়িত্ৰী আছিল। সদায় নিজৰ শ্ৰেণীৰ পাঠৰ বাবে প্ৰস্তুতি চলাইছিল। লগতে এগৰাকী প্ৰশিক্ষণ প্ৰাপ্ত শাস্ত্ৰীয় সংগীত শিল্পী, খুব ভাল ৰান্ধনী আৰু খুব ভাল চিলাইৰ কাম জানিছিল। মোৰ বাল্যকালৰ সকলোবোৰ ফ্ৰ'ক আৰু মোৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ সৰু কাপোৰবোৰ মায়েই ছিলাই কৰি দিছিল। মা বৰ ধাৰ্মিক আছিল। সত্যনাৰায়ণ পূজা, লক্ষ্মী পূজা আদিৰ সকলো কঠিন নীতি-নিয়ম যেনে ব্ৰত আদি তেওঁ পালন কৰিছিল। মায়ে ল'ৰা-ছোৱালীৰ উন্নয়নৰ বাবে বহুতো সামাজিক কাম কৰিছিল (বিশেষকৈ কৰ্মৰত মহিলাসকলৰ বাবে) যাৰ বাবে তেওঁ গুৱাহাটীৰ মাণিক নগৰত শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ অধীনত এখন ট্ৰেঞ্চ আৰু প্ৰি-স্কুল খুলিছিল।

ইমান ব্যস্ততাৰ মাজতো তেওঁ তেওঁৰ ল'ৰা-ছোৱালীকো

সময় দিছিল। আমি চাৰি সন্তানে জীৱনত লাভ কৰা সফলতাৰ বাবে তেওঁৰ ওচৰত ঋণী।

মোৰ মা আৰু দেউতাৰ ফালৰ সকলো পৰিয়ালবৰ্গই সদায় মাক বিচাৰে। তেওঁ এগৰাকী সচেতন আৰু কঠোৰ পৰিশ্ৰমী ব্যক্তি হিচাপে জনা যায় তথাপি তেওঁ নিজৰ জীৱনটো ভালদৰে উপভোগ কৰিছিল। তেওঁ সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষ আৰু পৃথিৱী ভ্ৰমণ কৰি ভাল পাইছিল। ২০০৭ চনৰ চুইজাৰলেণ্ড ভ্ৰমণৰ কথা মোৰ এতিয়াও মনত আছে। তাত মা আৰু আমি একেলগে আছিলো। আগতেও ১৯৯৩ চনত আমি স্কটলেণ্ড ফুৰিবলৈ গৈছিলো।

মায়ে সু-স্বাদু আহাৰ খাই ভাল পাইছিল আৰু তেওঁ কলিকতালৈ গ'লে, চিনেমা হললৈ যাবলৈ নেপাহৰিছিল। ২০১৬ চনত তেখেতে শেষবাৰৰ বাবে চহৰৰ বাহিৰত ভ্ৰমণ কৰিবলৈ গৈছিল, যেতিয়া আমি তেওঁৰ চিকিৎসাৰ বাবে গৈছিলো। তদুপৰি তেওঁ তেওঁৰ প্ৰিয় বঙালী ৰন্ধন শৈলী 'ভজ হৰি মান্না'ৰ তালৈ গৈ খুব ভাল পাইছিল।

মোৰ মালৈ বৰ মনত পৰে। কিন্তু মই এইটো ভাবিয়ে সান্তনা লভো যে তেওঁৰ শাৰীৰিক অসুস্থতাবোৰ এতিয়া সমাপ্ত হৈছে আৰু মোৰ বিশ্বাস যে, তেওঁ য'তই আছে সুখ আৰু শান্তিৰে আছে। □

—○—○—

শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰত ২৫ বছৰ যোৰা শিক্ষা আৰু উন্নয়নৰ উদ্যাপন

ৰঞ্জিতা মৰ্টন

কেলিফৰ্ণিয়া, ইউ এচ এ

মই পৰম শ্ৰদ্ধা আৰু প্ৰশংসাবে উত্থাপন কৰিবলৈ লৈছো শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ ২৫ তম বাৰ্ষিক। এই কেন্দ্ৰটো মোৰ মাৰ একান্ত দৃঢ়তা আৰু দৰ্শনৰ উদ্ভৱ। প্ৰশ্ন আহে মনলৈ মোৰ মাৰ বাহিৰে এই অনুষ্ঠানটো আৰম্ভ কৰিবলৈ আৰু কোন সঠিক হ'ল হয়? তেওঁ চাৰিজন ল'ৰা-ছোৱালীকো দায়িত্বশীল ব্যক্তিকৰূপে ডাঙৰ-দীঘল কৰিলে আৰু অনেক বছৰ ধৰি বিভিন্ন পৃষ্ঠভূমিৰ পৰা অন্যান্য বহুতকো সমাজৰ সফল অৰিহণা যোগোৱা ব্যক্তি ৰূপে ডাঙৰ কৰিলে।

মোৰ গোটেই জীৱনচোৱাত মই মোৰ মায়ে শিক্ষাৰ প্ৰাধান্য দিয়াৰ কথাই সোৱঁৰো। তদুপৰি তেওঁ অকল নিজৰ সন্তান বা আমাৰেই নহয় গোটেই সমাজখনৰ উপকাৰৰ কথাই ভাবিছিল। মোৰ মনত পৰে যে তেওঁ বহুতো অভাৱগ্ৰস্থ পৰিয়ালৰ ল'ৰা-ছোৱালীক পঢ়া-শুনা আৰু তেওঁলোকৰ সংস্থাপনত সহায় কৰিছিল। তেওঁলোক পাচলৈ আমাৰ পৰিয়ালৰ সদস্য হৈ পৰিছিল আৰু তাৰেই কিছুসংখ্যকে গোটেই জীৱন পৰিয়ালৰ বন্ধু হৈ ৰ'ল। এই ধৰণৰ মৰম আছিল মোৰ মাৰ তেওঁৰ সতীৰ্থ নাগৰিক সকলৰ প্ৰতি।

মোৰ মনত পৰে যেতিয়া মোৰ ল'ৰা জন্ম হৈছিল, মায়ে আমাৰ লগত কিছু সময় কটাবলৈ আহিছিল যাতে মই প্ৰথমবাৰৰ বাবে মাতৃ হোৱাত নৱজাতকক চোৱা চিতা কৰাৰ কিছু প্ৰাথমিক জ্ঞান তেওঁৰ পৰা আহৰণ কৰিব পাৰো। তেওঁ অশেষ জ্ঞান প্ৰদান

কৰিছিল যি মই আশা কৰো যে মই মোৰ পিচৰ প্ৰজন্মলৈ সেইখিনি প্ৰেৰণ কৰিব পাৰো। মোৰ মাৰ প্ৰচুৰ উৎসাহ শক্তি আছিল। তেওঁ শিক্ষাদান আৰু বিদ্যালয় পৰিচালনাৰ মাজতো মোৰ ল'ৰাৰ বাবে কাপোৰ আৰু মোৰ আৰু মোৰ স্বামীৰ বাবে এপ্ৰন আৰু অ'ভেন মিট চিলাই কৰিবলৈ তেওঁৰ সময় হৈছিল। মই সেই বস্তুবোৰ আৱেগপূৰ্ণ মূল্যৰ বাবে এতিয়াও সাঁচি থৈছো।

আজি বিদ্যালয়খন ইমান সক্ৰিয় দেখি মই নথৈ আনন্দিত হওঁ। মই আমাৰ সেই সকল সম্বন্ধীয় আৰু বন্ধু বান্ধৱলৈ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰো যি সকলে নিজৰ সময় আৰু অভিজ্ঞতা সমৰ্পণ কৰি এই কেন্দ্ৰটোক একেৰাহে সফলতা পোৱাত অৰিহণা যোগাইছে। তদুপৰি মই কেন্দ্ৰটোত কৰ্মৰত অতি পাৰদৰ্শী কৰ্মীবৃন্দক, কৰ্মচাৰী আৰু তত্বাৱধানত থকা সকলক ধন্যবাদ জনাইছো। তেওঁলোকৰ সৃষ্টিশীল প্ৰতিভা আৰু পৰিশ্ৰম এই কেন্দ্ৰটোৰ সফলতাৰ সহায়ক হৈছে। তদুপৰি মই এই কেন্দ্ৰটোৰ অতি পাৰদৰ্শী কৰ্মীবৃন্দ, কৰ্মচাৰী আৰু তত্বাৱধায়ক দলটোক ধন্যবাদ জনাইছো। বৰ্তমান এইটো কেৱল শিশু যত্ন আৰু শিক্ষা কেন্দ্ৰই হৈ নাথাকি এনে এটি অনুষ্ঠানলৈ ৰূপান্তৰিত হৈছে যিয়ে অবিৰত শিক্ষা আৰু প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰি মানুহক জীৱনত সাফল্য লাভ কৰিবলৈ সক্ষম কৰি তুলিছে। মোৰ মায়ে প্ৰকৃত অৰ্থত এই কাৰণেই পৰিশ্ৰম কৰিছিল আৰু এইটো অতি সন্তোষজনক যে ইয়াৰ আচল উদ্দেশ্য সঠিকভাৱে পালন কৰা হৈছে।□

—○—○—

শিশুবিকাশ কেন্দ্ৰৰ স্মৃতি ৰোমন্থন

কল্পনা চৌধুৰী

১৯৯৫ চনৰ জানুৱাৰী মাহত ক্ৰেচখন আনুষ্ঠানিকভাৱে মুকলি কৰা হয়। ক্ৰেচখনৰ প্ৰথম গৰাকী শিশু আছিল গাৰ্গী, তাৰ পিচত পাঞ্চলী, আকাশী আৰু বহুতো শিশু আহি গ'ল। ক্ৰেচত আয়া থকাৰ উপৰিও supervisor বৰ দৰকাৰ। সেয়ে প্ৰথমে আমি দুগৰাকী মই আৰু শৈল্য ৰায় চৌধুৰীয়ে supervisor দায়িত্ব লৈছিলো। শিশুসকল বেছি হোৱাত ধৰিত্ৰী দত্ত, মন্দিৰা ৰায় চৌধুৰীয়ে এই কামৰ দায়িত্ব লৈছিল। জুনা অধিকাৰীও মাজে মাজে আহিছিল। প্ৰথম অৱস্থাত ল'ৰাছোৱালী কম থকাত আমি মহিলা সকলে উলৰ কাম, আদি কৰা আৰম্ভ কৰিছিলো। আজৰি সময়ত নন্দিতা হাজৰিকা বাইদেউৱে বৰ ধুনীয়া কাটিং কাম জানিছিল। আমি মহিলাসকলে সকলোৱে হাতৰ কাম কৰো, খোৱা বস্তু বনাও, (লাডু-পিঠা, জাম-জেলি, চৰবত-আচাৰ আদি)। এয়া বাইদেউৱে সেই কাৰণে এটা প্ৰস্তাৱ দিলে অনুষ্ঠান এটা খোলাৰ। এখন সভা পাতি অনুষ্ঠানটো খোলা হ'ল। নাম দিয়া হ'ল 'মাতৃ উদ্যোগ'। এই মাতৃ উদ্যোগে শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰত মাজে সময়ে প্ৰদৰ্শনী পাতে। প্ৰদৰ্শনীত খোৱা বস্তুৰ উপৰিও উলৰ সামগ্ৰী, মেচিনত চিলোৱা নেপকিন, পিন্ধা কাপোৰ আদি শিশুসকলৰ লাগতিয়াল সামগ্ৰী উলিয়াই দিয়া হয়। এয়া বাইদেৱে বৰ ধুনীয়া চিলাইৰ কাম কৰিছিল। শিশুসকলৰ শিক্ষাৰ সুবিধাৰ কাৰণে এখনি মণ্টেছৰী স্কুল খোলা হয়। ক্ৰেচত থকা শিশুসকল আঢ়ৈ বছৰ হোৱাৰ পিছত মণ্টেছৰী স্কুলখনলৈ যাব পাৰে। শ্ৰীমতী উষা চৌধুৰীৰ দায়িত্বত আছিল স্কুলখন আৰম্ভ কৰা তেওঁ মণ্টেছৰীৰ Training লোৱা আছিল। স্কুলখন আৰম্ভণিতে মোৰো অলপ দিন স্কুলৰ দায়িত্ব আছিল। লাহে লাহে স্কুলৰ শিশুৰ সংখ্যা বাঢ়িবলৈ ল'লে আৰু কেইবাগৰাকী শিক্ষয়িত্ৰী নিযুক্তি হ'ল।

প্ৰথম অৱস্থাত ক্ৰেচত Baby Show পতা হৈছিল। শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰখনত আৰম্ভণিৰ পৰাই আছিলো কাৰণে আমাৰ বহুতো

দায়িত্ব আছিল। প্ৰথম অৱস্থাত Executive মিটিং হ'লে চাহৰ দায়িত্ব এয়া চৌধুৰী আৰু মোৰ আছিল। আমি চাহৰ সৈতে দিব লগা খোৱা বস্তু ঘৰতে বনাই আনিছিলো। প্ৰথমতে সৰস্বতী পূজা আমি সদস্যসকলে পাতিছিলো। পূজাত দুপৰীয়া আহাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। পূজাৰ পায়স বনোৱা গাখীৰৰ দায়িত্ব মোৰ আছিল। পূজা খন বৰ ধুনীয়াকৈ অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল। শিখা বৰুৱাৰ ছোৱালী মাইনীয়ে আৰতি কৰিছিল। এনেকৈয়ে সেই সময়ত সৰস্বতী পূজা আৰু অনুষ্ঠানবোৰ পাতি আমি সকলোৱে বহুতো আনন্দ উপভোগ কৰিছিলো। ক্ৰেচৰ দায়িত্ব আছিল কাৰণে মোৰ আৰু এটা দায়িত্ব আছিল শিশুসকলৰ মাহেকীয়া ৰিপৰ্ট দিব লাগিছিল। মোৰ ঘৰৰ পৰা শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰখন বহু দূৰৈত। মোৰ ঘৰ ছাত্ৰীবাৰী, বিলপাৰ আৰু শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰখন গণেশগুৰিৰ ওচৰৰ মাণিক নগৰত, সেয়ে মই কষ্ট কৰি অহা যোৱা কৰিছিলো। তথাপি ক্ৰেচত আহি শিশুসকলৰ মাজত থাকি বৰ ভাল পাইছিলো।

শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰলৈ অহাযোৱা কৰোতে মোৰ দুটামান ঘটনা ঘটিছিল। প্ৰথম অফিচ খোলাৰ দিনাখন অফিচলৈ আহিলো। ৰিক্সা-চিটিবাছ বগাই থিকে আহিলো। যোৱাৰ সময়ত গণেশগুৰিত বাছত উঠিবলৈ ৰাস্তা পাৰ হওঁতে স্কুটাৰে খুন্দিয়ালে। মই নিজে উঠিব পাৰিলো। হাতত বৰ দুখ পাইছিলো। স্কুটাৰ চালকক পুলিচে ধৰিলে। মই লৰালৰিকৈ অ'ট'ৰিক্সাত উঠি ঘৰলৈ আহিলো আৰু এদিন বাছেৰে গৈ আছো কেন্দ্ৰলৈ, গণেশগুৰিত ধাৰাযাৰ বৰষুণ, বাছৰ পৰা নামিলো। ছাতিও নাই, বৰ বেয়াকৈ তিতিলো। ৰিক্সা এখন পাই কেন্দ্ৰলৈ গ'লো। ক্ৰেচৰ মঞ্জু নামৰ আয়া গৰাকীয়ে মোক মেখেলা চাদৰ এযোৰ পিন্ধিবলৈ দিলে। তিতা কাপোৰ খিনি ফেনৰ বতাহত শুকুৱাই ল'লো। তাৰ পিচত আমি এযোৰকৈ কাপোৰ খোৱা কৰিলো। শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ স্মৃতি লিখি মোৰ লিখনিৰ সামৰণী মাৰিলো।□

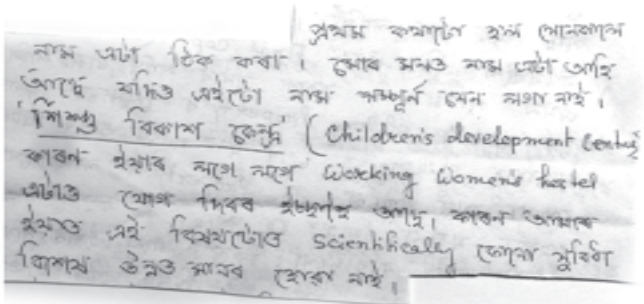
—○—○—

স্কুলখন

ড°দীপক চৌধুৰী

যোৱা পচিশ বছৰে এই স্কুলখন মোৰ জীৱনৰ এক অভিন্ন অংগ হৈ আছে। মই জ্ঞাত হৈছো যে শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰক ক্ৰেচ বা প্ৰাক বিদ্যালয় বুলি সম্বোধন কৰা হয়। কিন্তু মোৰ বাবে ই সদায় স্কুলখন। এই বিদ্যালয়খনৰ পৰিকল্পনা ধাৰণা কৰিছিল মোৰ মা প্ৰয়াত উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে আৰু পৃষ্ঠপোষকতা কৰিছিল মোৰ দেউতা দেৱীচৰণ চৌধুৰীয়ে। শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্য বিভাগত এক পৰিপূৰ্ণ আৰু সফল বৃত্তিৰ পাচত অৱসৰে তেওঁলোকক নিজৰ পৰিশ্ৰমৰ ফলৰ সোৱাদ লবলৈ সুবিধা আগবঢ়ালে, কিন্তু এই সুবিধা তেওঁলোকে বেছি দিনলৈ ভোগ কৰিব নোৱাৰিলে যিহেতু তেওঁলোকে সমাজখনক বিভিন্ন নতুন উপায়েৰে অৱদান আগবঢ়াই যাবলৈ মানস কৰিছিল।

মায়ে মোলৈ হাতে লিখা চিঠিবোৰৰ পাত তুলিয়াওতে মাৰ মাজত কিছুমান বেতাৰ বাৰ্তা আৰু খামো আছিল। ১২ এপ্ৰিল ১৯৯৩ চনত লিখা এখন চিঠি পালো য'ত প্ৰথমবাৰৰ বাবে স্কুল খনৰ কথা উল্লেখ কৰা হৈছিল। সেই চিঠিখনৰ এটি উদ্ধৃতাংশ আগবঢ়ালো—

“.... কিছুদিন পিচতেই নিৰ্মাণৰ পৰিকল্পনা কৰা হল আৰু অতি শীঘ্ৰেই ভৱন নিৰ্মাণৰ কাম আৰম্ভ হ'ল। কিন্তু এটা ভৱন

হলেই বিদ্যালয় হৈ নুঠে। এই প্ৰকল্পটোত যোগদান কৰিবলৈ আমন্ত্ৰিত কৰা হ'ল আৰু তেওঁলোকৰ পৰা অভূতপূৰ্ব সহাঁৰি পোৱা গ'ল।”

অত বছৰজুৰি বিকশিত হৈ উঠা বিদ্যালয়খনে বিভিন্ন জনৰ বাবে বিভিন্ন তাৎপৰ্য্য বহন কৰি আহিছে। মোৰ বাবে ই সদায়ে আনন্দময় আৰু আগ্ৰহী চেমনীয়া সকলৰ স্থান আৰু লগতে কৰ্মজীৱি মাতৃসকলৰ প্ৰতিষ্ঠান। বিদ্যালয়খনৰ এক অন্যতম নীতি আছিল কৰ্মজীৱি মাতৃ সকলৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ যত্নৰ প্ৰতি সহায় আগবঢ়োৱা আৰু মহিলাৰ বাবে সংস্থাপনৰ সুযোগ উপলব্ধ কৰা। এই দৃষ্টিকোন মোৰ মায়ে পোন প্ৰথমে অনুমোদন কৰিছিল। যি এতিয়াও অব্যাহত আছে আৰু সেয়ে বিদ্যালয়খনক অসাধাৰণ কৰি তুলিছে। বিশ্বজুৰি যি আধুনিকৰণ ঘটিছে তাৰ ফলত মহিলা সকলৰ ঘৰৰ বাহিৰত গৈ কাম কৰাৰো প্ৰয়োজনীয়তা বাঢ়ি গৈছে। শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰই আদৰ্শপূৰ্ণ ভাৱে মহিলা সকলৰ এই আধুনিক যুগৰ বোজাৰ পৰা ৰেহাই দিয়াত যথাস্থান অধিকাৰ কৰিছে।

বিদ্যালয়খনৰ যোৱা ২৫ বছৰৰ স্মৰণে সদায় এটি স্থিতিকাতৰ অনুভৱ কঢ়িয়াই আনে যদিও তাৰে কিছুসংখ্যক তিতা মিঠা লগা। পৰিয়ালৰ সদস্যসকল আৰু শুভাকাংখী সকলক মই কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো যিহেতু তেওঁলোকৰ সহায় আৰু সহযোগিতাৰ বাবে এই যাত্ৰা সম্ভৱপৰ হৈ উঠিল। শ্ৰীযুত শিখা বৰুৱাই মাৰ স্বৰ্গগামী হোৱাৰ পিচত অৰ্গেনাইজেশ্বনৰ সম্পাদিকাৰ ভাৰ লোৱাৰ বাবে মই তেওঁলৈ আন্তৰিক ধন্যবাদ জনাও আৰু আগ্ৰহেৰে বাট টাও যে অনাগত প্ৰজন্মই ডঃ সংগীতা চৌধুৰীৰ সক্ৰিয় ভূমিকাৰে কেন্দ্ৰটোক আৰু অধিক গতিশীল আৰু প্ৰানৱন্ত কৰাত অগ্ৰণী ভূমিকা ল'ব।□

—○—○—

ড° উষাৰাণী চৌধুৰী আৰু শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ

ড° অনিমা চৌধুৰী

গড়চুক

প্ৰয়াত ড° উষাৰাণী চৌধুৰী মোৰ খুড়ী শাহু আছিল। খুৰী শাহু মানে মোৰ শহুৰ দেউতা প্ৰয়াত নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰীৰ ভাতৃ স্বানামধন্য ডাক্তৰ দেৱীচৰণ চৌধুৰীৰ পত্নী। খুড়ীক প্ৰথম দেখিছিলো মোৰ আঙুঠি পিন্ধোৱা অনুষ্ঠানত। নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰীৰ পুত্ৰ কমল চৌধুৰীৰ লগত মোৰ বিবাহ হৈছিল। বিয়াৰ পিছৰ পৰাই দেখিছিলো আমাৰ ঘৰখনৰ ওপৰত খুড়া-খুড়ীৰ যথেষ্ট প্ৰভাৱ আছিল। দুয়োটা পৰিয়ালৰ ঘৰুৱা যিকোনো অনুষ্ঠানতে দুয়োখন ঘৰৰ সদস্যসকল উপস্থিত থকাটো অপৰিহাৰ্য্য আছিল। বিশেষকৈ খুড়ীৰ মতামত আমাৰ ঘৰ খনৰ যিকোনো শুভকাৰ্যত অপৰিহাৰ্য্য আছিল। শুনিছিলো খুড়ীয়ে বিয়াৰ পিচত উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিছিল। সেই সময়তে এগৰাকী নাৰীয়ে পৰিয়ালৰ দায়িত্ব, নিজৰ চাৰিটা সন্তানৰ দায়িত্ব পালন কৰিও নিজকে উচ্চ শিক্ষাৰে শিক্ষিত কৰি ডক্টৰেট উপাধি গ্ৰহণ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব পাৰে যিয়ে তেওঁৰ মনৰ দৃঢ়তাৰ পৰিচয় দিয়ে। নিজৰ দৃঢ়তাৰ বাবেই হয়তো খুড়ীয়ে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ৰাজনীতি বিভাগত ৰীডাৰ হিচাপে কাৰ্য্য নিৰ্বাহ কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছিল। পৰিয়ালৰ দায়িত্বও সুচাৰু ৰূপে পালন কৰি নিজৰ চাৰিওটা সন্তানকে সুশিক্ষিত কৰি তুলিছিল। বৰ্তমান আটাইকেইজনেই প্ৰতিষ্ঠিত। বিয়াৰ পিচৰ পৰাই দেখিছিলো সকলো বোৰ কাৰ্যতে পৰিয়ালৰ সকলোৱে খুড়ীৰ কতৃত্ব যেন মানি লৈছিল। সেয়া খুড়ীৰ ব্যক্তিত্বৰ বাবেই হয়তো সম্ভৱ হৈছিল।

প্ৰতিবছৰে খুড়ীহঁতৰ ঘৰত পতা সত্যনাৰায়ণ পূজাৰ কথা মনত পৰে। খুড়ীৰ সুন্দৰ আটোম টোকাৰীকৈ সজা পূজা ঘৰটোত খুড়ীয়ে মূঢ়া এটাত বহি পূজাৰ কাম কৰি থকাৰ লগতে জা-ভনীয়েকহঁতক নিৰ্দেশনা দি থকাৰ দৃশ্য এতিয়াও চকুৰ আগত ভাঁহি থাকে। মই ব্যক্তিগত ভাৱে অনুভৱ কৰো, খুড়ীয়ে মোক যথেষ্ট মৰম কৰিছিল। মই বোঁৱাৰী হোৱাৰ উপৰিও সংগীতৰ ক্ষেত্ৰখনৰ লগত জড়িত হৈ থকা বাবেই হয়তো খুড়ীয়ে মোক বিশেষ ভাৱে মৰম কৰিছিল। মোৰ গান খুড়া-খুড়ী দুয়োৱে ভাল পাইছিল। সেয়ে হয়তো খুড়ীয়ে অৱসৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পিচত এনেয়ে

বহি থাকিব বিচৰা নাছিল। খুড়ীয়ে নিজে চাকৰি কৰিছিল বাবেই হয়তো অনুভৱ কৰিছিল, বৰ্তমান এগৰাকী মহিলাৰ শিশু সন্তানৰ প্ৰতিপালনৰ ক্ষেত্ৰত সন্মুখীন হোৱা সমস্যা বোৰৰ কথা। পৰিয়ালবোৰে মুখামুখি হোৱা সেই সমস্যা কিছু লাঘৱ কৰাৰ উদ্দেশ্যেই খুড়ীয়ে ১৯৯৩ চনত শিশুসকলৰ বাবে ক্ৰেচ খোলাৰ চিন্তাভাৱনা কৰি ১৯৯৫ চনত ১ জানুৱাৰীত 'শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ' নামেৰে এখন ক্ৰেচ আৰু প্ৰি-স্কুল আৰম্ভ কৰে।

শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ আৰম্ভণিৰ পৰা এতিয়ালৈকে আমি আমাৰ পৰিয়াল জড়িত হৈ আছে। মোৰ শহুৰ দেউতা নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰীয়ে আৰম্ভণীৰ পৰা ২০০০ চনলৈ সভাপতি হিচাপে কাৰ্য্যনিৰ্বাহ কৰিছিল শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ বছৰেকীয়া সভাবোৰত আমিও উপস্থিত আছিলো। মই সভাবোৰৰ আৰম্ভণীতে এটি ভক্তি গীত পৰিবেশন কৰাটো যেন বাধ্যতামূলক আছিল।

খুড়ী-খুড়াই সদায়ে বিচাৰিছিল মোৰ গীতেৰে যেন সভাখন আৰম্ভ কৰা হয়। খুড়ীৰ সপোন আছিল শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰত সংগীতৰ শ্ৰেণী খোলা, য'ত মই শিশুসকলক সংগীত শিকাম।

শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ লগত জড়িত মহিলা সদস্য সকলক অৰ্থনৈতিক ভাৱে টনকীয়াল কৰাৰ উদ্দেশ্যে খুড়ীয়ে গঠন কৰিছিল মাতৃ উদ্যোগ। এই মাতৃ উদ্যোগৰ সদস্য সকলক তেওঁলোকৰ দক্ষতা অনুসৰি ঘৰতে বিভিন্ন বস্তু তৈয়াৰ কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিছিল সেইবোৰ সামগ্ৰী কিন্তু বিকাশ কেন্দ্ৰ বছৰেকীয়া অনুষ্ঠান আৰু সৰস্বতী পূজাত বিক্ৰী কৰাৰ সুবিধা কৰি দিছিল। আমি খোৱা বস্তুকে আদি কৰি বহু বিধ সামগ্ৰী কিনিছিলো।

আজি খুড়ী আমাৰ মাজত নাই। কিন্তু তেখেতে প্ৰতিষ্ঠা কৰি যোৱা অনুষ্ঠানটো যাতে সুচাৰুৰূপে চলি থাকে ৰূপালী জয়ন্তী বৰ্ষত তাকেই কামনা কৰিলো। তেখেত আজি আমাৰ মাজত নাথাকিলেও তেখেতে স্থাপন কৰি যোৱা শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰই সদায়ে তেখেতৰ স্মৃতি আমাক সোঁৱৰাই থাকিব। শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ উত্তৰোত্তৰ কামনা কৰিলোঁ। □

—○—○—

শিশু তেওঁলোক জীৱনৰ অধিকাৰ আৰু আমি ভুল নে শুদ্ধ?

ৰঞ্জীতা বৰুৱা মহন্ত
এডভোকেট
গুৱাহাটী হাই কৰ্ট

শিশু কাল

জন্মৰ পৰা কৈশোৰৰ সময়চোৱা প্ৰাথমিকভাৱে পৃথিৱীখন উপলব্ধি কৰাৰ সময়। লগতে ই ভগৱানৰ এটি সুন্দৰ উপহাৰ আৰু নিস্পাপতা, নিৰ্ভৰতা, খেল-ধেমালীৰ এটি সুস্বাদু মিশ্ৰণ। এই সংবেদনশীল খোজক উপযুক্ত নিৰ্দেশনা, যুগোপযোগী সহযোগৰ আৱশ্যক। উভয়ে পৰিয়ালৰ সদস্যসকলৰ আৰু বৃহত্তৰ সমাজখনৰ। শিশুসকলে সকলো জনসংখ্যাৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ অংশ গঠন কৰে আৰু ভৱিষ্যতে মানৱজাতিৰ কুশলৰ অৰ্থে প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়ে। শিশুসকল যদিও নিৰপৰাধ, তেওঁলোক অত্যন্ত সংবেদনশীল। তেওঁলোক গ্ৰহণক্ষমও হয়। কিন্তু অহা কালিৰ পৃথিৱীখন তেওঁলোকৰ আৰু সেই বাবেই তেওঁলোকৰ সামগ্ৰীক বিকাশৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়।

শিশুসকলৰ প্ৰাসংগিক উন্নয়নৰ কাৰণে ১৯৮৯ চনত 'দ্যা ইউনাইটেড নেশ্যন কনভেঞ্চন অন ৰাইটচ অব দ্যা চাইল্ড'ৰ সৃষ্টি হৈছিল। য'ত পৃথিৱীৰ বহুকেইখন দেশে স্বাক্ষৰ কৰিছিল। আইনগত ভাৱে বাধ্য কৰোৱা আন্তৰ্জাতিক চুক্তিখনে শিশুসকলৰ অসামৰিক ৰাজনীতিক, অৰ্থনৈতিক, সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক অধিকাৰ সমূহ ঘোষণা কৰিছে। জাতি-ধৰ্ম আৰু সক্ষমতা নিৰ্বিশেষে। এই সন্মিলনৰ স্বত্বাৱলী অনুসৰি শিশুসকলৰ পুষ্টি আৰু শিক্ষাৰ প্ৰতি অধিকাৰ আছে য'ত তেওঁলোকে নিজৰ সাম্ভাৱ্য পূৰ্ণ কৰিব পাৰে। তাৰ উপৰিও তেওঁলোকৰ হিংসা আৰু অপব্যৱহাৰৰ পৰা সুৰক্ষা অধিকাৰ আৰু নিজৰ অভিমত প্ৰকাশ কৰাৰ অধিকাৰ দিয়া হৈছে।

যদিও বহু কেইখন দেশে ইউ এন ই আৰ চি অনুমোদন কৰিছে, বৰ্তমান পৃথিৱীত শিশুসকলৰ অৱস্থা অলপো সন্তোষজনক নহয়। শিশু শ্ৰম এতিয়াও এটি কলঙ্ক হৈয়েই আছে। যিহেতু আনুমানিক ভাৱে শিশু সকলৰ সংখ্যা ৩৫০ মিলিয়নলৈ বৃদ্ধি পাইছে। এই অপৰাধত সবাতোকৈ বেছি অৱদান আছে লেটিন

আমেৰিকা, আফ্ৰিকা আৰু এছিয়াৰ। তাতোকৈ আৰু বেয়া কথা হৈছে যে বেছিভাগ শিশু শ্ৰমিকে বহু ঘণ্টাকৈ কাম কৰি কম মজুৰি পায়। শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্যৰ যতন ল'ব নোৱাৰে আৰু এই উল্ঘনবোৰৰ তালিকাখন দুৰ্ভাগ্যবশতঃ বহুত দীঘল। য'ত বহুতো যৌন নিৰ্যাতনৰ চিকাৰ, বহু সংখ্যক আকৌ ঘৰত বা কাৰখানা-বোৰত চিৰকালৰ বাবে বন্দী দাস বনোৱা হয় য'ত তেওঁলোকৰ অৱস্থা কষ্ট, বঞ্চনা আৰু বিপদ হয়। তদুপৰি তেওঁলোক দুৰ্বল হোৱাৰ বাবে মাৰাত্মক শাৰীৰিক আৰু মানসিক নিৰ্যাতনৰ সংশয় অসহায় শিশুবোৰৰ ওপৰত বেছি আহে আৰু কি কাম নকৰা সকল এটা ভাল স্থিতিত নাই নেকি? হয়তো নহয়, যিহেতু বহু সংখ্যক অনাথ, গৃহহীন আৰু শিশু ৰাস্তাত থাকিবলগীয়া হৈছে। কিছু সংখ্যক শিশুক যদিও শিশু গৃহত ৰখা হয় তাত তেওঁলোক সুৰক্ষিত নহয় আৰু ভাল যত্ন নাপায়। য'ত হাজাৰ সংখ্যক ছোৱালীৰ সৰবৰাহ হয় আৰু নাবালক ল'ৰাবোৰক সংগ্ৰামী হিচাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যদিও যথেষ্ট সংখ্যক শিশু নিজৰ মাক দেউতাকৰ লগত থাকে, তেওঁলোকে নিৰাপদ স্থানত থাকে বুলি গণ্য কৰিব নোৱাৰি, যিহেতু তেওঁলোকে অপুষ্টি আৰু ৰোগত ভোগে আৰু এনেকুৱা হয় তেওঁলোকৰ দৰিদ্ৰ জীৱন যাপনৰ বাবে।

শিশুসকলৰ অধিকাৰ সুৰক্ষা আৰু আশ্বাসনৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰ পূৰ্ণ ভাৱেই জবাবদেহি হয়। ভাৰতৰ সংবিধানে শিশু অধিকাৰক মৌলিক অধিকাৰ হিচাবে স্বীকৃতি দিছে। নিম্নলিখিত আইন ধাৰা সমূহৰ অন্তৰ্গত—

(ক) সমতা অধিকাৰ (আইন ধাৰা ১৪)

(খ) বৈষম্যৰ বিৰুদ্ধে অধিকাৰ (আইন ধাৰা ১৫)

(গ) ব্যক্তিগত স্বাধীনতা আৰু আইনৰ কৰণীয় প্ৰক্ৰিয়াৰ অধিকাৰ (আইন ধাৰা ২১)

(ঘ) দুৰ্বল শ্ৰেণীৰ লোকৰ সামাজিক অধিকাৰ আৰু সকলো ধৰণৰ শোষণৰ পৰা সুৰক্ষাৰ অধিকাৰ (আইন ধাৰা ৪৬)

(ঙ) সমান সুযোগ সুবিধাৰ অধিকাৰ যাতে স্বাস্থ্যকৰ ভাৱে উন্নতি সাধন কৰিব পাৰে এক সন্মানীয় আৰু স্বাধীনতাৰ পৰিবেশ আৰু শিশুকাল আৰু যুৱ কালত শোষণৰ পৰা তেওঁলোকৰ সুৰক্ষা নিশ্চিত কৰি নৈতিক আৰু উপাদান পৰিত্যাগৰ পৰা তেওঁলোকক ৰক্ষা কৰি (আইন ধাৰা ৩৯)

য'ত চৰকাৰে শিশুসকলৰ অধিকাৰৰ ওপৰত দৃষ্টিপাত কৰে। নাগৰিক সকলৰো এখন কৰিবলগীয়া তালিকা আছে। শিশু শ্ৰমক পৰিহাৰ কৰি আৰু প্ৰৱল ইচ্ছাৰ শিশু সকলৰ অধিকাৰ ৰক্ষা

কৰি। অসাম্যক প্ৰত্যাখ্যান কৰি আৰু বৈষম্যক তিৰস্কাৰ কৰি। এইটো কথা ভাবিয়েই যে অগ্ৰজ সকলৰ নৈতিকতা অক্ষত আছে। ভগৱানে শিশুসকলক তেওঁলোকৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল কৰিলে। কিন্তু কালিলৈ এই অগ্ৰজ সকলে তেওঁলোকৰ ল'ৰা ছোৱালীৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল হ'ব। সেই কথা অবিতৰ্কিত অভিভাৱক সকলেও সঠিক শিশু যতনৰ বিষয়ে জানিব লাগে। শেষত এই কথা কওঁ যে আমাৰ শিশুসকলৰ সঠিক ধৰণে ভৱিষ্যত গঢ়াত আমাৰ সকলোৰে ভূমিকা আছে।□

—○—○—

আশাৰ ৰেঙনি

বিৰাজমল্ল বৰুৱা

‘ড° উষাৰাণী চৌধুৰী’ এই গৰাকী নাৰী মোৰ জীৱনত তৃতীয় মাতৃ তুল্য। প্ৰথমে ঈশ্বৰ, দ্বিতীয়তে মোৰ মা আৰু তৃতীয়তে উষা (বাইদেউ)। তেখেতৰ পিতৃদেৱে যেন জানি শুনিয়ই উক্ত নামেৰে তেখেতৰ অতি মৰমৰ বৰ জীয়ৰীৰ নামাকৰণ কৰিছিল। উষাক কিৰণেৰে সমাজৰ মাতৃ শিশু সকলক উদ্ভাসিত কৰি তুলিবলৈ যেনিবা শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ জন্ম দিলে।

জীৱনৰ বিভিন্ন পৰ্যায়তে বিভিন্ন পদক্ষেপেৰে আঙুৰাই যোৱা বাইদেৱে জীৱনৰ স্থিৰতাক কেতিয়াও প্ৰশ্নয় নাছিল। সেয়েহে পৰৱৰ্তী সময়ত শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ পৰিকল্পনা কৰাত শিশু সমাজৰ বিভিন্ন স্তৰৰ গন্যমান্য ব্যক্তিৰ সৈতে পৰিয়ালৰ সকলোৱেই আগবাঢ়ি আহিল।

১৯৯৫ ইং চনত জন্ম হ’ল শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ। সুন্দৰ পৰিকল্পনাৰে বনোৱা হ’ল তিমিহলীয়া এটি অট্টালিকা। সন্মুখত এখন সুন্দৰ আহল বহল খেলপথাৰ। প্ৰয়াত উপেন হাজৰিকাৰদেৱে বনালে এখন নিখুত সংবিধান। শিক্ষাবিদ জ্যোতি মেধি, অনিল কুমাৰ গোস্বামী, ডাঃ অলকা গোস্বামী বাইদেউ আদি বিভিন্ন জনৰ সহযোগত ঠন ধৰি উঠিলে শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ আৰু ইয়াৰ ছত্ৰছায়াত জন্ম হ’ল মৰ্দান ক্ৰেছ আৰু মণ্টেছৰী স্কুল। পিছত এই অনুস্থানৰ লগত প্ৰত্যক্ষভাৱে জড়িত থকা মহিলা সকলৰ সুপ্ত প্ৰতিভাক জগাই তুলিবলৈ তেখেতে জন্ম দিলে ‘মাতৃ উদ্যোগ’ৰ।

পৰিয়ালৰ অন্যসকলক সাঙুৰি লোৱাৰ দৰে তেখেতে

মোকো সাঙুৰি লৈছিল তেখেতৰ এই মহান কামত আঙুৰাই যোৱাত। চাকৰী সংক্ৰান্তত গুৱাহাটীৰ বাহিৰত থকাৰ বাবে প্ৰথম অৱস্থাত তেখেতক মই প্ৰত্যক্ষভাৱে সহায় কৰিব পৰা নাছিলো। যদিও পিছলৈ সকলো সময়তে মই বাইদেউৰ কাষত থিয় হৈছিলো। কেন্দ্ৰৰ কামত বিভিন্ন কাৰ্যালয় আদিলৈ যাওঁতে তেখেতে মোক লগত লৈ গৈছিল। ক্ৰেছ বা স্কুল চলাওতে কাৰ্যালয়ৰ কৰ্মচাৰী সকলক লৈ কিবা সমস্যাৰ সন্মুখীন হলেও মোক মাতি লৈ গৈছিল। এনে ধৰণে তেখেতৰ এই মহান কৰ্মত তেখেতক সহায় কৰিব পাই নিজকে ধন্য মানিছিলো। প্ৰথমৰ পৰাই মই কাৰ্য্যকৰী কমিটিত আছিলো। যদিও মোৰ কৰ্ম ক্ষেত্ৰ গুৱাহাটীৰ বাহিৰতে হোৱা হেতুকে মই সকলো সভাত উপস্থিত থাকিব পৰা নাছিলো।

আজি তেখেত আমাৰ মাজত নাই। তথাপিও মই অনুভৱ কৰো তেখেত শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ মাজেৰে মৃত্যুক জয় কৰি অমৰ হৈ থাকিব। আমি বয়োজ্যেষ্ঠ সকল যদিও এই অনুস্থানটিৰ লগত ওতঃপ্ৰোতভাৱে জড়িত আছো, আমাৰ পিছৰ প্ৰজন্মই ইয়াৰ আৰু বহু ওপৰলৈ লৈ যাব আৰু লগতে মাতৃ-শিশুৰ কল্যাণৰ হকে প্ৰতিষ্ঠিত শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ কল্যাণৰ্থে উচৰ্গা কৰি ডাঃ উষাৰাণী চৌধুৰী আৰু তেখেতৰ প্ৰধান উদ্যোগী স্বামী ডাঃ দেৱীচৰণ চৌধুৰীৰ নাম মানৱ কল্যাণৰ এটি আদৰ্শ অনুস্থান হিচাপে সোণালী আখৰেৰে লিখিব পাৰিব। এয়ে মোৰ আশা আমাৰ ভৱিষ্যৎ প্ৰজন্মৰ ওচৰত।□

—○—○—

প্ৰচাৰ বিমুখ মহিয়সী নাৰী ড° উষাৰাণী চৌধুৰী

বেদান্ত কুমাৰ শৰ্মা

ড° উষাৰাণী চৌধুৰীক মহিয়সী বোলাৰ লগে লগে বহুতৰ মনলৈ আহিব পাৰে এখেত নো বাক কোন? দুদিন আগলৈ তেখেতৰ নামটো চিনাকি যেন লাগিলেও এগৰাকী নাৰীৰ নিজা প্ৰচেষ্টা যে ইমান বহল আৰু উদাৰ হ'ব পাৰে সেই কথা মইৰো অনুমান কৰিব পৰা নাছিলো। আজি আক্ষেপ হৈছে এই কথা ভাবি আজিৰ প্ৰচাৰ বহল পৃথিৱীত এইগৰাকী নাৰীয়ে প্ৰচাৰ নিবিহৰা বাবেই হয়তো তেখেতৰ কৰ্মৰাজি সীমিত লোকৰ মাজতেই সীমাবদ্ধ হৈ ৰ'ল।

তেখেতৰ স্বামী বিশিষ্ট চিকিৎসক তথা গুৱাহাটী চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ৰ অৱসৰ প্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ ডাঃ দেৱী চৰণ চৌধুৰীক আমি সকলোৱে জানো, কিন্তু তেখেতৰ সুযোগ্যা পত্নী ড° উষাৰাণী চৌধুৰীৰ বিষয়ে হয়তো আমি বহুত কম লোকেই অৱগত। হয়তো শিক্ষাৰ সৈতে জড়িত একাংশলোকে এই গৰাকী মহিয়সী নাৰীক জানিছিল।

ড° উষাৰাণী চৌধুৰী আছিল অসমৰ ধুবুৰী জিলাৰ ভিতৰুৱা গৌৰীপুৰৰ জীয়ৰী আৰু টিহুৰ মাথিবাহাৰ বোৱাৰী যদিও স্বামীৰ কৰ্মসূত্ৰে তেওঁলোক গুৱাহাটীৰ শিলপুখুৰীৰ বাসিন্দা আছিল।

১৯৩৪ চনত বিশিষ্ট চৰকাৰী অধিবক্তা দীনেশ চন্দ্ৰ বৰুৱাৰ ঘৰত জন্ম পোৱা ড° উষাৰাণী চৌধুৰীৰ স্কুলীয়া জীৱন আৰম্ভ হয় ধুবুৰীত আৰু ১৯৫১ চনত তেখেতে হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষা পাচ কৰি ১৯৫৩ চনত ধুবুৰীৰ বি. এন. মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা সেই সময়ৰ আই. এ. পাছ কৰে। সেই বছৰতে টিহুৰ মাথিবাহা নিবাসী স্বৰ্গীয় চন্দ্ৰীচৰণ চৌধুৰীৰ পুত্ৰ ডাঃ দেৱীচৰণ চৌধুৰীৰ সৈতে তেওঁ বিবাহ পাশত আৱদ্ধ হয়। কিন্তু বিয়াৰ এবছৰ পিছতেই স্বামী উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে বিলাতলৈ যাত্ৰা কৰে। এইবোৰৰ পিছতো কিন্তু উষাৰাণীৰ মনৰ মাজত লুকাই থকা শিক্ষাৰ প্ৰতি ধাউতি কোনো দিনেই হ্ৰাস পোৱা নাছিল। ১৯৫৯ চনত তেওঁ স্নাতক ডিগ্ৰী লাভ কৰে। যেতিয়াই সুযোগ পাইছে তেওঁ শিক্ষাৰ প্ৰতি মন মেলিছে। ১৯৬৭ চনত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰে তাৰ পিছতেই তেওঁ ডক্টৰেট ডিগ্ৰীও অৰ্জন কৰে। স্বামীৰ ব্যস্ততা আৰু ঘৰৰ ল'ৰা-ছোৱালীক ডাঙৰ-দীঘল কৰাৰ উপৰিও গুৱাহাটীৰ শিলপুখুৰীত এখন ঘৰ সজা ইত্যাদি কামবোৰৰ উপৰিও কিন্তু ড° উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে মনত পুহি ৰাখিছিল অন্য এটা বিষয়। গুৱাহাটীত কৰ্মৰত মহিলাসকলৰ নিজ সন্তানক ডাঙৰ-দীঘল কৰাটো যে কিমান কষ্টকৰ সেইকথা উপলব্ধি কৰি গুৱাহাটীৰ ৰাধাগোবিন্দ বৰুৱা

পথস্থিত মানিক নগৰত নিজা উদ্যোগত গঢ়ি তুলিছিল এটি ক্ৰেচ আৰু নিম্ন শ্ৰেণীৰ বিদ্যালয়। সেই ক্ৰেচ আৰু বিদ্যালয়খনেই নাম লৈছিল 'শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ'। ১৯৯৫ চনত গঢ় দিয়া তিমিহলাৰ এই শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ নেদেখাজনে হয়তো অনুমানেই কৰিব নোৱাৰিব যে গুৱাহাটীত ইমান বিজ্ঞানসন্মত এখন শিশুৰ বাবে ক্ৰেচ আছে। বিদ্যালয়খনৰ আন্তঃগাঠনি, খেলপথাৰৰ পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্নতা আৰু লগতে থকা বিদ্যালয়খনৰ কোঠাবোৰৰ কাঠামো ইমান সুন্দৰ যে প্ৰতিগৰাকী অভিভাৱক অন্ততঃ নিজৰ শিশুটিক এই কেন্দ্ৰটোত থৈ শান্তিত নিজৰ কামত নিয়োজিত হ'ব পাৰে। কেৱল সেয়ে নহয় কেন্দ্ৰটোৰ শিক্ষকসকলো মণ্টেচৰী প্ৰশিক্ষণ প্ৰাপ্ত আৰু আনকি পৰিচাৰ্য্যাসকলো ইমান দ্বায়িত্বশীল আৰু চাফচিকুন যিটো এজন শিশুৰ বাবে অতি প্ৰয়োজন দেখিলেই আপোনাৰ মন-প্ৰাণ ভৰি পৰিব। শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ কেৱল পৰিৱেশেই ভাল সেই কথা ক'লে ভুল হ'ব। বিকাশ কেন্দ্ৰটোত থকা শিশুসকলৰ বাবদ লোৱা মাননিও হয়তো গুৱাহাটীৰ আটাইবোৰ ক্ৰেচতকৈ কম হ'ব। মাত্ৰ তিনি-চাৰি হেজাৰ টকাত ইমান বিজ্ঞান সন্মত ক্ৰেচ পাবলৈ যে নাই সেই কথা ন দি ক'ব পাৰি। ইয়াৰ দ্বাৰা এই কথাৰ উমান পাব পাৰি ড° চৌধুৰীয়ে ইয়াক ব্যৱসায়ৰ কেন্দ্ৰ হিচাবে গঢ়া নাছিল, গঢ়িছিল সমাজত এজন শিশুক যাতে ব্যক্তি হিচাবে গঢ় দিব পাৰি সেইটোৱে আছিল তেখেতৰ লক্ষ্য। এটা শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ কিন্তু এই কেন্দ্ৰটোৰ সৈতে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন উপাচাৰ্য্য সহিত কেইবাগৰাকীও বিশিষ্ট চিকিৎসক, শিক্ষাবিদ, বুদ্ধিজীৱি জড়িত থকাতে সুখ আৰু আনন্দৰ কথা।

এনে এগৰাকী মহিয়সী নাৰীৰ বিষয়ে হয়তো বহুতেই নাজানে যিহেতু তেখেত আছিল প্ৰচাৰ বিমুখ বা সেইবোৰৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়াতকৈ কৰ্ম আৰু উপযুক্ত শিক্ষা এই দুটাৰ ওপৰতেই অধিক গুৰুত্ব দিছিল।

১৯৯৫ চনত স্থাপিত এই শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ এই বছৰ ৰূপালী জয়ন্তী বৰ্ষ গৰাকীতো সঁচাকৈয়ে গৌৰৱ আৰু আনন্দৰ বিষয়। আৰু তিনিটা বছৰ জীয়াই থকা হ'লে হয়তো আজিৰ এই দিনটোত তেওঁ যি সুখ আৰু আনন্দ পালে হয় তাক ভাষাৰে বুজোৱা কঠিন হ'ব। ২০১৭ চনত তেখেতে ইহলীলা সম্বৰণ কৰে। ৰূপালী জয়ন্তীৰ এই বৰ্ষত তেখেতলৈ জনালো একাজলি শ্ৰদ্ধাঞ্জলি। যুগে যুগে এইগৰাকী মহিয়সী নাৰীৰ শিক্ষা জগতৰ সৈতে নামটো জড়িত হৈ থাকক তাৰেই কামনা কৰিলোঁ। □

শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ লগত মোৰ সম্পৰ্ক

শৈল্য ৰায় চৌধুৰী

আজি প্ৰায় ২৫ বছৰৰ আগৰ কথা। এই অনুস্থানটো সৰু সৰু ল'ৰা-ছোৱালীৰ বাবে উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে আৰম্ভ কৰিছিল। তেখেতে এদিন মোক মাতি নি ক'লে যে এই অনুস্থানটো আমাৰ পৰিয়ালৰ সকলো মহিলাই কাম কৰিব লাগে। এই অনুস্থানটো চাকৰিয়াল মহিলা সকলৰ সুবিধাৰ বাবে খোলা হৈছে। ১৯৯৫ চনত মানিক নগৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰা শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ লগত ময়ো জড়িত হ'লো। প্ৰথম দিনাখন তিনিজনী ছোৱালী, মাক-দেউতাক আৰু তেওঁলোক ওচৰ-চুবুৰীয়া কেইজনমান মাক-দেউতাকো এই অনুস্থানটো চাবলৈ আহিছিল। এই অনুস্থানটো উদ্বোধন কৰাৰ দিনাখন উপেন হাজৰিকা, তেখেতৰ পত্নী আৰু ডাঃ শংখ বৰুৱা, শ্ৰীবিনয় চৌধুৰী, ডাঃ দেৱী চৌধুৰী, ডাঃ দশৰথ চৌধুৰী, কল্পনা চৌধুৰী, এষা চৌধুৰী, মন্দিৰা চৌধুৰী, জুনু অধিকাৰী আৰু ধৰিত্ৰী দত্ত, ময়ো উপস্থিত আছিলো। প্ৰথম দিনাখন তিনিজনী ছোৱালী আহিছিল। তেওঁলোকৰ নাম হ'ল— গাৰ্গী, আকাশী আৰু পাঞ্চলী। ক্ৰেচ খনৰ দৰ্জাখন বন্ধ আৰু এদাল ৰঙা ফিটা বন্ধা আছিল। প্ৰয়াত উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে এখন সৰু কেচী লৈ ছোৱালী কেইজনীৰ সৈতে ফিটাডাল কাটি দিছিল আৰু আমি সকলোৱে উৰুলি জোকাৰ দি ভগৱানক প্ৰাৰ্থনা কৰিছিলো। তাৰ পিচত সকলোকে বহুৱাই মাহ-প্ৰসাদ আৰু চাহ মিঠাই দি তেওঁলোকক অভ্যৰ্থনা কৰিছিলো। প্ৰথমতে মই supervisor হিচাপে আৰু মঞ্জু নামৰ এজনী আয়া আছিল। ল'ৰা-ছোৱালী ক্লাচত কম আছিল বাবে এটা ৰুমত তিনিটা চিলাই মেচিন লৈ মই, নন্দিতা হাজৰিকা, এষা চৌধুৰী, কল্পনা চৌধুৰী লগ হৈ আয়া বিলাকৰ এপ্ৰ'ন, বেবী ফ্ৰক আদি চিলাই কৰিছিলো। কাপোবোৰ নন্দিতা হাজৰিকা বাইদেৱে কাটি দিছিল আৰু ধেমালী কৰি আমাক কয় যে তেখেতে কলিকতাৰ পৰা ট্ৰেইনত আহিছে। এইবোৰ কৰোতে ধেমালী কথা কৈ ৰং ধেমালী কৰি আছিলো আৰু এটা কথা আমাক ৰূপাই 'ডোচা' বনাই লৈ খুৱাই। আমি আটাইকেইজনীয়ে খুব ফুটি পাওঁ।

ইয়াৰ পিচত ক্ৰেচত ল'ৰা-ছোৱালী বাঢ়ি অহাত বৌৱে প্ৰয়াত উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে শ্বিলঙৰ পৰা তিনিগৰাকী আয়া আনিছিল। তেওঁলোক হ'ল নাৰ্জিমা, ৰেবেকা আৰু নাৰ্জিমাৰ ভনীয়েক। ক্ৰেছত আৰু এজনী চুপাৰ ভাইজাৰ আহিল নাম জাহ্নৱী। তেওঁ এতিয়ালৈ কাম কৰি আছে। লাহেকৈ আমাৰ ফালৰ পৰা মাতৃ উদ্যোগ নামে এটা অনুস্থান খোলা হয়। বছৰেকীয়া অনুস্থান আমি সকলোৱে মিলিজুলি ঘৰতে লাৰু-পিঠা-কেক, আচাৰ-জাম-জেলী আৰু চৰবত আদি বৰ ধুনীয়াকৈ সজাই ৰাখিছিলো। ইয়াৰ মাজত পতা হৈছিল নানা ধৰণৰ খেল-ধেমালী। ল'ৰা-ছোৱালী বেছি হোৱাত উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে বহুতো অনুস্থান পাতি আমাক খুব ব্যস্ত ৰাখিছিল। শ্বিলঙৰ আয়া কেইজনী যোৱাত তিনিজনী আয়া আহিল, লতা বৰ্তমানো আছে বাকী দুয়োজনী বিয়া হৈ গ'ল।

ইয়াৰ পিচত ২০১২ চনৰ আৰম্ভণিতে মোৰ গৃহস্থৰ এৰিব নোৱাৰা অসুখ হোৱাত মই তেখেতক ঘৰত এৰিব নোৱাৰা হ'লো। তেতিয়া মই প্ৰয়াত উষাৰাণী চৌধুৰীক কৈ কামৰ পৰা অব্যাহতি ল'লো আৰু মাতৃ উদ্যোগৰ সকলো দায়িত্ব গতাই দি তাৰ পৰা গুছি আহিলো। তেখেতে খুব দুখ কৰিছিল আৰু মোৰো বুজাব নোৱাৰা বেজাৰ লাগিছিল। প্ৰয়াত উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে মোক খুব মৰম কৰিছিল। এখেত আৰু কিছু বছৰ জীয়াই থকা হ'লে বহুতো কাম কৰিব পাৰিলে হেঁতেন। ময়ো ২০১২ চনত ওলাই অহাৰ পাচত যোৱা নাই। কাৰণ ময়ো শাৰীৰিকভাৱে দুৰ্বল হৈ আছে। আগৰদৰে কাম কৰিব নোৱাৰো। মাজে মাজে কিবা অনুস্থান পাতিলে ময়ো যাওঁ। বৰ্তমানে তেখেতে যিটো অনুস্থান পাতি থৈ গ'ল সেই অনুস্থানটো যাতে ভালকৈ ৰাখিব পাৰে তাৰ বাবে সকলো সদস্য-সদস্যাই পুৰাদমে চেষ্টা কৰি আছে। প্ৰয়াত উষাৰাণীৰ এই অনুস্থানটো যাতে নিখুতভাৱে চলাই নিব পাৰো তাৰ বাবে ভগৱানক ওচৰত প্ৰাৰ্থনা কৰিছো। □

—○—○—

আইতা

ৰিয়ান মৰ্টন

কৰ্ণেল বিশ্ববিদ্যালয় ২২

কলা আৰু বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়

কেইদিনমান আগত মই মোৰ পুৰণি বস্ত্ৰবোৰ খুচৰি থাকোঁতে এটা সৰু পায়জামা পালো। মই তৎক্ষণাত কথাটো বুজি পালো যে ইয়াৰ এটা আবেগিক মূল্য আছে। কিন্তু কিহৰ বাবে সেই কথাটোৰ বিষয়ে মই বৰ নিশ্চিত নাছিলো। যেতিয়া মই এই বিষয়ে মাক শুধিলো তেওঁ গৰ্বেৰে কলে যে মোৰ আইতাই সেইটো মোৰ বাবে বনাইছিল। আকৌ যেতিয়া মই বস্ত্ৰবোৰ ভালকৈ বিচাৰিবলৈ ললো মই আৰু তিনিটা পায়জামা আৱিষ্কাৰ কৰিলো। লগতে কিছুমান মোৰ নাম লিখা কাপোৰ পালো আৰু কিছুমান ৰেশমি ৰঙিন ৰঙচঙীয়া বালিশ বিচাৰি পালো। আইতাই যে এইবোৰ মোৰ কাৰণে বনাইছিল কথাটো ভাৱি মই খুউব গৰ্ব অনুভৱ কৰো।

যেতিয়া মই মোৰ ককা-আইতাৰ লগত অভিজ্ঞতাৰ কথা সোৱাৰোঁ মই খুবোঁ নিৰাশ হওঁ। কাৰণ নিচেই কম কথা মোৰ মনত আছে। মোৰ কাৰণে গান গাইছিল তেতিয়া মই নিচেই সৰু

আছিলো। তেওঁ বনোৱা লুচি ভাজি খাইছিলো আৰু সেই খাদ্যবোৰ মোৰ বন্ধু বান্ধৱক বনাই খুৱাব গৈ অতি দুৰ্দশা হৈছিল। যদিও মোৰ তেওঁ লগৰ অভিজ্ঞতাবোৰ অতি সিমিত। মই এতিয়া গম পাইছো যে আইতাই নিজৰ জীৱনটো অনন্য লোকৰ জীৱনৰ উন্নতি সাধন কৰাত উচৰ্গা কৰিলে আৰু মোৰ আত্মবিশ্বাস আছে যে তেওঁ অকল মোৰ বা পৰিয়ালৰ আন সদস্য সকলোৰে যত্ন লোৱা নাছিল। পৰিয়ালৰ বাহিৰৰো বহু লোকৰ প্ৰতিও তেওঁ যত্ন লৈছিল। এটা কথা ভাবিবলৈ অসুবিধা হৈছে যে আইতাৰ নিচিনা ইমান অমায়িকভাৱে নিজতকৈ আনৰ কল্যাণৰ কথা চিন্তা কৰা খুবোঁই কম মানুহ আছে।

যদিও মোৰ এই কথা মনলৈ আহে যে আইতাৰ লগত সময় কটোৱাৰ খুউব কম সুবিধা পালো। মই চিৰকাল কৃতজ্ঞ হৈ ৰ'ম যে তেওঁক মই মোৰ জীৱনত পালো আৰু যি সকলক তেওঁ নিঃস্বার্থভাৱে যত্ন লৈছিল তাৰে ময়ো এজন। □

—○—○—

গুৱাহাটী, কৰ্মৰত অভিভাৱক আৰু মৰ্দান ক্ৰেচ

উৎপল কুমাৰ ভাগৱতী
(অভিভাৱক)

ব্যস্ততাপূৰ্ণ গুৱাহাটীৰ কৰ্মৰত লোকসকলৰ ক্ষেত্ৰত নিজৰ শিশুটোক ঘৰত কাম কৰা মানুহৰ হাতত গতাই দি অভিভাৱক কৰ্মক্ষেত্ৰলৈ ওলাই যোৱাটো আজিৰ পৰিস্থিতিত কোনো কাৰণতে উচিত নহয়। বিশ্বাস কৰিব পৰাকৈ ঘৰত কাম কৰা মানুহ পোৱাটো খুবেই টান। তাতে আকৌ ঘৰত কাম কৰা একাংশ লোক অপহৰণত জড়িত, চুৰি-ডকাইটিৰ ঘটনাত জড়িত হৈ পৰাত নিজৰ শিশুটোক কাম কৰা লোকৰ হাতত এৰি দি মাক-দেউতাক কৰ্মস্থলীলৈ যোৱাতো একেবাৰে নিৰাপত্তাজনিত নহয়। আজিৰ পৰা পাঁচ বছৰ পূৰ্বে এই একেটা সমস্যাৰ সমুখীন আমিও হৈছিলো। কৰ্মসূত্ৰে পত্নী আবেলি ৫ বজাতহে ঘৰ সোমায়। মোৰ আকৌ ঘৰ সোমোওতে নিশা ১০ বাজি যায়। যিহেতু আমি দুয়োজনেই কৰ্মৰত, তেনেক্ষেত্ৰত আমাৰ একমাত্ৰ পুত্ৰ প্ৰাচুৰ্যৰ বয়স ছয়মাহ হওঁতেই দিনত কাৰ সৈতে এৰি যাওঁ তাক লৈ এক ভাৱিব নোৱাৰা সমস্যাই দেখা দিছিল। সেই সময়ত কাম কৰিবলৈ আমাৰ ঘৰলৈ এজনী ছোৱালী আহিছিল যদিও নিয়মীয়া নাছিল। কেতিয়াবা আহিম বুলি কৈয়ো সময়ত নাহিছিল। যাৰ বাবে মোৰ কাৰ্যালয়ৰ ওচৰতে থকা ৰাধাগোবিন্দ বৰুৱা পথ সংযোগী মানিক নগৰৰ ‘মৰ্দান ক্ৰেচ এণ্ড প্ৰি-স্কুল’ৰ কাষ চাপিছিলো। প্ৰতিষ্ঠানখনৰ পৰিচালিকাৰ সৈতে কথা পাতি আমাৰ প্ৰাচুৰ্যক ৬ মাহ বয়সতে দিনৰ ভাগত ক্ৰেচত ৰখাৰ সিদ্ধান্ত লৈছিলো। পাঁচ বছৰ পূৰ্বে অৰ্থাৎ প্ৰাচুৰ্যৰ ৬ মাহ বয়সতে লোৱা আমাৰ সেই সিদ্ধান্ত আজিও বাহাল আছে। যিহেতুকে ক্ৰেচৰ সৈতে প্ৰি-স্কুল আছে সেয়ে প্ৰাচুৰ্যৰ কাৰণে অইন প্ৰি-স্কুলৰ কথা ভাবি লগা নহ’ল। একেটা প্ৰতিষ্ঠানতে দুয়োটা ব্যৱস্থা থকাত আমাৰ সুবিধা হোৱাই নহয়, নিৰাপত্তাৰ দিশটোও নিশ্চিত হৈয়েই আছে।

প্ৰাচুৰ্য এই বছৰ ‘ইউ কে জি’ৰ ছাত্ৰ। অৰ্থাৎ স্কুলৰ ছাত্ৰ হিচাপে চতুৰ্থ বৰ্ষত ভৰি দিলে। সেইদৰে ক্ৰেচত ৫ বছৰ অতিক্ৰম

কৰিলে। শিশুসকলক আবেলি পাঁচ বজালৈ ক্ৰেচত ৰখাৰ সময় নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে। কোনো অভিভাৱক নিৰ্দিষ্ট সময়ত উপস্থিত হ’ব নোৱাৰিলে চৰ্তসাপেক্ষে কিছু অতিৰিক্ত সময় শিশুক ক্ৰেচত ৰখাৰ ব্যৱস্থা নথকা নহয়। অৱশ্যে আমাৰ ক্ষেত্ৰত অতিৰিক্ত সময়ৰ প্ৰয়োজন হোৱা নাই। আনকি নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ পূৰ্বেই প্ৰাচুৰ্যক ঘৰলৈ অনা হয়। ইয়াৰ বিপৰীতে বিদ্যালয় খোলা থাকক বা নাথাকক, প্ৰাচুৰ্যক সদায় পুৱা ৯ বজাত ক্ৰেচলৈ নিয়াতো আমাৰ বাবে নিয়মত পৰিণত হৈছে। শনিবাৰেহে ক্ৰেচলৈ লৈ যাওঁতে প্ৰায় ১০ বাজে। যা-হওঁক, মৰ্দান ক্ৰেচৰ বাবে আমাৰ কৰ্মৰাজিত আজি পৰ্যন্ত বিশেষ ব্যাঘাত জন্মা নাই। আমাৰ কাৰ্যালয় খোলা থকাৰ দিনত ক্ৰেচ বন্ধ থাকিলে কিছু সমস্যাৰ উদ্ভৱ নোহোৱা নহয়। কিন্তু বছৰটোৰ দুই বা তিনিটা দিনত উদ্ভৱ হোৱা তেনে সমস্যা চম্ভালি লোৱাৰ চেষ্টা চলাই আহিছো। ব্যস্ততাপূৰ্ণ গুৱাহাটীত মই ভাবো মৰ্দান ক্ৰেচৰ ভূমিকা প্ৰভূত। ১৯৯৫ চনৰ পৰা আজি পৰ্যন্ত গুৱাহাটীৰ বহু অভিভাৱকে নিজৰ শিশুটোক এই ক্ৰেচতেই ৰাখি চৰকাৰী-বেচৰকাৰী খণ্ডত চাকৰি কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। আনধৰনেও নিজৰ বৃত্তিত ব্যস্ত থকা অভিভাৱক সকলৰ শিশুৰ বাবে মই ভাবো মৰ্দান ক্ৰেচ যথোপযুক্ত। সম্প্ৰতি গুৱাহাটীত ভালেকইটা ক্ৰেচ গঢ় লৈ উঠিছে যদিও মৰ্দান ক্ৰেচৰ আন্তঃগাঠনি তথা পৰিবেশ উন্নত বুলি অনুভৱ হয়। সুষ্ঠু পৰিবেশৰ বেঞ্জনীৰ মাজত আছে মৰ্দান ক্ৰেচ আৰু প্ৰি-স্কুল। চৌহদত আছে এখন খেলপথাৰ য’ত শিশুসকলে খেল-ধেমালিৰ বাবে আৰু কিছু সামগ্ৰীৰ প্ৰয়োজন নুই কৰিব নোৱাৰি। পুৰণি ক্ৰেচ হিচাবে কৰ্তৃপক্ষই বহুক্ষেত্ৰত নতুনত্ব আনিছে। মৰ্দান ক্ৰেচ এণ্ড প্ৰি-স্কুলে এই বছৰ ৰূপালী জয়ন্তী বৰ্ষত ভৰি দিলে। আশাকৰো মৰ্দান ক্ৰেচে সোণালী জয়ন্তী, হীৰক জয়ন্তীৰ পৰা শতবৰ্ষ অতিক্ৰম কৰিবলৈ সক্ষম হ’ব। □

—○—○—

মই যিদৰে জানো

জাহ্নবী দাস, পৰিচালিকা

শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ এই নামটোৰ অৰ্থ একেবাৰে সুকীয়া। শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ অৰ্থাৎ য'ত শিশুৰ বিকাশ হয়। শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ মৰ্জাণ ক্ৰেছত শিশু বিলাকক আমি ৬ মাহৰ পৰা ৰাখি আছো। এই ক্ৰেছ খনত শিশু বিলাকৰ প্ৰথম মাতা ওলায়, শিশুয়ে প্ৰথম খোজ দিয়ে। এই ক্ৰেছখনত আমি সকলো জাতি ধৰ্ম পাহৰি এডাল দোলেৰে এটা জাতি কৰি ৰাখি এই ক্ৰেছ খনত আমি শিশু সকলক একত্ৰিত কৰি এক ভাষা এক জ্ঞান দি আহিছো। সুদীৰ্ঘ ১০ বছৰ ধৰি ইয়াত থাকি ক্ৰেছৰ শিশু সকলক পাই আহিছো। সঁচাকৈ বহুতো দীঘলীয়া সময় অতিবাহিত কৰি আহিছো। এই ক্ৰেছত নানান ধৰণৰ শিশু পাই আহিছো লগতে শিশু সকলৰ অভিভাৱক সকলকো পাইছো। আজি ই মান বছৰ ধৰি শিশু বিলাকৰ লগতে অভিভাৱকসকলৰ পৰা আমি কোনো ধৰণৰ অসুবিধা পোৱা নাই। অভিভাৱকসকলেও আমাৰ ক্ৰেছখনত কোনো অসুবিধা পোৱা নাছিল বুলি মই ভাৱো। কাৰণ যদি অসুবিধা পালেহেঁতেন তেওঁলোকে কেতিয়াও আমাৰ ক্ৰেছত তেওঁলোকৰ দ্বিতীয় শিশুটি নাৰাখিল হেঁতেন। এনেকুৱা এটা ঘৰৰ দুটা শিশু এতিয়াও বহুতো আছে লগতে আমাৰ ক্ৰেছত অভিভাৱকসকলৰ ভাই-ভনী, বন্ধু-

বান্ধৱ সকলৰ শিশু বিলাকো এই ক্ৰেছখনত ৰাখিছিল। এতিয়াও পাহৰিব নোৱাৰো। ১০ বছৰ আগৰ অভিভাৱক বিলাক এতিয়াও আহি সৰস্বতী পূজাত উপস্থিত হয় লগতে পুৰণা কৰ্মচাৰী হিচাপে মোক বিচাৰে। গতিকে মৰ্জাণ ক্ৰেছৰ শিশু আৰু অভিভাৱক বিলাকৰ ভাল গুণ লিখি শেষ কৰিব নোৱাৰিম আৰু মই এইটো কব বিচাৰো কিছুমান অভিভাৱকে আহি মোক কয় যে এনেকুৱা ভাল ক্ৰেছ আৰু তোমালোকৰ নিচিনা ভাল কৰ্মচাৰী গুৱাহাটীৰ কোনো এখনত পোৱা নাই। আমাৰ মৰ্জাণ ক্ৰেছৰ কৰ্মচাৰীখিনি বহুতো চাফা বুলি অভিভাৱক বিলাকে আমাৰ আগত কয়। কিন্তু আজিকালি নতুন অভিভাৱক দুই এজনে তেওঁলোকৰ শিশুটি অলপ কান্দিলে বেয়া পায়। আমি তেওঁলোকক বুজাই দিও যে নতুন শিশু ক্ৰেছত আহিলে অচিনাকি মানুহৰ লগত অলপ কান্দিব। তাৰ পিচত আমাৰ মানুহখিনি চিনি পালে শিশু বিলাকে নিজে কন্দা-কতা বন্ধ হয়। তাৰ পিচত আমাৰ লগত মিলি যায়। আমি আমাৰ ক্ৰেছৰ শিশু বিলাকক দুবাৰ ড্ৰেচ সলাই দিও। সময়ে সময়ে খানা দিও, যেনেকৈ অভিভাৱকে খুৱাব কয় তেনেকৈ আমি ক্ৰেছৰ শিশু বিলাকক যত্ন লৈ আছো। □

—○—○—

বিশিষ্টতাৰ এটি কেন্দ্ৰ

আৰিফা হুছেইন, কেন্দ্ৰ প্ৰমুখ, এচ বি কে

শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ বিষয়ে মই মোৰ এগৰাকী বন্ধুৰ পৰা গম পালো। তেওঁ মোক জনালে যে গুৱাহাটীৰ আৰ জি বৰুৱা ৰোডৰ মানিক নগৰত অৱস্থিত শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ কেন্দ্ৰ প্ৰধানৰ পদটো খালি হৈ আছে। মই সাক্ষাতকাৰ দিবলৈ গলো আৰু মোৰ মনলৈ অহা তাৎক্ষণিক ভাৱটো আছিল যে প্ৰাঙ্গণটো ইমান পৰিস্কাৰ আৰু পৰিকল্পিত। সৌভাগ্যক্ৰমে মই নিৰ্বাচিত হলো আৰু ২০১৮ চনৰ এপ্ৰিল মাহত চাকৰিত যোগ কৰিলো। মোৰ বহু দায়িত্ব আছিল আৰু সম্পাদিকা মহোদয়া আৰু সহঃসম্পাদিকা মহোদয়াৰ সম্পূৰ্ণ সহযোগিতাত প্ৰতিষ্ঠানটোৰ ভৱিষ্যতৰ বাবে আৰু শিক্ষা সম্বন্ধীয় বিশিষ্টতা অৰ্জন কৰাৰ অৰ্থে কিছু আশাবাদী দৰ্শনৰ পৰিকল্পনা কৰিলো। ক্ৰেচ আৰু প্ৰাক বিদ্যালয় কাৰ্য্যকৰি কৰিবলৈ কিছুমান ফলপ্ৰসু কাৰ্য্যপ্ৰণালী মূল্যায়ন কৰিলো লগতে গুৰুত্ব দিলো যাতে প্ৰতিষ্ঠানটোৰ দৰ্শন, উদ্দেশ্য আৰু লক্ষ্য একেদৰেই

থাকে। ইয়াৰ আগতে মই বহুতো বিদ্যালয়ত কাম কৰিছিলো আৰু এই কথা মই স্বীকাৰ কৰিব লাগিব যে এই প্ৰতিষ্ঠানটোৰ কোঠাবোৰ যথেষ্ট আহল বহল আৰু সুন্দৰ। বায়ু চলাচলৰ সু-ব্যৱস্থা আছে আৰু শিশু সকলে খেলিবলৈ আহল বহল বহুত ঠাই আছে।

ইয়াত অৰ্থাৎ মৰ্জাণ ক্ৰেচ আৰু প্ৰাক বিদ্যালয়ত আমি বিশ্বাস কৰো যে প্ৰত্যেকজন শিশুকে বেলেগ বেলেগ ধৰণেৰে হে ভালকৈ শিকে। শিশুসকলে ওৰে জীৱন শিক্ষাৰ প্ৰতি উৎসাহ আৰু ভালপোৱা থাকিব আৰু বেছি ভালকৈ জ্ঞান অৰ্জন কৰিব পাৰিব।

আমি সকলোৰে অনুষ্ঠান আৰু উৎসৱ অতি উৎসাহ আৰু উদ্দীপনাৰে উদ্‌যাপন কৰো। এনেকুৱা এটি অনুষ্ঠানৰ লগত জড়িত হবলৈ পাই মই নিজকে সন্মানিত আৰু ধন্য অনুভৱ কৰো য'ত কৰ্মচাৰী সকলে গভীৰ ব্ৰতৰ মনোভাৱেৰে সেৱা আগবঢ়ায়। □

—○—○—

শিশুৰ যতন তথা শিক্ষা বিষয়ক এখন হাতপুথি আৰু শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ সৃষ্টিগ্ৰন্থ

জীৱনৰ প্ৰথম বেলিকা

ভূষিত ৰঞ্জন গগৈ

প্ৰাক্তন ছাত্ৰ

মোৰ জীৱনৰ প্ৰথম বেলিকাত অতুলনীয় অনুপ্ৰাণিত প্ৰতিটো স্মৃতিয়ে মনৰ মাজত দোলা দি যায়। তাৰ ভিতৰত প্ৰথম হ'ল মোৰ মা-দেউতা, যাৰ জৰিয়তে এই পৃথিৱীত মই মানুহ হিচাপে আহিছো। মাৰ মৰম, আদৰ আৰু বুকুৰ আকুলতাই মোক এখোজ দুখোজ বাট বুটলিব লওতেই মায়ে মোক এই মৰ্দান একাডেমিৰ শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰত নাম লগাই দিয়ে আৰু এয়াই হৈছে মোৰ জীৱনৰ দ্বিতীয়টো অতুলনীয় স্মৃতি। অতুলনীয় বুলি এই কাৰণে উল্লেখ কৰিছো কিয়নো এই অনুষ্ঠানটোৱে মোৰ জীৱনৰ বাট বোলাত যথেষ্ট অৱদান আগবঢ়াইছিল। মাৰ কৰ্ম ব্যস্ততাৰ আৰম্ভত মই মোৰ শৈশৱ পাৰ কৰিছিলো। বহুতো অচিনাকী লগৰীয়াৰ লগত। আটাইতকৈ বেছি মৰম আৰু আদৰেৰে মোক ৰাখিছিল প্ৰথম অৱস্থাত পাপৰি বা আৰু শেষলৈ সৰু বা। তাৰ উপৰিও অনুষ্ঠানটোৰ বাকী সকলো সদায়েই মোক যি মৰম আন্তৰিকতা আৰু সৎ মই তেওঁলোকলৈ চিৰ কৃতজ্ঞাৰে ওৰে জীৱন ঋণী হৈ ৰম। অনুষ্ঠানটো ক্ৰেছৰ লগত স্কুলৰ প্ৰতি পৰিবা আৰু মেমক মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ জনাওঁ। কিয়নো তেওঁলোকৰ বাবে মই

শিক্ষানুষ্ঠানৰ আদিপাঠ গ্ৰহণ কৰিছিলো। মোৰ লগতে মোৰ মাও আপোনালোকৰ ওচৰত সদায় ঋণী। কিয়নো তেওঁৰ কলিজাটো ৰাতিপুৱা ৯ বজাতে আপোনালোকৰ হাতত দি দিনটো কৰ্মব্যস্ততাত ব্যস্ত আছিল আৰু আপোনালোকে তেওঁৰ আলফুলীয়া কলিজাটো সযতনেৰে ৰাখিছিল। 'শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ' মোৰ বাবে এটা অনুষ্ঠান নহয় ই হ'ল মানুহ গঢ়াৰ কৰ্মশালা।

এই অনুষ্ঠানটোৰ বাবে মই সদায় আছো আৰু থাকিম। ভৱিষ্যতে যদি কিবা ভাল কাম কৰিব পাৰো তাৰ বাবে প্ৰথমে আপোনালোকক ধন্যবাদ জনাম। গতিকে মই মোৰ সকলো শিক্ষাগুৰু, শুভাকাংক্ষী আৰু বন্ধু-বান্ধৱী মোৰ মৰম আৰু শুভেচ্ছা জনাই লিখনিটো আগবঢ়ালো। আশাকৰো সকলোৱে পঢ়িব।

মই লিখিছিলো মায়ে কোৱাৰ দিনাই কিন্তু দিয়াত পলম হ'ল কাৰণ মা হোষ্টেলত লগ কৰা দিন নথকাৰ বাবে আহিব পৰা নাছিল। এমাহ ধৰি দেৰিকৈ দিয়া যদিও অলপ কষ্ট কৰি প্ৰকাশিত হব বুলি আশা ৰাখিলো। □

—○—○—

শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰত মোৰ দিনবোৰ

কনকলতা দাস

পৰিচাৰিকা

বিশেষকৈ চাকৰিয়াল পিতৃ-মাতৃক সকাহ দিবৰ বাবে ১৯৯৫ চনৰ ১ জানুৱাৰীত মাণিক নগৰত প্ৰতিষ্ঠিত হয় মৰ্দাণ ক্ৰেছ। ক্ৰেছৰ সঞ্চালক তথা সচিব ডঃ উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে জনোৱা মতে সমাজৰ বাবে কিবা কৰাৰ মানসিকতাৰে উঠা শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰই চাকৰিয়াল পিতৃ-মাতৃক সকাহ দিবৰ বাবে প্ৰথমে এই ক্ৰেছটো প্ৰতিষ্ঠা কৰে। ক্ৰেছৰ উপৰি শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ অধীনত শিশুৰ স্বাস্থ্য সেৱা আৰু শিশুৰ শিক্ষাৰ সেৱাত তেওঁলোকে আগবঢ়ায়।

এই অনুষ্ঠানটোৰ উপদেষ্টাৰূপে আছে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন উপাচার্য ড° নিৰ্মল কুমাৰ চৌধুৰী, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ এমেৰিটাচ প্ৰফেচৰ ড° জ্যোতি প্ৰসাদ মেধি, অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতি কনকসেন ডেকা। পৃষ্ঠপোষক হিচাপে

আছে গুৱাহাটী চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ ডাঃ ডি চি চৌধুৰী আৰু সঞ্চালক তথা সচিব হিচাপে আছে ড° উষাৰাণী চৌধুৰী। মহানগৰীৰ মাণিক নগৰত ডাঃ ডি চি চৌধুৰীয়ে দান কৰা ভূমিত তেওঁৰে পুত্ৰ ডাঃ দীপক চৌধুৰী আৰু ৰাজীৱ চৌধুৰীয়ে গৃহ নিৰ্মাণ কৰি এই ক্ৰেছৰ বাবে সেৱা আগবঢ়াইছে।

ক্ৰেছৰ প্ৰতিটো শিশুৰ বাবে পৰিষ্কাৰ তথা ৰং বিৰঙৰ বিছনা, তুলি, গাৰু, বিজ্ঞানসন্মত নানান খেল-ধেমালিৰ সামগ্ৰী, শিশু সংগীত, গল্প, মিনি থিয়েটাৰ হল আদিৰ ব্যৱস্থা আছে। শিশু সকলৰ লগত থাকি আমাৰ বহুতো ভাল লাগে আৰু সিহঁতৰ লগত খেল-ধেমালী কৰি, বেবি বিলাক বৰ মৰম লাগে। আমাৰ মেদামৰ এনে এখন অনুষ্ঠানত আজি এই ক্ৰেছত কাম কৰি বহুতো ভাল লাগিছে। □

—○—○—

মৰ্দাণ স্কুল আৰু ক্ৰেচ : কৰ্মৰত মাতৃসকলৰ বাবে আশীৰ্বাদ

সৰিতা তামুলী

অভিভাৱক

শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ বিষয়ে ২০০২ চনত গম পাইছিলো মোৰ বান্ধৱী শ্ৰীমতী প্ৰগতি ডেকাৰ পৰা। এই কেন্দ্ৰটো গুৱাহাটীৰ জু-ৰোডৰ নাৰ্চাৰীত অৱস্থিত। ইয়াত মৰ্দাণ স্কুল আৰু ক্ৰেছখনত তদাৰক কৰিবৰ বাবে যথেষ্ট পৰিমাণৰ পৰিচাৰিকা আছিল। স্কুলখনত ডঃ দেৱী চৌধুৰী চাৰ আৰু প্ৰয়াত ডঃ উষাৰাণী চৌধুৰী বাইদেউৱে পৰিচালনা কৰিছিল। অতি চাফচিকুন, নিয়মানুবৰ্তিতাৰ মাজত চলা স্কুলখনৰ পৰিবেশ দেখি ভাল লাগিছিল।

১৯৯৯ চনৰ এপ্ৰিল মাহত আমাৰ যমজ সন্তান পৰশ আৰু পাহিৰ জন্ম হয়। অপাৰ আনন্দৰ মাজত দুয়ো একোলা-দুকোলাকৈ ডাঙৰ হৈছিল। আমাৰ ঘৰত মোৰ স্বামী শ্ৰীপ্ৰাঞ্জল কুমাৰ মেনা, শাহু, নন্দ আৰু ঘৰত সহায়িকাৰ বাবে এগৰাকী খাচিয়া কং আছিল যিয়ে মই অফিচত যোৱাৰ পিচত পৰশ-পাহিৰ লগত সময় কটাইছিল। মোৰ maternity leave শেষ হোৱাৰ পিচত আমি গুৱাহাটীৰ সৰু-মটৰীয়া ঘৰৰ পৰা মোৰ অফিচৰ ওচৰৰ ঘৰ এটা ভাড়া কৰি আছিলো। চাকৰিৰ বাবে ২০০১ চনত প্ৰাঞ্জল আৰু সেই একে বছৰতে মোৰ নন্দ বিয়া হৈ যোৱাৰ পিছত মই আৰু এগৰাকী সহায়িকাক ঘৰত ৰাখিছিলো ল'ৰা-ছোৱালী দুটাক চাবলৈ। মা-দেউতাৰ ঘৰখন ওচৰত হোৱা বাবে যথেষ্ট সাহস পাইছিলো মনতে। ইয়াৰ পিছত ২০০২ চনত মোৰ শাহু নন্দৰ ঘৰ কলিকতালৈ দুবছৰৰ বাবে যাবলগীয়া হ'ল। অকলে মইনা দুটাক ঘৰত সহায়িকাৰ ওচৰত থবলৈ ভয় হোৱাত মই এই মৰ্দাণ ক্ৰেছ কাম স্কুলৰ কথা মনলৈ আহিল আৰু সেই বছৰৰ সৰু সন্তী পূজাৰ দিনা এই স্কুলত নাম লগাই দিলো। ৰাতিপুৱা ৮ বজাৰ পৰা ১

বজালৈ স্কুলত আৰু তাৰ পৰা পোনে পোনে ক্ৰেছ খনত থাকে ৫ বজালৈ। পোন প্ৰথমে মনটো অলপ ক্ৰেছত থবলৈ বেয়া লাগিছিল যদিও আমি সকলো পৰিস্থিতিৰ দাস বুলিয়ে ভাৰি লৈছিলো। পিছলৈ অৱশ্যে বহুতো চিন্তিত হৈছিলো ক্ৰেছত থকাৰ বাবে কিয়নো তাত পাহি পৰশে তেওঁলোকৰ সমনীয়া পিপি, মেধা, এমি, বেদ আদিক পায় অতি আনন্দমনে খেলা-ধূলা কৰি সময় অতিবাহিত কৰিছিল।

স্কুলত মাজে মাজে ককাই Health Check up কৰাইছিল। আইতাইনীতি শিক্ষা দিছিল। ৰূপৰেখা বাইদেউ, নিবেদিতা বাইদেউ, অজন্তা বাইদেৱে যথেষ্ট মৰম কৰিছিল। স্কুলৰ বাৰ্ষিক অনুষ্ঠান, সৰস্বতী পূজা, স্বাধীনতা দিৱস, শিশু দিৱস, parents teacher's meet আদিত ল'ৰা-ছোৱালী সমূহে অংশগ্ৰহণ কৰিছিল আৰু আমি সকলোৱে অতি আনন্দৰে এই অনুষ্ঠান উপভোগ কৰিছিলো।

এই মৰ্দাণ ক্ৰেছখন নথকা হলে হয়তো মোৰ চাকৰি কৰাত যথেষ্ট অসুবিধা হ'লহেতেন। ইয়াত পৰশ পাহিয়ে নাৰ্চাৰী লৈ পঢ়িছিল। পিছত class 1 শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ আৰু পিছলৈ DPS স্কুলত class 5 পঢ়িছিল। বৰ্তমান পৰশ (শিলাদিত্য মেনা) যোৰহাট চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ৰ পঞ্চম বাৰ্ষিকৰ ছাত্ৰ আৰু পাহি (শিকাংগনা মেনা) শ্বিলংৰ Lady Keane ৰ ছাত্ৰী। এই মৰ্দাণ স্কুল আৰু ক্ৰেছৰ ওচৰত মই চিৰ কৃতজ্ঞ। প্ৰয়াত উষাৰাণী চৌধুৰীৰ মৃত্যুৰ বাতৰি শুনি মই এই স্কুলত তেখেতৰ শ্ৰদ্ধা দিবলৈ পুনৰ উপস্থিত হৈছিলো। আশা কৰো এই স্কুলৰ ভৱিষ্যৎ আৰু উন্নত হওঁক।

—○—○—

মোৰ কৃতজ্ঞতা

প্ৰগতি চৌধুৰী

অভিভাৱক

গুৱাহাটীৰ মানিক নগৰত থকা শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ নামৰ অনুষ্ঠানটোৰ সান্নিধ্যলৈ মই প্ৰথমতে আহিছিলো ২০০০ চনৰ জুলাই মাহত। মোৰ দুই পুত্ৰ প্ৰভাংক আৰু নবাৰুণৰ বয়স ক্ৰমে চাৰি বছৰ আৰু ছয় মাহ। মই ললিত চন্দ্ৰ ভৰালী মহাবিদ্যালয়ত কম্পিউটাৰ বিষয়ৰ প্ৰবক্তা হিচাপে যোগদান কৰিছিলো সেই মাহতে আৰু তেতিয়াই কলেজত থকাসময়ছোৱাত সিহঁত দুটাক চোৱাচিতা কৰাৰ সমস্যা এটা হৈছিল। এই সমস্যায় সমাধান হিচাপে শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ দ্বাৰা পৰিচালিত ‘মৰ্ডান ক্ৰেচ’ৰ সহায় লৈছিলো। সৰু পুত্ৰক পুৰাৰপৰাই থোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰি ডাঙৰ পুত্ৰ প্ৰভাংকৰক সেই কেন্দ্ৰৰ দ্বাৰা পৰিচালিত স্কুল মৰ্ডান একাডেমিৰ প্ৰি-প্ৰাইমাৰী শ্ৰেণীত নাম লগাই দি ছুটিৰ পিছত ক্ৰেচত থকাৰ ব্যৱস্থা কৰিছিলো।

এই বছৰ শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰই পঁচিশ বছৰ পূৰ্ণ কৰিলে। এই আটোটা দশকত অনুষ্ঠানটোৱে ক্ৰেচ সেৱাৰদ্বাৰা মোৰদৰে বহুতো চাকৰিয়াল মাতৃক সন্তান লালন-পালনৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ সাহায্য আগবঢ়াই আহিছে। ইয়াৰ লগতে কেন্দ্ৰটোৰ দ্বাৰা পৰিচালিত মৰ্ডান একাডেমি আৰু মাতৃ উদ্যোগৰ জৰিয়তে শিশুৰ শিক্ষা মাতৃ মংগলৰ বাবে কাম কৰি আহিছে। মই এই অনুষ্ঠানটোৰ প্ৰতি চিৰ কৃতজ্ঞ। কাৰণ এই অনুষ্ঠানটোৰ অবিহনে হয়তো মোৰ বাবে সন্তান লালন-পালন কৰি চাকৰি কৰাটো সম্ভৱ নহ’ল হেঁতেন।

মোৰ সৰু পুত্ৰক ক্ৰেচত ভৰ্তি কৰাৰ সময়ত তাৰ বয়স আছিল মাত্ৰ ছয় মাহ। কিন্তু শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ সুদক্ষ আয়াসকলে যেনেদৰে তাৰ যত্ন লৈছিল মই পাহৰিব নোৱাৰোঁ। বিশেষকৈ সেই সময়ৰ এগৰাকী খাচিয়া আয়া ৰেবেকা লবাৰুণৰ প্ৰিয় হৈ পৰিছিল। তেতিয়া শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ মূৰব্বী হিচাপে ক্ৰেচ আৰু স্কুল দুয়োটা পৰিচালনা কৰিছিল প্ৰতিষ্ঠাপক ড° উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে। ক্ৰেচত শিশু ৰখাৰ সকলো ব্যৱস্থা বিজ্ঞানসন্মত আৰু অতি উন্নত মানৰ আছিল। মই জনাত সেই সময়ত গুৱাহাটীত এইখনেই একমাত্ৰ বিজ্ঞান সন্মত ভাৱে নিৰ্মিত ক্ৰেচ আছিল। আয়াসকল বেছিভাগেই খাচিয়া আৰু প্ৰয়োজনীয় প্ৰশিক্ষণ লাভ কৰিছিল। তেওঁলোকে শিশুবোৰৰ খোৱা-লোৱা, খেলা-ধুলা, শোৱা আদি প্ৰয়োজনীয় সকলোখিনিৰে যত্ন লৈছিল। তাৰোপৰি, কিছুমান প্ৰয়োজনীয় অভ্যাস যেনে — পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্নতা, পৰি-পাটী আদি গঢ়ি তোলাৰ শিক্ষাও দিছিল।

তাৰ প্ৰতিফলন মই মোৰ সৰু পুত্ৰ নবাৰুণৰ আচৰণত দেখিবলৈ পাইছিলোঁ। তেতিয়া তাৰ ভালকৈ মাত ফুটাই নাছিল। তথাপিহে মোৰ কলেজৰ কাম শেষ কৰি যেতিয়া তাক ক্ৰেচৰ পৰা আনিব গৈছিলো, সি আকাৰে ইংগিতেৰে কাকতৰ খেলা বস্তুবোৰ সামৰি থবলৈ দেখুৱাই দিছিল। সি ঘৰতো তাৰ খেলা বস্তুবোৰ আৰু ঘৰৰ আন বস্তু পৰিপাটিকৈ থৈছিল। পিছলৈ তাৰ তিনি বছৰমান বয়সতে ঘৰৰ ড্ৰইংৰুমত সজাই থোৱা বস্তু অইন ল’ৰা-ছোৱালীয়ে হাত দিলে কৈছিল, মোৰ বস্তু নুচুবা। মোৰ ডাঙৰ পুত্ৰ প্ৰভাংকৰ ক্ষেত্ৰটো মৰ্ডান একাডেমীৰ প্ৰি-প্ৰাইমাৰী শিক্ষাই বিশেষ প্ৰভাৱ পেলাইছিল। তাত মণ্টেছৰী পদ্ধতিত শিক্ষা দিয়া হৈছিল আৰু তাৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা আহিলা উপলব্ধ আছিল। শিক্ষকসকলে শিশুৰ উপযোগী উন্নত শিক্ষা প্ৰদান কৰিছিল। প্ৰভাংকৰৰ শিক্ষয়িত্ৰী জুলী শইকীয়াৰ কথা মোৰ মনত আছে। তেওঁ মণ্টেছৰী প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত আছিল। মৰ্ডান একাডেমীত শিক্ষা জীৱন আৰম্ভ কৰা প্ৰভাংকই বাংগালুৰুৰ “Indian Statistical Institute” ৰ পৰা সুখ্যাতিৰে বি. এছ. চি আৰু এম. এছ. চি. ডিগ্ৰী লাভ কৰাৰ পিছত আমেৰিকাৰ North Carolina University ত ডক্টৰেট ডিগ্ৰীৰ বাবে আৰ্থিক সহায় পাইছে আৰু এই বছৰ তাত যোগদান কৰিছে। ভায়েক নবাৰুণে বৰ্তমানে বাংগালুৰুৰ ‘Indian Institute of Science’ ত বি. এছ. চি. ডিগ্ৰীৰ বাবে অধ্যয়ন কৰি আছে।

ক্ৰেচ আৰু স্কুলৰ সুবিধাৰ উপৰিও মই মাতৃ উদ্যোগৰ পৰাও উপকাৰ পাইছিলো। সময়ে সময়ে তাৰ পৰা মই বিভিন্ন ঘৰুৱা খোৱা বস্তু আৰু বিভিন্ন হাতেৰে বনোৱা সামগ্ৰী, যেনে— বেগ, নেপকিন, পট হোল্ডাৰ আদি কিনিব পাৰিছিলো কাৰণে মোৰ সুবিধা হৈছিল।

আনন্দৰ কথা যে শিশু যে শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰই এতিয়াও আগৰ দৰে উন্নত মানৰ সেৱা আগবঢ়াই সমাজৰ উপকৃত কৰি আছে। এই ৰূপালী জয়ন্তী বৰ্ষত মই প্ৰয়াত ড° উষাৰাণী বাইদেউলৈ তেখেতে এই অনুষ্ঠানটোৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰি সমাজলৈ যি অৱদান আগবঢ়ালে তাৰ বাবে মোৰ কৃতজ্ঞতা আৰু প্ৰণাম জনালো। লগতে অনুষ্ঠানৰ সৈতে জড়িত আন সকলো ব্যক্তিলৈ মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন, কৃতজ্ঞতা আৰু শুভ কামনা আগবঢ়ালো। শেষত শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ সৰ্বাংগীন উন্নতি কামনা কৰি প্ৰাৰ্থনা কৰিলোঁ। □

মৰ্দাণ ক্ৰেচ এণ্ড প্ৰি স্কুলৰ শিশুসকলৰ ক্ষোভ এটি অনুভৱ

দীপেন বৰা, অভিভাৱক

বৰ্তমান উচ্চতৰ প্ৰযুক্তিবিদ্যা প্ৰয়োগৰ কালছোৱাত সামাজিক উন্নয়নৰ ভিন ভিন দিশত যেনে— শিক্ষা ব্যৱস্থা, বাণিজ্য, পৰিবহণ, কৃষিজাত দ্ৰব্যৰ উৎপাদন আদি সকলোতে বিজ্ঞানৰ অত্যাধুনিক প্ৰযুক্তি প্ৰয়োগ হৈছে। গুৱাহাটীৰ চহৰত এনে বহুতো শিশু ভৱন আছে। কিন্তু এই শিশু ভৱনত যি বিলাক প্ৰয়োজনীয় সা-সুবিধা থাকিব লাগে সেই প্ৰয়োজনীয় সা-সুবিধা সকলো শিশু ভৱনত দেখা পোৱা নাযায়। কিন্তু মৰ্দাণ ক্ৰেচত প্ৰি স্কুলৰ ক্ষেত্ৰত সম্পূৰ্ণ সুকীয়া। কাৰণ ইয়াত প্ৰয়োজনীয় সকলো সা-সুবিধা থকা দেখা যায়। সেই বাবে এই শিশু ভৱনটো বিশেষকৈ উল্লেখনীয়।

বিশেষকৈ কণ কণ শিশুসকলক বিদ্যালয় অভিপ্ৰায় লৈ শিশুকেন্দ্ৰীক কৰ্ম আঁচনি সমূহ প্ৰস্তুত কৰি সেই আঁচনি সমূহক বাস্তৱায়িত কৰিবৰ বাবে কিছুমান বিশেষ পদক্ষেপ লোৱা হয়। বিশেষত বিভিন্ন খেলৰ সামগ্ৰীৰ প্ৰাচুৰ্যতা থকা সুন্দৰ বাসভৱনত আৰু আটক ধুনীয়া প্ৰাক বিদ্যালয়ৰ জৰিয়তে শিশুসকলক বিদ্যালয়ৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত কৰাৰ ব্যৱস্থাৱলী গ্ৰহণ কৰাৰ বাবে শিশুসকলক বিদ্যালয়লৈ আহিবলৈ উৎসুক হয়। খেলৰ সামগ্ৰীবোৰৰ দৰে ৰংবিৰঙৰ আখৰ টুকুৰাবোৰ দেখি শিশুসকল ইতিবাচক দিশত আকৰ্ষিত হয়। আৰু লাহে লাহে শুদ্ধ ৰূপত বৰ্ণবোৰ চিনি পাবলৈ সক্ষম হয়, লগতে আখৰ সমূহৰ বিভিন্নতা সম্পৰ্কতো সম্যক ধাৰণা পাবলৈ সক্ষম হয়। মহাত্মা গান্ধীয়ে

কৈছিল যে হাতৰ আখৰ ভাল কৰিবৰ কাৰণে শিশুসকলক চিত্ৰাংকণ শিকাব লাগে। যাতে শিহঁতৰ হাতৰ আখৰ ভাল হয়। এনে বিদ্যালয়ৰ ক্ষেত্ৰত চিত্ৰাংকণৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিব লাগে। কথিত আছে যে ইয়াৰ পৰা শিশুসকলৰ খেলৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত কৰাৰ বাবে বয়স অনুযায়ী বিভিন্ন খেলা-ধূলাৰ ব্যৱস্থা থাকিলে ভাল। বাল্য ভৱন আৰু প্ৰাক বিদ্যালয় সমূহে শিশুসকলৰ শাৰীৰিক, মানসিক আৰু আত্মীয় বিকাশত অবিহণা যোগাই আহিছে। এনে ধৰণৰ বাল্য ভৱনত শিশুসকলৰ সৰ্বাংগীন উন্নয়ন হোৱা পৰিলক্ষিত হোৱা দেখা যায়। ভৱিষ্যতৰ ধৰণীস্বৰূপ শিশুসকলৰ বাহ্যিক মানসিক আৰু আত্মীয় উৎকৰ্ষ সাধন হোৱাৰ ফলত তেওঁলোকৰ ভৱিষ্যতে সু-শিক্ষিত হোৱাৰ মানসিকতাৰ গঢ় লৈ উঠে। যাৰ ফলস্বৰূপে কণ কণ মইনাসকল ভৱিষ্যতে একো একোজন দায়িত্বশীল নাগৰিকত পৰিণত হয়। বাল্যভৱনত শিশুসকলক পৰিচৰ্যা কৰাৰ ফলত মাতৃসুলভ মানসিকতাৰ সৃষ্টি আত্মীয়তাবোধ আৰু আৰোগ প্ৰৱণতাৰ জাগ্ৰত হোৱা নিজেই অনুভৱ কৰিছোঁ। সেয়েহে মৰ্দাণ ক্ৰেচ এণ্ড প্ৰি স্কুলৰ পৰিচৰ্যা কৰাসকলে সুন্দৰভাৱে দায়িত্ব পালন কৰাৰ লগতে শিশু ভৱনটো চোৱা-চিতা, চাফ-চিকুনকৈ ৰখা দেখা যায়। সহজ-সৰল আৰু নিষ্পাপ হৃদয়ৰ শিশুসকলৰ লগত সন্মিল মিলে থকাৰ বাবে নিজৰ অন্তৰখনো পৰিস্কাৰ আৰু বিশুদ্ধ যেন অনুভৱ কৰিছোঁ। □

—○—○—

আমাৰ ফুলনি খন

বীণা কলিতা, পৰিচাৰিকা

শিশুসকলক ফুলৰ লগত তুলনা কৰা হয়। তেনে এখন শিশু ফুলনিত কাম কৰি আজি চৰি বছৰ কাল অতিবাহিত কৰি মোৰ মনৰ মাজত উদয় হোৱা ভাৱশাৰি প্ৰকাশ কৰিবলৈ ওলাইছোঁ। ভুল হ'লে ক্ষমা কৰিব।

এখন ফুলনিৰ ফুলবোৰক মালিয়ে যি দৰে চোৱা-চিতা কৰি যত্ন কৰি ডাঙৰ-দীঘল কৰে, সেইদৰে আমিও শিশু গৃহৰ ক্ৰেচলৈ অহা প্ৰতি গৰাকী শিশুকে আদৰ যত্ন কৰোঁ, মৰম জাছোঁ। সিহঁতক আনন্দত ৰাখিবলৈ চেষ্টা কৰোঁ। এইবোৰ কৰি আনন্দ পোওঁ। মনটো ভাল লাগে। এজন দুজন দুপ্ত ল'ৰা-ছোৱালী আছে। তেতিয়া আমি

সিহঁতক বেছিকৈ মৰম কৰিবলৈ যত্ন কৰোঁ। মৰম কৰিলে মৰম পায়, সিহঁতেও আমাক মৰম দিয়ে। সিহঁতৰ হাঁহিভৰা মুখবোৰ দেখিলে, কথা-বাৰ্তা শুনিলে আমিও আনন্দত আত্মহাৰা হৈ পৰোঁ কাৰণ আমাৰ ঘৰুৱা দুখবোৰ পাহৰি যাওঁ। আমি ইয়াত থকা সকলো ল'ৰা-ছোৱালীকে নিজৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ নিছিনাকৈ মৰম কৰোঁ। আমাৰ শিশু গৃহত থকা সকলো ল'ৰা-ছোৱালীক মৰম কৰি যাম। শিশু মানৱ শিশু, আমি মানৱ ধৰ্ম পালন কৰিম। সিহঁতক আমি মাতৃ মৰম দিবলৈ যত্ন কৰি যাম আৰু অদূৰ ভৱিষ্যতে এই সৰল শিশুবোৰৰ লগত থাকিব পাৰিলে ভাল পাম আৰু গৌৰৱ অনুভৱ কৰিম। □

—○—○—

মণ্টেছৰী শিক্ষা পদ্ধতিত ড° উষাৰাণী চৌধুৰীৰ আশ্বাস

এষা চৌধুৰী
প্ৰাক্তন শিক্ষয়িত্ৰী

প্ৰয়াত ড° উষাৰাণী চৌধুৰী কৃতকাৰ্যতাৰে ৰাজনীতি বিজ্ঞান শাখাত বিডাৰ হৈ থাকি অৱসৰ লোৱাৰ পিছত এটি সুন্দৰ পৰিকল্পনা হাতত লয়। দিছপুৰৰ সমীপৱৰ্তী মাণিকনগৰত তেখেতে নিজৰ মাটিত এটি অনুষ্ঠানৰ জন্ম দিয়ে ১৯৯৪ চনৰ শেষ ভাগত ‘শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ’ শিশু সকলৰ বাবে ক্ৰেচ, লগতে তেখেতে মাৰিয়া মণ্টেছৰী শিক্ষা পদ্ধতিত আকৰ্ষিত হৈ শিশুসকলৰ বাবে এটি প্ৰি-প্ৰাইমেৰী স্কুল (মৰ্ভাণ একাডেমী) নামেৰে নামাঙ্কিত কৰে। গুৱাহাটীৰ মাজমজিয়াত এনে এটি ক্ৰেচ আৰু শিশুৰ প্ৰাথমিক শিক্ষাকেন্দ্ৰ এটি বিৰল অনুষ্ঠান।

বাইদেউৰ পৰামৰ্শ মতে গুৱাহাটীৰ মাৰিয়া মণ্টেছৰী স্কুলত এইবিষয়ে দিয়া তিনিমহীয়া পাঠ্যক্ৰম প্ৰশিক্ষণত মই যোগ দিওঁ আৰু প্ৰশিক্ষণৰ সফল ৰূপায়নৰ বাবে বাট চাই থকা আৰু আকলুৱা মনটোৱে সুযোগ পাইছিল ‘শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰটোত যোগদান কৰাৰ।

এই শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ মূল আঁচনি হ’ল তিনি প্ৰকাৰৰ যেনে— অকণিৰ বিদ্যা নিকেতন (ক্ৰেচ) শিশুসকলৰ বাবে মণ্টেছৰী শিক্ষা ব্যৱস্থা আৰু প্ৰতিমাহে এবাৰকৈ বিনামূলীয়াকৈ শিশুসকলৰ স্বাস্থ্য পৰীক্ষা কৰা। মই ইয়াৰ শিক্ষা বিভাগত মণ্টেছৰী শিক্ষয়িত্ৰীৰ দায়িত্ব বহন কৰোঁ। মৰ্ভাণ একাডেমীৰ আৰম্ভণিতে বাইদেউ উপস্থিত নাছিল, বিদেশলৈ গৈছিল। মই মোৰ জা পাৰুল বাইদেউ (কল্পনা চৌধুৰী)ক লগত লৈ স্কুলখন আৰম্ভ কৰোঁ। সেইসময়ত মাত্ৰ চাৰি জন শিশুৰে স্কুল খন অৰম্ভ কৰা হয়। ২½ বছৰ, ৩ বছৰ আৰু ৪ বছৰৰ শিশুৰে সৈতে। পাৰুল বাইদেউ মোৰ লগত কিছু দিন শিক্ষয়িত্ৰীৰ দায়িত্ব বহন কৰাৰ পিছত তেওঁ কেন্দ্ৰৰ আন আন বহুতো কামৰ লগত জৰিত হৈ পৰে। সেইসময়ত মোৰ লগত একেলগে মণ্টেছৰী প্ৰশিক্ষণ লোৱা সংযুক্ত দাসগুপ্তক মই আমাৰ স্কুলত যোগদান কৰিবলৈ আমন্ত্ৰণ জনাওঁ। তেওঁ অতি দক্ষতাৰে মণ্টেছৰী শিক্ষাৰ আৰ্হিত শিক্ষিত হৈছিল। মৰ্ভাণ একাডেমীত তেওঁ কেইবছৰমান কাম কৰিছিল। মই সংযুক্তাৰ লগত কামকৰি বহুতো শিকিছিলো আৰু ভালো পাইছিলো।

মৰ্ভাণ একাডেমী খন সম্পূৰ্ণ মণ্টেছৰী আৰ্হিৰে গঠিত এই বিভাগটোত আছে ২½ বছৰৰ পৰা ৬ বছৰৰ শিশুসকলৰ বাবে মণ্টেছৰী আৰ্হিৰ পাঠ্যক্ৰম। এই পাঠ্যক্ৰমত কোনো বাধ্য-বাধকতা নাই, অকণি শিশুসকলক বান্ধি নাৰাখি সিহঁতৰ কোমল মনৰ চিন্তা-ধাৰাৰে আগবাঢ়ি যাবলৈ দিয়া হয়। ইয়াৰ ফলত শিশুসকলৰ মাজত সুপ্ত হৈ থকা সৃজনী শক্তিৰ প্ৰকাশ হয় আৰু তেওঁলোক সৰুৰে পৰা আত্মবিশ্বাসী আৰু স্বাৱলম্বী হৈ উঠাৰ সুযোগ পায় আৰু ফলস্বৰূপে তেওঁলোকৰ অকণি চৰিত্ৰৰ মানৱীয় গুণ উদ্ভাসিত হ’বলৈ সুযোগ পায়।

এই শিক্ষা ব্যৱস্থাত শিক্ষয়িত্ৰী গৰাকীৰ ভূমিকা হয় প্ৰধানকৈ স্নেহযুক্ত নিৰীক্ষণ (observation)ৰ মাজেৰে শিশুসকলক পৰিচালনা কৰা। সেয়ে ড° মাৰিয়া মণ্টেছৰীয়ে শিক্ষয়িত্ৰী সকলক শিক্ষয়িত্ৰী বুলি নকৈ নিৰীক্ষক (observer) হিচাবেহে অভিহিত কৰিছে।

ড° মাৰিয়া মণ্টেছৰীৰ মতে এই শিক্ষয়িত্ৰী সকলে শিশুৰে গমনোপোৱাকৈ আৰু তেওঁলোকৰ কামকাজত বাধা নোপোৱাকৈ তেওঁলোকৰ কামৰ অগ্ৰগতিত সহায় কৰিব লাগে। এইদৰে নিজে নিজক সহায় কৰিব পৰা শক্তিৰ উৎপন্ন হোৱাটোৱে মণ্টেছৰী শিক্ষাৰ সকলোতকৈ প্ৰয়োজনীয় স্বাধীনতা। মণ্টেছৰী শিক্ষা পদ্ধতিও আকৌ প্ৰধানকৈ তিনিটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে।

প্ৰথমতে শৰীৰৰ অংগ-প্ৰত্যংগ উন্নতিৰ শিক্ষা ইংৰাজীত ইয়াক আমি Motor Education বুলি কওঁ। এই শিক্ষাই মানুহৰ দৈনিক জীৱনৰ সৰু-সুৰা ঘৰুৱা কামবোৰ যেনে— নিজৰ কাপোৰ নিজে পিন্ধা-খোলা, পানীৰ গিলাচ নিজে ধৰি খোৱা, জোতা-মোজা নিজে পিন্ধা-খোলা, বাগিছাত ফুলৰোৱা, পানী দিয়া ইত্যাদিকে বুজায়। যাক ইংৰাজীত Exercise of Practical life বুলি কোৱা হয়। সেয়ে এইবিলাক কামক শিশুৰ গঠনমূলক (Formative activities) কাম হিচাবে অভিহিত কৰা হয়।

দ্বিতীয়তে পঞ্চ ইন্দ্ৰীয়ৰ সমন্বয় শিক্ষা (Sensorial Education) এই ব্যৱস্থাই শিশুসকলক পঞ্চ ইন্দ্ৰীয় যেনে— কাণ,

নাক, হাত, নাক, ভৰিৰ সময়সূচী সৃষ্টি কৰি তেওঁলোকৰ স্মৃতি শক্তি, স্মৰণ শক্তি, স্পৰ্শ শক্তিৰ উন্নতি সাধন কৰি প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশৰ লগত শিশুসকলক পৰিচয় কৰে। এই শিক্ষাত শিশুৰ স্বাধীনতাৰ বিশেষ প্ৰয়োজন।

তৃতীয়তে শিশু প্ৰাৰম্ভিক উচ্চাৰণ শিক্ষা, মণ্টেছৰীৰ ভাষাত ইয়াক Language বুলি অভিহিত কৰা হৈছে। ইয়াৰ আকৌ তিনিটা ভাগ— প্ৰথম ভাগ হ'ল নামাকৰণ, দ্বিতীয়তে পৰিচিত হোৱা, আৰু তৃতীয় হ'ল শব্দৰ উচ্চাৰণ।

এই শিক্ষাৰ বাবে বহু প্ৰকাৰৰ শিক্ষামূলক আৰু বিজ্ঞান সন্মত সা-সঁজুলিৰ আৱশ্যক, যেনে— Pink Tower, Brown Stair, Cylinder Blocks, Song Rod, Sound Box, Colour Box, Touch Tablet, Geometrical Solid etc.

খেলাৰ মাজেৰে এই সঁজুলিবোৰৰ সহায়ত শিশু সকলক কেবাবাৰো শিক্ষা দিয়া হয়, অৰ্থাৎ তেতিয়ালৈকে তেওঁলোকে নিজে সম্পূৰ্ণ ৰূপে কৰিব নোৱাৰে। এই সঁজুলিবোৰৰ সহায়ত শিশুসকলে একৰ পৰা দহলৈ হিচাব কৰিব পাৰে। ছন্দৰ লগে লগে লাইনত খোজ কঢ়াৰ (Walking on the line) বিষয়টোত মণ্টেছৰী শিক্ষাৰ বিশেষ গুৰুত্ব।

মণ্টেছৰী সা-সঁজুলিৰ দ্বাৰা শিশুসকলৰ দৈনিক ব্যৱহাৰত এটা কথা স্পষ্ট হৈছে যে এই শিক্ষা পদ্ধতিত তিনিটা স্তৰ (Grade) সোমাই আছে। মণ্টেছৰী সঁজুলিবোৰ শিশুসকলে কেবাবাৰো ব্যৱহাৰ কৰাৰ ফলত এই স্তৰবোৰ ওলাই পৰে। এই স্তৰবোৰ আকৌ শিশুৰ কৰ্মদক্ষতা আৰু বয়স অনুপাতে চাৰিভাগত ভাগ হয় যেনে—

- Preparatory -I ($2\frac{1}{2}$ to 3 Years)
- Preparatory -II (3 Years to 4 Years)
- Class -A (4 Years to 5 Years)
- Class - B (5 Years to 6 Years)

উপৰোক্ত ব্যাখ্যাৰ পৰা এই কথা দৃঢ়তাৰে ক'ব পাৰি যে মণ্টেছৰী শিক্ষা পদ্ধতি এক বিশেষ বিজ্ঞানসন্মত আকৰ্ষণীয় আৰু বিস্তৃত শিক্ষা ব্যৱস্থা। যি ব্যৱস্থাই প্ৰধানকৈ শিক্ষয়িত্ৰীৰ নিৰীক্ষণৰ

(Observation) সহায়ত শিশুসকলে প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশত শিক্ষা আহৰণ কৰিবলৈ সক্ষম হয়।

মণ্টেছৰী শিক্ষয়িত্ৰী হিচাবে মই চাৰিবছৰ যি অভিজ্ঞতা অৰ্জন কৰিলো তাৰ পৰা মই দৃঢ়তাৰে ক'ব পাৰো যে শিশুসকলক খেলাৰ মাজেৰে দিয়া মণ্টেছৰী শিক্ষা ব্যৱস্থা বৰ্তমান যুগত বিশেষ প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে। এতিয়াও আমাৰ 'অকণিৰ বিদ্যা নিকেতন' অৰ্থাৎ Modern Academy ত প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ এই পদ্ধতি চলি আছে।

আজি আমাৰ শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ (Creche) আৰু Modern Academy স্কুল (অকণিৰ বিদ্যানিকেতন) খনৰ ৰূপালী জয়ন্তী বৰ্ষ, অৰ্থাৎ ২৫ বছৰ পূৰ্ণ হ'ল। ইয়াৰ প্ৰতিষ্ঠাতা মোৰ বাইদেউ প্ৰয়াত উষাৰাণী চৌধুৰী যদিও আমাৰ মাজত নাই, তেওঁৰ আশীৰ্বাদত ইয়াৰ শিশুসকলে দৃঢ় চৰিত্ৰ আৰু সুস্থ স্বভাৱৰ অধিকাৰী হৈছে। বাইদেউৰ আশীৰ্বাদ আমাৰ সকলোৰে কাৰণে, এই প্ৰতিষ্ঠানৰ কাৰণে বহুমূলীয়া সম্পদ।

শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ, মৰ্জাণ একাডেমীৰ পৰা বহুতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰী ২১/২ বছৰৰ পৰা ৬ বছৰলৈ শিক্ষা জীৱনৰ পাতনি ইয়াতে কৰিছিল। দেশ-বিদেশত আজি তেওঁলোক সু-প্ৰতিষ্ঠিত। কুমলীয়া বয়সৰ পৰাই উপযুক্ত শিক্ষা দি উপযুক্ত পৰিবেশত ডাঙৰ দীঘল কৰি চৰিত্ৰ গঠনৰ আদি পাঠ দি একোটি শিশুক মানুহ ৰূপে গঢ় দিয়াৰ দায়িত্ব তেওঁ (উষাৰাণী চৌধুৰী)য়ে বহন কৰে। শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ দ্বাৰা সমাজৰ কৰ্মব্যস্ত মাতৃ-পিতৃ সকলেও বহুতো সকাহ পাইছে। শিশুসকল দেশৰ ভৱিষ্যত। দেশৰ ভৱিষ্যত কৰ্ণধাৰ সকলক উপযুক্ত কৰি গঢ়ি তুলি প্ৰয়াত ড° উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে সমাজৰ প্ৰতি ডাঙৰ কৰ্তব্য কৰি গৈছে। সমাজৰ প্ৰতি তেওঁৰ এই কৰ্তব্য অতুলনীয়।

এই গৰাকী সম্পূৰ্ণ ব্যক্তিত্বৰ অধিকাৰী মোৰ বাইদেউ প্ৰয়াত ড° উষাৰাণী চৌধুৰী সকলোৰে আদৰ্শ হৈ জনস্তু চাকীৰ দৰে আমাৰ মাজত উজ্বল হৈ থাকক। ঈশ্বৰৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা জনাইছো বাইদেউ য'তে আছে ভালে থাকক। □

—○—○—

জয়তু শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ

জীৱন

শুভকান্ত অধিকাৰী

শুভকান্ত অধিকাৰী

বৰ্ষপূৰ্তি হ'ল বৰ্ষপূৰ্তি
এক দুই কৰি পাৰ হ'ল
সফলতাৰে পূৰ্ণ পঁচিশটি বছৰ
আমাৰ আপোন শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ।
অভিলেখী আঁচনিৰে ড° উষাৰাণী চৌধুৰীয়ে
সাজিছিল জু-ৰ'জস্থিত মানিক নগৰত
এই শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ উনৈশ শ পচানবৈ চনত।

শিশু কল্যাণ আৰু শিশুৰ হিতাকাঙ্ক্ষাৰে
স্বাস্থ্য জ্ঞান, শিক্ষা বিতৰণ, মানসিকক উত্তৰণ
সাধি সমাজত আনিছিল নৱ পৰিৱৰ্তন।
মহিলাৰ বাবেও স্বাৱলম্বিতাবে
শিক্ষা-দিক্ষা জ্ঞান গৰিমাৰে
জীৱন গঢ়াৰ অনুশীলনেৰে
মাজে সময়ে কৰ্মশালা পাতি
ঘটাইছিল প্ৰগতিৰ বাটেৰে সমাজ সংস্কৰণ।
এই শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰৰ প্ৰাংগণত
আজি ক'ত শিশুৰ খিলখিলনী
অংগনত বহু বিদ্যাৰ্থীৰ গুণগুণনি
নিতৌ জ্বলে সাধনাৰ জ্ঞান জ্যোতি।
ৰীতি-নীতি নিষ্ঠাৰে সুমধুৰ পৰিৱেশ
গুণ গৰিমাৰ নাই লেখ নাই শেষ।
এইয়া নহয় মাথো শিশু বিকাশ কেন্দ্ৰ
প্ৰেমেৰে জীপাল মন মকৰন্দ।।

জীৱন এটা
বহস্যময়ী সত্য
স্ব বিৰোধী
অনুভৱপূৰ্ণ।
উপভোগ্য হয় আসক্তিৰে
কেতিয়াবা ভাৰাক্ৰান্ত হয় বিৰক্তিৰে
আৰু কেতিয়াবা বুৰ যায়
হৰ্ষ-বিষাদৰ উদ্ধত
অনুভৱ শূণ্য উদাসীনতাত।।
জীৱন এটা সমীকৰণ
মিলন-বিৰহৰ
হৰ্ষ-বিষাদৰ।
আশা আৰু অপেক্ষাৰ
অনন্য নান্দনিক দোমোজা
প্ৰাপ্তি অপ্ৰাপ্তিৰ
অনুপম ভ্ৰমণ।
সময় আহে জীৱনলৈ নীৰৱে
দি যায় জীৱনৰ নতুন ঠিকনা।

MEETINGS

MEETINGS

MEETINGS

MEETINGS

FOUNDATION DAY

1st JANUARY, 2020

MODERN CRECHE & PRESCHOOL

MODERN CRECHE & PRESCHOOL

MODERN CRECHE & PRESCHOOL

MODERN CRECHE & PRESCHOOL

MODERN CRECHE & PRESCHOOL

MODERN CRECHE & PRESCHOOL

MODERN CRECHE & PRESCHOOL

MODERN CRECHE & PRESCHOOL

MODERN CRECHE & PRESCHOOL

MODERN CRECHE & PRESCHOOL

MODERN CRECHE & PRESCHOOL

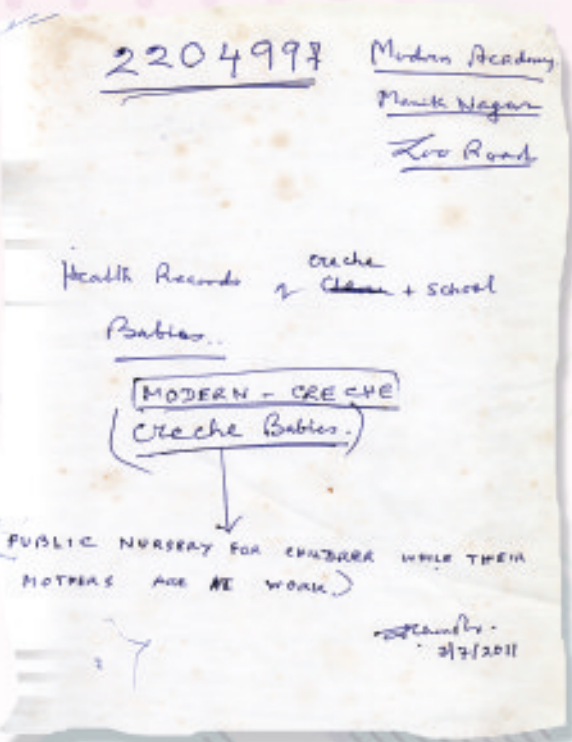
MODERN CRECHE & PRESCHOOL

MODERN CRECHE & PRESCHOOL

HEALTH CARE

05770 - 0307 +	Group	Birth
31 No	Name of the child	
44	Jebina Hussain	A 26-6-09 Female
Notes	Examination Remarks	Weight Height Doctors Signature
Examination	Cone	12 kg
31/7/09		12.5 kg
31/8/09		14 kg
31/9/09		14 kg
31/10/09		17 kg
31/11/09		
31/12/09		
31/1/10		
31/2/10		
31/3/10		
31/4/10		
31/5/10		
31/6/10		
31/7/10		
31/8/10		
31/9/10		
31/10/10		
31/11/10		
31/12/10		
31/1/11		
31/2/11		
31/3/11		
31/4/11		
31/5/11		
31/6/11		
31/7/11		
31/8/11		
31/9/11		
31/10/11		
31/11/11		
31/12/11		
31/1/12		
31/2/12		
31/3/12		
31/4/12		
31/5/12		
31/6/12		
31/7/12		
31/8/12		
31/9/12		
31/10/12		
31/11/12		
31/12/12		
31/1/13		
31/2/13		
31/3/13		
31/4/13		
31/5/13		
31/6/13		
31/7/13		
31/8/13		
31/9/13		
31/10/13		
31/11/13		
31/12/13		
31/1/14		
31/2/14		
31/3/14		
31/4/14		
31/5/14		
31/6/14		
31/7/14		
31/8/14		
31/9/14		
31/10/14		
31/11/14		
31/12/14		
31/1/15		
31/2/15		
31/3/15		
31/4/15		
31/5/15		
31/6/15		
31/7/15		
31/8/15		
31/9/15		
31/10/15		
31/11/15		
31/12/15		
31/1/16		
31/2/16		
31/3/16		
31/4/16		
31/5/16		
31/6/16		
31/7/16		
31/8/16		
31/9/16		
31/10/16		
31/11/16		
31/12/16		
31/1/17		
31/2/17		
31/3/17		
31/4/17		
31/5/17		
31/6/17		
31/7/17		
31/8/17		
31/9/17		
31/10/17		
31/11/17		
31/12/17		
31/1/18		
31/2/18		
31/3/18		
31/4/18		
31/5/18		
31/6/18		
31/7/18		
31/8/18		
31/9/18		
31/10/18		
31/11/18		
31/12/18		
31/1/19		
31/2/19		
31/3/19		
31/4/19		
31/5/19		
31/6/19		
31/7/19		
31/8/19		
31/9/19		
31/10/19		
31/11/19		
31/12/19		
31/1/20		
31/2/20		
31/3/20		

1/11/96. Examined. found all Normal.
 2/11/96 } Weigh 100 gm. weight 18 kg.
 Health is excellent, lovely, smiling and
 friendly with all.
 23/11/96
 1/12/97 wt 16 kg Examined found all system normal.
 1/12/97 wt 15 kg Examined found all system normal. ~~not~~ eating
 Left in school.

HEALTH CARE

HEALTH CARE

HEALTH CARE

MATRI UDYOG

DIGI CO

Congratulates
Sishu Bikash Kendra

on its
Silver Jubilee Anniversary

Television | Refrigerator | Washing Machine | Microwave
Mobile Phones | Sound System | Accessories

**LOW COST EMI | 0% EMI | 0 DOWNPAYMENT | EXCHANGE FACILITY
REPAIRING | SPOT FINANCE | CREDIT CARD FINANCE**

House No. 59, Madhavdevpur, 2nd floor, Rehabari, Guwahati - 08 | +91 69004 43673

Lakhtokia
97060 01243

B. Baruah Road
60021 89416

G. S. Road
91278 28148

Zoo Road
88110 94700

Barpeta
86386 58451

✉ info@digico.co.in

📷 /bhajanlalsdigico

📱 @bhajanlalsdigico

With best Compliments From :

*Assam Branch Indian Tea Association
Bishnauth Boro Circle*

Congratulates Sishu Bikash Kendra on
it's Silver Jubilee Anniversary
and wishes the organization all the very best
in continuing their dedicated service to the society.

এতিয়া টকা উলিয়াওক
এটিএম কাৰ্ড নোহোৱাকৈয়ে।

yono
SBI

YONO CASH

সুৰক্ষাক যো কওক আৰু এটিএম সম্পৰ্কীয়
প্ৰৱন্ধনাক বিদায় জনাওক।

এতিয়াই ডাউনলোড আৰু ৰেজিষ্টাৰ কৰক
sbियोono.sbi

যোনো কেন্দ্ৰ চাৰ্ভিচক বৰ্তমান কেৱল নিৰ্বাচিত এচিমআই এটিএম-তহে সক্ষম কৰি তোলা হৈছে

Pragati School of Aviation & Hospitality Management

(A unit of Pragati Edutech)

An ISO 9001:2015 Certified Institute

*Trained and Placed 5000 +
Youths in Tourism &
Hospitality industry*

*State of the art infrastructure
with more than
25000 Sq. ft area*

*Internationally acclaimed and
proven teaching
methodology*

*Highly qualified and experienced
Faculties*

Budhin Bhawan, RG Baruah Road,
Near Jonali Bus Stop,
Guwahati- 781024 (Assam)

For Enquiry : 9854059923, 7399013336

Website : pragatizone.com